

! @

Horizontālo prioritāšu ieviešanas izvērtējums

LR Finanšu ministrija

Izvērtējuma ziņojuma gala versija

2007. gada 29. janvāris

Saturs

KOPSAVILKUMS	3
EXECUTIVE SUMMARY	6
1. IEVADS	9
1.1. SITUĀCIJAS APRAKSTS	9
1.2. HORIZONTĀLO PRIORITĀŠU BŪTĪBA	10
1.2.1. <i>Informācijas sabiedrība</i>	<i>10</i>
1.2.2. <i>Ilgspējīga attīstība un vides aizsardzība</i>	<i>11</i>
1.2.3. <i>Vienlīdzīgas iespējas un dzimumu līdztiesība</i>	<i>13</i>
1.2.4. <i>Teritoriālā līdzsvarotība</i>	<i>13</i>
1.3. IZVĒRTĒJUMA APJOMS	14
1.4. IZVĒRTĒJUMA METODIKA	15
1.4.1. <i>Horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisms</i>	<i>15</i>
1.4.2. <i>Izvērtēšanas kritēriju analīzes modelis un izvērtēšanas jautājumi</i>	<i>16</i>
1.5. IZVĒRTĒŠANAS JAUTĀJUMI	17
1.6. INFORMĀCIJAS IEGŪŠANAS UN ANALĪZES METODES	18
2. HORIZONTĀLO PRIORITĀŠU IEVIEŠANAS MEHĀNISMS UN INSTRUMENTI	20
3. HORIZONTĀLO PRIORITĀŠU IEVIEŠANAS ORGANIZATORISKĀ STRUKTŪRA	33
4. PROJEKTU ATLASES KRITĒRIJI HORIZONTĀLO MĒRĶU SASNIEGŠANAI	38
5. IESAISTĪTO PUŠU INFORMĒTĪBA PAR HORIZONTĀLO PRIORITĀŠU NOZĪMI	42
6. HORIZONTĀLO PRIORITĀŠU IEVIEŠANAS UZRAUDZĪBAS SISTĒMA	49
7. HORIZONTĀLO PRIORITĀŠU IEVIEŠANAS SISTĒMAS KOPVĒRTĒJUMS	58
PIELIKUMS 1 – ES POLITIKAS, LR NOZARU POLITIKAS UN VPD IZVIRZĪTO MĒRĶU KOPSAVILKUMS	62
PIELIKUMS 2 – SPECIFISKĀS AKTIVITĀTES UN PROJEKTU ATLASES KRITĒRIJI	67
PIELIKUMS 3 - PROJEKTU IESNIEGUMU KOPSAVILKUMS	73
PIELIKUMS 4 – ES STRUKTŪRFONDU VADĪBĀ IESAISTĪTO INSTITŪCIJU FUNKCIJAS	75
PIELIKUMS 5 – INSTITŪCIJU ZIŅOJUMI	79
PIELIKUMS 6 - INTERVĒTO INSTITŪCIJU PĀRSTĀVJU SARAKSTS	85
PIELIKUMS 7 - PROJEKTU PIETEICĒJU UN PROJEKTU IESNIEGUMU SARAKSTS	86
PIELIKUMS 8 - ANALIZĒTO DOKUMENTU SARAKSTS	89
PIELIKUMS 9 – RĪCĪBAS PLĀNS	92
PIELIKUMS 10 – APTAUJU ANKETAS	102

Dokumenta izstrādes darba grupa

Andris Lauciņš	Ernst & Young vadības risinājumu prakses vadītājs
Nauris Kļava	Ernst & Young konsultāciju projektu vadītājs
Linda Gržibovska	Ernst & Young vecākā konsultante
Kaspars Pīlādzis	Ernst & Young konsultants

Kontaktpersona

Nauris Kļava

SIA "Ernst & Young Baltic"

Kronvalda bulvāris 3-5

Rīga, LV-1010

Tel: (+371) 27043801

Fakss: (+371) 27043802

E-pasts: nauris.klava@lv.ey.com

Kopsavilkums

Mērķis

Vienotajā programmdokumentā 2004. – 2006. gadam (turpmāk – VPD) papildus četrām galvenajām attīstības prioritātēm ir definētas vēl četras horizontālās prioritātes, kuras jāņem vērā katrā ES struktūrfondu finansētajā darbībā:

- Informācijas sabiedrība;
- Ilgtspējīga attīstība un vides aizsardzība;
- Vienādas iespējas un dzimumu līdztiesība;
- Teritoriālā līdzsvarotība.

Lai nodrošinātu šo horizontālo prioritāšu ieviešanu, ES struktūrfondu ieviešanas sistēmā jābūt iekļautiem specifiskiem elementiem un organizatoriskai struktūrai attiecībā uz horizontālo prioritāšu jautājumiem. Šobrīd ir uzsākti sagatavošanās pasākumi ES struktūrfondu apgūšanai 2007. - 2013. gadu periodā, ir iespējams pilnveidot arī horizontālo prioritāšu ieviešanas sistēmu.

Tādējādi šī tematiskā izvērtējuma mērķis ir izvērtēt ES struktūrfondu horizontālo prioritāšu ieviešanas efektivitāti, lai sniegtu secinājumus un praktiskas rekomendācijas horizontālo prioritāšu ieviešanas pilnveidošanai gan esošajā, gan nākamajā programmēšanas periodā.

Apjoms

Šī izvērtējuma ietvaros ir izvērtēta VPD definēto horizontālo prioritāšu ieviešanai izveidotā ieviešanas sistēma, iekļaujot visus ieviešanas posmus, sākot no horizontālo prioritāšu noteikšanas līdz pat šo prioritāšu ieviešanas rezultātu izvērtēšanai.

Izvērtējuma ietvaros tika apskatīti šādi horizontālo prioritāšu ieviešanas sistēmas aspekti:

- Horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisms un instrumenti;
- Horizontālo prioritāšu ieviešanas organizatoriskā struktūra;
- Projektu atlases kritēriji horizontālo mērķu sasniegšanai;
- Iesaistīto pušu informētība par horizontālo prioritāšu nozīmi;
- Horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzības sistēma;
- Horizontālo prioritāšu ieviešanas sistēmas kopvērtējums.

Horizontālo prioritāšu ieviešanas izvērtēšanai tika apskatītas visas VPD aktivitātes, savukārt, ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju izpratnes un darba pieejas analīzei, projektu pieteicēju informētības analīzei un projektu iesniegumu dokumentācijas analīzei pēc noteiktiem pamatkritērijiem tika izveidotas izlases.

Galvenie secinājumi un priekšlikumi

Izvērtējuma ietvaros veiktās analīzes rezultātā mēs izdarījām šādus secinājumus un sniedzām šādus priekšlikumus:

- Horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisms un instrumenti

Kaut arī horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisms ir labi integrēts ES struktūrfondu ieviešanas kopējā sistēmā, taču tā darbībā ir šādi būtiskie trūkumi:

- Nav definēti konkrēti sasniedzamie mērķi horizontālo prioritāšu jomā, kuriem jābūt skaidri noteiktiem, lai sasniegtu plānoto ietekmi definētās problēmas risināšanā;
- Nav skaidra metodika saskaņā ar kuru katra VPD aktivitāte veicina katras horizontālās

prioritātes mērķu sasniegšanu, tādējādi nepieciešams izveidot horizontālo prioritāšu un VPD aktivitāšu matricu, kurā atspoguļoti konkrēti veicami pasākumi horizontālās prioritātes mērķu sasniegšanai;

- Ne vienmēr prasības projektu pieteicējiem ir skaidri definētas caur projektu atlasē kritērijiem un projektu veidlapām, kur nepieciešams nodrošināt savstarpēju saskaņotību.

Mūsaprāt, visi šie trūkumi jānovērš uzsākot ES struktūrfondu ieviešanu nākamajā programmēšanas periodā, lai nodrošinātu horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisma funkcionēšanu.

■ Horizontālo prioritāšu ieviešanas organizatoriskā struktūra:

ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju organizatoriskā struktūra nosaka arī funkciju un atbildības sadalījumu horizontālo prioritāšu ieviešanai, taču, ņemot vērā horizontālo prioritāšu saturisko specifiku, trūkst normatīvā regulējuma šādās jomās:

- Horizontālo prioritāšu mērķu un tiem piesaistīto uzraudzības rādītāju (t.i. iznākuma un rezultātīvo rādītāju) definēšana;
- Horizontālo prioritāšu veicinošo pasākumu noteikšana un to iekļaušana VPD aktivitāšu ieviešanas dokumentos;
- Ieviešanas rezultātu saturiskā izvērtēšana horizontālo prioritāšu jomās.

Mēs rekomendējam kompetentās nozaru ministrijas, kuras atsevišķi vai sadarbojoties ar citām ministrijām un institūcijām veido nozares politiku horizontālo prioritāšu jomā, noteikt par primāri atbildīgajām institūcijām minētajās atbildību jomās.

■ Projektu atlasē kritēriji horizontālo mērķu sasniegšanai:

Analizējot VPD aktivitāšu ieviešanas dokumentos faktiski iekļautos projektu vērtēšanas kritērijus, mēs konstatējam šādus galvenos trūkumus:

- Ne vienmēr projektu vērtēšanas kritērijos ir iekļautas horizontālās prioritātes;
- Nav definēta metodika, saskaņā ar kuru viena vai otra horizontālā prioritāte iekļauta vai nav iekļauta projektu vērtēšanas kritērijos;
- Definētie projektu vērtēšanas kritēriji bieži vien ir neskaidri, t.sk., tiek izmantoti dažādi nosaukumi, vairākas prioritātes iekļautas vienā kritērijā, nav skaidra kritērija vērtējuma un kopvērtējuma noteikšanas metodika.

Mēs iesakām projektu vērtēšanas kritērijus definēt atbilstoši horizontālo prioritāšu mērķu sasniegšanu veicinošo pasākumu izvēlei attiecīgajā VPD aktivitātē un izmantojot punktu metodi projekta atbilstības vērtēšanai.

■ Iesaistīto pušu informētība par horizontālo prioritāšu nozīmi:

Veiktās analīzes rezultātā mēs secinājām, ka:

- ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju un projektu pieteicēju informētība un izpratne ir viszemākā informācijas sabiedrības, ilgtspējīgas attīstības un vides aizsardzības jomā.
- ES struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas pārsvarā informāciju par horizontālo prioritāšu jomām ir meklējušas pašas publiskajos informācijas avotos, savukārt, projektu pieteicēji pārsvarā vadās no atklāto konkursu vadlīnijām.

Mēs iesakām veidot īpašus informācijas avotus ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju vajadzībām, t.sk. tematiskās mājas lapas, apmācību / pieredzes apmaiņas seminārus, kompetentu konsultāciju punktu izveidi.

Projektu pieteicēju vajadzībām īpaša uzmanība jāvelta informācijas nodošanai caur atklāta

konkursa vadlīnijām un metodiskajiem norādījumiem projektu veidlapu aizpildīšanai.

■ Horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzības sistēma:

Kaut arī ES struktūrfondu ieviešanas uzraudzības sistēma, kas tiek piemērota arī horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzībai, ir izveidota, tomēr tās būtiskie trūkumi attiecībā uz horizontālo prioritāšu specifiskajām vajadzībām ir šādi:

- Nav definēti mērķi un uzraudzības rādītāji horizontālo prioritāšu jomās, līdz ar to nav noteiktas datu uzkrāšanas mērvienības;
- Faktiskie dati par horizontālajām prioritātēm netiek uzkrāti vai tiek uzkrāti dažādos veidos;
- Informācija par horizontālo prioritāšu ieviešanu netiek izvērtēta no kompetento nozares ministriju puses.

Visiem minētajiem uzraudzības sistēmas elementiem ir jābūt saturiski nedefinētiem, lai nākamajā programmēšanas periodā būtu iespējams datu uzkrāšanu vienotā veidā uzsākt līdz ar projektu ieviešanas uzsākšanu.

Executive summary

Objective

In addition to the four major development priorities for Latvia the Single Programming Document (SPD) outlines four horizontal priorities that should be facilitated with each activity financed by EU Structural Funds, i.e.:

- Information Society;
- Sustainable Development and Environmental Protection;
- Equal Opportunities and Gender Equality;
- Territorial Cohesion.

To ensure the implementation of these horizontal priorities, the overall implementation system of EU Structural Funds in Latvia should integrate the specific elements and organizational arrangements to cover the horizontal priorities as well. The preparation for the next programming period 2007 to 2013 is in the process and based on the experience and analysis of existent SPD implementation system improvements will be planned.

Therefore the main objective of this thematic evaluation is the evaluation of the implementation efficiency of horizontal priorities in order to improve the operations within the current and the next programming periods.

Scope

This thematic evaluation covered all implementation process steps within the implementation system designed for SPD horizontal priorities, i.e. from designing of horizontal priorities until evaluation of their implementation results.

The following aspects of the horizontal priorities' implementation were analyzed within the scope of this evaluation:

- Implementation mechanisms and instruments;
- Organizational structure;
- Project evaluation criteria;
- Awareness of involved parties as regards the aims of the horizontal priorities;
- Monitoring system;
- Overall summary evaluation of the implementation system.

The thematic evaluation covered all SPD activities, however sample analysis was performed to evaluate the understanding and approach of the involved administrative institutions, awareness of the project applicants and substance of the project applications.

Main findings and recommendations

As the result of the analysis we have identified the following main findings on the implementation efficiency regarding horizontal priorities:

- Implementation mechanisms and instruments;

Although the implementation mechanism for horizontal priorities has been well integrated within the overall EU Structural Funds implementation system it has the following main deficiencies:

- Particular aims of horizontal priorities have not been defined that should be done to reach the desirable impact in solving the identified problems within the horizontal priority area;
- No clear methodology has been defined to cross reference the SPD activities with the horizontal priorities. Specific cross-referenced matrix has to be developed to outline the particular activities within the SPD activities that contribute to the horizontal aims;
- The respective requirements towards project applicants have not always been defined clearly through the project evaluation criteria and project application forms where the consistency is of utmost importance.

We consider that these deficiencies have to be prevented before the start of the next programming period to ensure adequate functioning of this mechanism for horizontal priorities.

■ Organizational structure;

The organizational structure set up for the EU Structural Funds predefines the division of responsibilities among the involved administrative institutions however due to the specific nature of the horizontal priorities the following areas have not been covered in the legislation:

- Design of the particular aims and associated monitoring indicators (i.e. output and result indicators) within the horizontal priority areas;
- Definition of the particular activities that contribute to horizontal aims and their integration into the implementation documents;
- Evaluation of horizontal priority implementation results by substance.

We recommend assigning the above responsibilities to the competent sectoral ministries that are responsible for sectoral policy definition within the horizontal areas alone or via cooperating with other ministries and institutions.

■ Project evaluation criteria;

As a result of analysis performed on the project evaluation criteria actually included in the SPD implementation documents we have identified the following main deficiencies:

- Project evaluation criteria covering horizontal priorities have not always been included;
- No particular methodology has been developed that determines which horizontal priorities are covered or which are not covered by the project evaluation criteria;
- Project evaluation criteria have not been defined clearly enough, including differentiating terms used, combination of several priorities within one criteria, unclear formula for criterion evaluation and summary evaluation result.

We recommend designing of project evaluation criteria according to the selected activities that contribute to the horizontal aims and by using the point-counting method in project evaluation.

■ Awareness of involved parties as regards the aims of the horizontal priorities;

As a result of the analysis performed we concluded that:

- Awareness and understanding by the involved administrative institutions and project applicants has been the lowest in the area of Information Society, Sustainable Development and Environmental Protection.
- The involved administrative institutions have mainly used publicly available information to raise their awareness and understanding of horizontal priorities, however project applicants mainly rely on the information included in the guidelines for call of projects.

We recommend introducing specific information sources for the involved administrative institutions such as thematic web sites, training / experience exchange seminars, points of competent consultations. Particular attention has to be drawn to channel the necessary information to the project applicants through the guidelines of call for projects and guidelines for preparation of Project applications.

- Monitoring system;

Although the EU Structural Funds monitoring system also applied to horizontal priorities has been established there are several major deficiencies as regards the specifics of the horizontal priorities:

- Particular aims and monitoring indicators for the horizontal priorities have not been defined therefore there is no unit of measure for information accumulation established;
- Actual data to monitor horizontal priorities has not been accumulated or is accumulated in different and inconsistent ways;
- Implementation results are not evaluated by the competent sectoral ministries.

All above elements of the monitoring system have to be defined in substance in order to commence gathering and accumulation of monitoring data from the early start of the next programming period.

1. Ievads

1.1. Situācijas apraksts

Saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 158. punktu Kopienas mērķis ir veicināt Kopienas vispārēju sabalansētu attīstību, stiprinot ekonomisko un sociālo kohēziju, jo īpaši cenšoties mazināt dažādu reģionu attīstības līmeņa atšķirības un mazāk attīstīto reģionu vai teritoriju, ieskaitot lauku apvidu, atpalicību. Šī vispārējā mērķa sasniegšanai ir izveidoti speciāli finanšu instrumenti – Eiropas Savienības struktūrfondi (turpmāk – ES struktūrfondi), ar kuru palīdzību 2000-2006. gada periodā tiek veicināta šādu prioritāro mērķu sasniegšana:

- *Mērķis 1* - Attīstības un strukturālas pielāgošanās veicināšana reģionos, kuru attīstība atpaliek;
- *Mērķis 2* - Ekonomiskas un sociālas konversijas atbalstīšana apvidos ar struktūras problēmām;
- *Mērķis 3* - Izglītības, profesionālās sagatavošanas un nodarbinātības politikas un sistēmu pielāgošanas un modernizācijas atbalstīšana.

Atbilstoši Padomes 1999. gada 21. jūnija regulas Nr. 1260/1999, kas nosaka vispārīgus noteikumus par struktūrfondi (turpmāk – Regula Nr.1260/1999), nosacījumiem, Latvija kā Eiropas Savienības dalībvalsts var saņemt ES struktūrfondu finansējumu iepriekš minētā Mērķa 1 sasniegšanai. Tādējādi Vienotajā programmdokumentā (turpmāk – VPD), kas nosaka Latvijas valdības stratēģiju un prioritātes 2004. – 2006. gadam sociālekonomisko apstākļu izlīdzināšanas veicināšanai, izmantojot ES struktūrfondu finansējumu, ir definēti šādi vidēja termiņa mērķi:

- Konkurētspējas un nodarbinātības veicināšana;
- Cilvēkresursu attīstība;
- Infrastruktūras attīstība.

Pamatojoties uz šiem definētajiem vidēja termiņa mērķiem, VPD ir noteiktas šādas t.s. „vertikālās” prioritātes:

1. Ilgtspējīgas attīstības veicināšana;
2. Uzņēmējdarbības un inovāciju veicināšana;
3. Cilvēkresursu attīstība un nodarbinātības veicināšana;
4. Lauku un zivsaimniecības attīstības veicināšana.
5. Tehniskā palīdzība.

Papildus tam, Regulas Nr. 1260/1999 preambulas 5. punkts nosaka, ka „Kopiena savos centienos veicināt ekonomisko un sociālo kohēziju arī cenšas sekmēt harmonisku, līdzsvarotu un stabilu saimnieciskās darbības attīstību, augstu nodarbinātības līmeni, vīriešu un sieviešu līdztiesību, augsta līmeņa vides aizsardzību un pilnveidošanu; [...] šajos centienos būtu īpaši jāabalansē vides aizsardzības prasības, struktūrfondi plānojot un veicot savu darbību, kā arī jāpalīdz novērst nevienlīdzību un veicināt vīriešu un sieviešu līdztiesību; [...] fondu darbība var arī dot iespēju cīnīties ar diskrimināciju rases, etniskās izcelsmes, invaliditātes vai vecuma dēļ, jo īpaši izvērtējot vajadzības, finansiālus stimulus un paplašinot partnerību.”

Pamatojoties uz šo Regulas Nr. 1260/1999 nosacījumu, VPD papildus ir nodefinētas arī šādas t.s. „horizontālās prioritātes”, kuras tiek ņemtas vērā visu vertikālo prioritāšu ieviešanā jeb visās ES struktūrfondu atbalsītajās darbībās:

- Informāciju sabiedrība;
- Ilgtspējīga attīstība un vides aizsardzība;
- Vienlīdzīgas iespējas un dzimumu līdztiesība;
- Teritoriālā līdzsvarotība.

Šobrīd ir uzsākti sagatavošanās pasākumi ES struktūrfondu finansējuma apgūšanai nākamajā programmēšanas periodā no 2007. līdz 2013. gadam, un ir iespēja pilnveidot esošo VPD ieviešanas sistēmu, pamatojoties uz pieredzi ES struktūrfondu finansējuma apgūšanā 2004.-2006. gadā un izvērtējot esošās VPD ieviešanas sistēmas atbilstību un efektivitāti, t.sk. horizontālo prioritāšu ieviešanu.

Saskaņā ar 2006. gada 23.augusta līguma, kas noslēgts starp LR Finanšu ministriju un SIA „Ernst&Young Baltic” par Horizontālo prioritāšu izvērtējumu, tehnisko specifikāciju šī tematiskā *izvērtējuma mērķis* ir izvērtēt ES struktūrfondu horizontālo prioritāšu ieviešanas efektivitāti, kā arī izstrādāt secinājumus un praktiskas rekomendācijas.

1.2. Horizontālo prioritāšu būtība

1.2.1. Informācijas sabiedrība

Kā norādīts EK Reģionālās politikas ģenerāldirektorāta Sociāli ekonomiskās attīstības izvērtēšanas vadlīnijās informācijas sabiedrība kā jēdziens radās 20. gadsimta beigās līdz ar straujo Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju (turpmāk – IKT) attīstību un izplatību visā pasaulē un tālākizglītības pieaugošo lomu nodarbinātības veicināšanai un ekonomikas attīstībai.

Šajās vadlīnijās Informācijas sabiedrība definēta, kā *sabiedrība, kuras dalībnieki savstarpēji sazinās, izmantojot IKT, kas galvenokārt ir Internets, e-pasts un elektroniskā datu apstrāde un apmaiņa*.

Informācijas sabiedrības jēdziens lielā mērā ir saistīts ar jēdzienu „uz zināšanām bāzēta ekonomika”, jo zināšanu iegūšana un to pielietošana prasme ir galvenais virzītājspēks ražīguma pieaugumam un ekonomikas tālākai attīstībai. Tādējādi uz zināšanām bāzēta ekonomika ir ekonomika, kurai raksturīga informācijas un zināšanu plaša pielietošana preču ražošanā un pakalpojumu sniegšanā.

Šajā kontekstā radies vēl viens jēdziens „uz zināšanām balstīta sabiedrība”, kas nosaka valsts pārvaldes lielo lomu informācijas un zināšanu izmantošanas veicināšanā plašākā sabiedrībā, IKT pieejamības nodrošināšanā, informācijas infrastruktūras un IKT pakalpojumu nodrošināšanā, IKT izmantošanu veicinošas un reglamentējošas normatīvās bāzes izveidošanā, kā arī inovāciju IKT jomā atbalstam.

Informācijas sabiedrības un uz zināšanām balstītas ekonomikas attīstība ir ļoti būtisks faktors Eiropas Savienības attīstībā, jo saskaņā ar Lisabonas stratēģijā izvirzīto stratēģisko mērķi Eiropai līdz 2010.gadam „jāklūst par konkurētspējīgāko un dinamiskāko uz zināšanām balstītu ekonomiku pasaulē, kura spēj saglabāt ilgtspējīgu ekonomisko izaugsmi ar lielāku un labāku nodarbinātību un lielāku sociālo kohēziju”.

Atbilstoši šim mērķim uz zināšanām balstītas ekonomikas attīstība, sabalansējot ekonomikas un sociālo attīstību, tiek veicināta, izstrādājot un īstenojot dažādus politikas virzienus, t.i.:

- Eiropas Nodarbinātības stratēģija, kuras viens no prioritārajiem uzdevumiem ir tālākizglītības un prasmju attīstība (t.sk. IKT prasmes), kas atbilstu mainīgā darba tirgus prasībām;
- Izglītības un apmācību nodrošināšana, kas veicina prasmīga un darba tirgus vajadzībām piemērota darba tirgus attīstību;
- Sociālās iekļaušanas process un sociālās politikas īstenošana, lai veicinātu sociāli draudzīgu pāreju uz zināšanām balstītu ekonomiku un novērstu risku, kas saistīts ar

noteiktu mērķa grupu nespēju iekļauties elektroniskajā vidē, piemēram, vecāka gada gājuma cilvēkiem, invalīdiem un cilvēkiem ar ierobežotām zināšanām vai prasmēm;

- Inovāciju un uzņēmējdarbības vides attīstība un cilvēka būtiskā loma šajos procesos, kas nosaka prioritārās izglītības jomas uz zināšanām balstītas sabiedrības attīstībai;
- Atbalsts vietējām iniciatīvām gan publiskajā, gan privātajā sektorā, lai veicinātu reģionālo attīstību, t.sk. atbalsts inovācijām un uzņēmējdarbībai, kas rada jaunas nodarbinātības iespējas, nodrošina sociālo iekļaušanos un veicina sociālā kapitāla veidošanos saskaņā ar reģionālo attīstības stratēģiju.

Informācijas sabiedrības un uz zināšanām balstītas ekonomikas attīstība var tikt veicināta īstenojot divas pieejas:

- Horizontālu pasākumu ieviešana, kas veicina informācijas sabiedrības attīstību plašā mērogā dažādās nozarēs, piemēram, nodrošinot plašākai sabiedrībai lētāku, ātrāku un drošāku piekļuvi Interneta resursiem;
- Vertikālu pasākumu ieviešana, kas veicina informācijas sabiedrības attīstību ar prioritāru un mērķtiecīgu pasākumu īstenošanu prioritārajās ekonomikas nozarēs, piemēram, izveidojot programmu vai portālu lauku tūrisma attīstībai un tā konkurētspējas palielināšanai.

1.2.2. Ilgtspējīga attīstība un vides aizsardzība

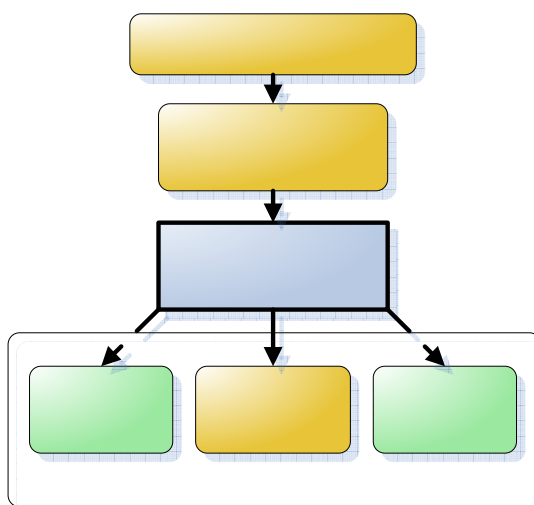
Sākotnējais un arī visbiežāk pielietotais skaidrojums jēdzienam „ilgtspējīga attīstība” ir sniegts 1987.gadā publicētajā ANO Pasaules vides un attīstības komisijas ziņojumā „Mūsu kopējā nākotnē” (saukts arī par Brundtlandes ziņojumu), kur ilgtspējīga attīstība ir definēta kā „attīstība, kas nodrošina šodienas vajadzību apmierināšanu, neradot draudus nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanai”. Šī definīcija parāda laika nozīmi un ilgtermiņa redzējumu, kā arī nepieciešamos kompromisus starp šodienas vajadzību apmierināšanu un nepieciešamajiem resursiem nākotnes vajadzību apmierināšanai.

Ilgtspējīgas attīstības jēdziens bieži tiek kļūdaini asociēts tikai ar vides jautājumiem, tomēr šis jēdziens ir daudz plašāks, jo ilgtspējīga attīstība sevī ietver trīs galvenās savstarpēji saistītās politikas jomas: ekonomikas attīstību, vides aizsardzību un sociālos jautājumus, kuri 2005.gada ANO Pasaules samita gala ziņojumā tika nodēvēti par „trīs savstarpēji saistītiem un ietekmējošiem pamatfaktoriem”.

Eiropas padome 2001.gadā Gēteborgas tikšanās laikā izstrādāja Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, kura noteica, ka jebkuras nozares politikai jāveicina ilgtspējīga attīstība. Eiropas Komisija arī nodefinēja sešus galvenos izaicinājumus ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanā Eiropas Savienības ietvaros:

- Klimata izmaiņas;
- Sabiedrības veselības apdraudējums;
- Pieaugošais pieprasījums pēc svarīgākajiem dabas resursiem;
- Nabadzība un sociālā šķelšanās;
- Sabiedrības novecošanās;
- Satiksmes sastrēgumi un piesārņojums.

ES struktūrfondu jomā 2004.-2006. gadu periodam Regulas Nr.1260/1999 prasības nosaka, ka ilgtspējīgas attīstības veicināšanai Kopienai savos centienos „būtu īpaši jāsabalansē vides aizsardzības prasības [...], kā arī jāpalīdz novērst nevienlīdzību un veicināt vīriešu un sieviešu līdztiesību”. Tādējādi ES struktūrfondu atbalsts galvenokārt ir vērsts uz ekonomikas attīstību, taču kā blakusmērķus veicinot arī vienādu iespēju radīšanu un vides aizsardzību, tādējādi zināmā mērā sabalansējot visu trīs pamatfaktoru attīstību. Šī pieeja shematiski ir attēlota Attēlā Nr.1.

Attēls Nr. 1 Ilgtspējīgas attīstības trīs pamatfaktoru mijiedarbība ES struktūrfondu programmās

Tādējādi ES struktūrfondu programmas 2000 – 2006. gadam ietver sevī divas galvenās jeb obligātās horizontālās prioritātes – Vienādu iespēju veicināšana un Vides aizsardzība, kuras papildina vertikālās prioritātes visos ES struktūrfondu atbalstītajos pasākumos.

Vides aizsardzība tādējādi ir viens no trīs pamatfaktoriem un būtiskajiem priekšnoteikumiem ilgtspējīgas un sabalansētas attīstības nodrošināšanā. Vides aizsardzības politika ir arī visplašākā un vissarežģītākā politikas joma, ņemot vērā šajā jomā reglamentēto jautājumu un dalībnieku loku, kā arī izmantoto politikas īstenošanas instrumentu dažādību.

Vides aizsardzības pasākumi tiek veikti pasaules, valsts un vietējā mērogā atkarībā no risināmā vides jautājuma, un šādu pasākumi galvenie virzieni ir:

- Dabas resursu (gaisa, ūdens un zemes) kvalitātes nodrošināšana;
- Piesārņojuma kontrole, t.sk. atkritumu radītais un ķīmiskais piesārņojums;
- Neatjaunojošos resursu pārdomāta un regulēta izmantošana;
- Plašāku vides jautājumu risināšana, kā piemēram, klimata izmaiņas, trokšņa līmeņi, bioloģiskās daudzveidības aizsargāšana.

Vides aizsardzības jomā tiek reglamentēta daudzu dažādu dalībnieku rīcība, t.sk. uzņēmēji dažādās ekonomikas nozarēs, mājsaimniecības un patērētāji, sabiedriskās organizācijas un nevalstiskās organizācijas, tādējādi kā vides aizsardzības politikas instrumenti tiek izmantotas tiesību normas, ekonomikas līdzekļi, valsts un pašvaldību izveidota infrastruktūra un pakalpojumi, kā arī informācijas izplatīšana, izglītība un apmācības.

Saskaņā ar Regulas Nr.1260/1999 nosacījumiem ES struktūrfondu jomā vides aizsardzība kā viens no ilgtspējīgas attīstības pamatfaktoriem ir jāņem vērā kā horizontāla prioritāte visās ES struktūrfondu atbalstītajās darbībās, un jo īpaši šādām darbībām jāatbilst ES un nacionālo normatīvo aktu prasībām vides aizsardzības jomā. Tādējādi ES struktūrfondu atbalsts visvairāk ir vērsts uz vides aizsargāšanas principa īstenošanu ar dažādu vides projektu palīdzību, t.sk.:

- Vides infrastruktūra (piemēram, ūdens attīrīšana un atkritumu apsaimniekošana);
- Vides sakārtošana uzņēmējdarbībai (piemēram, jaunu biznesa parku izveide pamestās teritorijās);
- Jaunu vides produktu radīšana (zaļās tehnoloģijas);
- Jaunu vides pakalpojumu izveide (piemēram, atkritumu pārstrāde, otrreizējā

izmantošana);

- Konsultatīvie pakalpojumi (piemēram, vides pārvaldības sistēmas);
- Apmācības vides aizsardzības jomā.

1.2.3. Vienlīdzīgas iespējas un dzimumu līdztiesība

Pēdējo gadu desmitu laikā Eiropā sociālās un ekonomikas attīstības kontekstā ir novērota nevienlīdzīga attieksme, kas ietekmē gan sievietes un vīriešus, invalīdus un citus sabiedrības locekļus ar garīgās un fiziskās veselības traucējumiem un citas minoritāšu grupas, t.sk. mazākumtautību pārstāvjus un patvēruma meklētājus no citām valstīm. Kā norādīts EK Reģionālās politikas ģenerāldirektorāta Sociāli ekonomiskās attīstības izvērtēšanas vadlīnijās, neskatoties uz iespējamo diskrimināciju dažādos veidos, pēdējos gados ar vienādām iespējām tiek saprasta tikai dzimumu līdztiesība. Šāds ierobežojums iekļauts arī ES struktūrfondu ieviešanas nosacījumos Latvijā 2004. - 2006. gadu periodā.

Vienādu iespēju radīšana abiem dzimumiem ir svarīgs faktors sociāli ekonomiskajai attīstībai, jo daudzu valstu attīstības vēsture norāda uz ciešu savstarpējo saikni starp ekonomikas izaugsmi un dzimumu līdztiesību darba tirgū. Pastāv sakarība, ka ekonomikas izaugsme nodrošina labāku izglītību, demokrātijas nostiprināšanos un lielāku dzimumu līdztiesību, un, savukārt, dzimumu līdztiesība veicina plašāku sieviešu līdzdalību darba tirgū, kā rezultātā pieaug ekonomikā iesaistītā darbaspēka apjoms un iekšzemes kopprodukts kopumā. Sieviešu līdzdalība darba tirgū nodrošina arī labāku dzīves kvalitāti.

Tādējādi jebkāda veida diskriminācija vai nevienlīdzība starp abu dzimumu tiesībām, atbildību, pieeju resursiem un to izmantošanas iespējām negatīvi ietekmē darbaspēka resursu izmantošanas efektivitāti. Kā galvenās problēmu jomas dzimumu līdztiesības nodrošināšanā ir izvirzītas:

- Nepietiekamā sieviešu līdzdalība darba tirgū, proti, visās Eiropas Savienības dalībvalstīs sieviešu aktivitātes līmenis ir zemāks nekā vīriešu aktivitātes līmenis darba tirgū;
- Pastāvošās algas līmeņa atšķirības, proti, visās Eiropas Savienības valstīs ir būtiska atšķirība starp vīriešu algas līmeni un sieviešu algas līmeni;
- Pastāvošais bezdarbs, proti, visās vecuma grupās sieviešu vidū ir lielāks bezdarba līmenis nekā vīriešu vidū, it īpaši ilgtermiņa bezdarbs.

Papildus šiem jautājumiem dzimumu nevienlīdzība darba tirgū izpaužas arī citos veidos, piemēram, dzimumu nevienlīdzīga nodarbinātība atsevišķās nozarēs un profesijās, zemāka darba samaksa nozarēs, kurās pārsvarā nodarbinātas sievietes, kā arī ierobežotas karjeras iespējas sievietēm jeb t.s. „stikla griestu” fenomens, kā arī sieviešu zemais līdzdalības īpatsvars politikā, valsts pārvaldē vadošajos amatos vai akadēmiskajā un zinātnes jomā.

Ņemot vērā plašo jautājumu loku, kas ietekmē sieviešu līdzdalību darba tirgū, vienādas iespējas gan sievietēm, gan vīriešiem vairs nevar nodrošināt tikai ar atsevišķiem prioritāriem pasākumiem, kas vērsti uz dzimumu līdztiesības veicināšanu, un ir nepieciešams šos jautājumus risināt horizontāli arī citās politikas jomās.

Tādējādi arī ES struktūrfondu atbalsts dzimumu līdztiesības nodrošināšanai tiek plānots gan kā vertikāla prioritāte, kas ir īpaši pasākumi dzimumu līdztiesības veicināšanai noteiktā nozarē jeb noteiktas mērķauditorijas ietvaros, gan kā horizontāla prioritāte, kas paredz dzimumu līdztiesības prasības piemērot visās ES struktūrfondu finansētajās darbībās.

1.2.4. Teritoriālā līdzsvarotība

Pēdējo gadu desmitu laikā jēdzienu „reģionālā attīstība” aizvien vairāk pielieto politikas izstrādes procesā gan Eiropas, gan valsts, gan vietējā (reģiona un pilsētas) līmenī, kuras galvenais mērķis ir

izlīdzināt atšķirības starp dažādu teritoriju attīstības līmeņiem un veicinātu kopējo attīstības pieaugumu, t.i. veicināt teritoriālo līdzsvarotību.

Attīstības plānošanai vietējā mērogā ir savas priekšrocības, jo tas ļauj labāk identificēt un risināt vietēja mēroga un katrai teritorijai raksturīgos problēmjaudājumus, ņemot vērā šajā teritorijā pieejamos „brīvos” resursus (platību, darbaspēku, zināšanas, dabas resursus utt.). Turklāt tieši brīvo resursu iekļaušana ekonomiskajā apritē var radīt tālāku ekonomikas izaugsmi un teritorijas konkurētspējas pieaugumu.

Tomēr plānot kādas nozares attīstību valsts mērogā, kad jāņem vērā šīs nozares attīstības līmenis katrā valsts reģionā un katram reģionam specifiskie šīs nozares problēmjaudājumi, ir krietni sarežģītāk, jo nozares attīstības programmā tādējādi ir jāiekļauj ļoti liels un dažāds risinājamo jaudājumu loks, kas var mazināt veicamo pasākumu mērķtiecību un ietekmes apmērus. Turklāt ir diezgan sarežģīti noteikt vienotus rādītājus, kas ļauj laika gaitā sekot līdzi nozares politikas īstenošanas rezultātiem.

Specifisku teritoriālās līdzsvarotības veicinošo pasākumu īstenošana ir salīdzinoši jauns politikas īstenošanas instruments, kas iekļauts arī ES struktūrfondu finansētajās programmās. Šo programmu ietvaros galvenās problēmas, kuras tiek risinātas teritoriālās līdzsvarotības veicināšanai ir šādas:

- Pilsētvides atjaunošana, kas ietver dažādu sociālo, ekonomisko, fizisko un vides jaudājumu risināšanu pilsētu un piepilsētu teritorijās;
- Iepriekš rūpnieciskajā ražošanā izmantoto teritoriju atjaunošana ekonomiskās aktivitātes veicināšanai;
- Attālo teritoriju, t.sk., lauku teritoriju, attīstība, veicot ieguldījumus noteiktu nozaru attīstībai (piemēram, tūrisms) veicinot sabalansētu ekonomisko, vides un sociālo attīstību.

Papildus tiek sniegts atbalsts arī dažādu vietējo iniciatīvu, pilotprojektu, inovāciju īstenošanai, kas veicina dažādu nozaru un institūciju pārstāvju sadarbību, lai kopīgi risinātu attiecīgā reģiona attīstības problēmas.

1.3. Izvērtējuma apjoms

Šī izvērtējuma ietvaros saskaņā ar darba tehniskās specifikācijas prasībām ir izvērtēta VPD definēto horizontālo prioritāšu ieviešanai izveidotā ieviešanas sistēma, iekļaujot visus ieviešanas posmus, sākot no horizontālo prioritāšu noteikšanas līdz pat šo prioritāšu ieviešanas rezultātu izvērtēšanai.

Saskaņā ar izvirzīto mērķi un kvalitatīva izvērtējuma veikšanai savu darbu esam strukturējuši, apskatot šādus horizontālo prioritāšu ieviešanas sistēmas aspektus:

- Horizontālo prioritāšu ieviešanas organizatoriskā struktūra;
- Horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisms un instrumenti;
- Projektu atlases kritēriji horizontālo mērķu sasniegšanai;
- Iesaistīto pušu informētība par horizontālo prioritāšu nozīmi;
- Horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzības sistēma;
- Horizontālo prioritāšu ieviešanas sistēmas kopvērtējums.

Izvērtējuma ietvaros visu četru horizontālo prioritāšu jaudājumi ir analizēti visās tajās VPD aktivitātēs, kuru ieviešana bija uzsākta līdz 2006. gada 1. septembrim, izņemot 5. prioritāti „Tehniskā palīdzība”, kuras ietvaros ES struktūrfondu atbalsts ir specifiski vērsts tikai uz ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju darbības atbalstu un kuras ieviešanai ir paredzēta atšķirīga ieviešanas sistēma.

ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju labās prakses un izpratnes analīzei ir veiktas intervijas ar 13 no 19 iesaistītajām institūcijām. Institūcijas, ar kurām veiktas saturiskās intervijas un kuru viedoklis

aptaujāts, tika izvēlētas saskaņā ar šādiem pamatkritērijiem:

- Liels pārziņā esošo ES finansēto aktivitāšu un projektu skaits;
- Aptverti visi ES struktūrfondi;
- Pārziņā ir gan specifiski uz kādu horizontālo prioritāti vērsta aktivitātes, gan pārējās aktivitātes;
- Sagatavotajās projektu iesniegumu veidlapās ir atšķirīga pieeja horizontālo prioritāšu jautājumu atspoguļošanai.

Intervēto institūciju un to pārstāvju saraksts iekļauts ziņojuma 6. pielikumā.

ES struktūrfondu projektu pieteicēju informētības analīzei tika veikta izlases veidā izvēlēto projektu pieteicēju aptauja, savukārt, projektu iesniegumos ietvertās informācijas analīzei izlases veidā tika izvēlēti projektu iesniegumi. Projektu izlase tika veidota saskaņā ar šādiem pamatkritērijiem:

- Aptvertas visas otrā līmeņa starpniekinstitūcijas un divi grantu shēmu apsaimniekotāji;
- Katras institūcijas pārziņā izvēlētas dažādas piecas aktivitātes, kuras tiek ieviestas saskaņā ar atklāta konkursa (t.sk. grantu shēmas) vai nacionālās programmas ieviešanas mehānismu, mēģinot līdzvērtīgi aptvert dažādos ieviešanas mehānismus;
- Katras aktivitātes ietvaros ar attiecīgās otrā līmeņa starpniekinstitūcijas vai grantu shēmas apsaimniekotāja palīdzību izvēlēti projekti, ar kuru pieteicējiem ir bijusi veiksmīga sadarbība;
- Izvēlēto projektu iesniegumi un šo projektu pieteicēji ietverti izlasē.

Šīs izlases veidošanas gaitā tika konstatēts, ka Valsts reģionālās attīstības aģentūras pārziņā ir tikai viena aktivitāte, tādējādi šīs aktivitātes ietvaros skatīti 3 no plānotajiem 5 projektiem, Nodarbinātības valsts aģentūras gadījumā divās aktivitātēs sakrita viens un tas pats projektu iesniedzējs, tādējādi skatīti tikai 4 no 5 projektiem, projektu pieteicēju aptaujā piedalījās tikai 15 no 27 uzaicinātajiem pieteicējiem, savukārt projektu iesniegumu dokumentācijas analīzei saņemti tikai 21 no 27 pieprasītajiem projektu iesniegumiem.

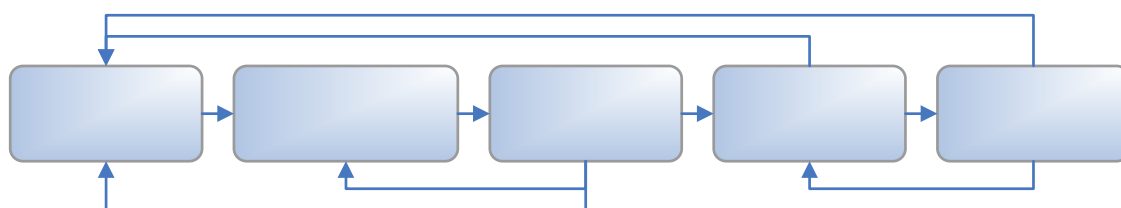
Veidojot projektu pieteikumu izlasi, izlasē tika iekļauti projekti, kuru mērķis tieši vērsts uz kādas no horizontālām prioritātēm ieviešanu, un projekti, kuru mērķis pastarpināti veicina horizontālo prioritāšu ieviešanu. Gadījumos, kad projekta mērķis tieši vērsts uz kādas no horizontālām prioritātēm ieviešanu, objektīvu un salīdzināmu rezultātu iegūšanai šīs specifiskās horizontālās prioritātes sasniegšanai (uz kuru vērsts projekta mērķis) definētie projektu atlasas kritēriji netiks ņemti vērā salīdzinošajā atlasas kritēriju analīzē, bet, kur vien tas iespējams, tiks izmantoti kā labas prakses piemēri.

Detalizēts aptaujāto projektu pieteicēju un apskatīto projektu iesniegumu saraksts ir iekļauts ziņojuma 7. pielikumā.

1.4. Izvērtējuma metodika

1.4.1. Horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisms

Lai izvērtētu horizontālo prioritāšu ieviešanu no visiem darba tehniskajā specifikācijā noteiktajiem aspektiem, izvērtējuma sākotnējā posmā tika shematiski iezīmēts ES struktūrfondu ieviešanas sistēmas ietvaros izveidotais horizontālo prioritāšu ieviešanas process un tā posmi, uz kuru balstīta izvērtēšanas darba struktūra (Attēls Nr.2).

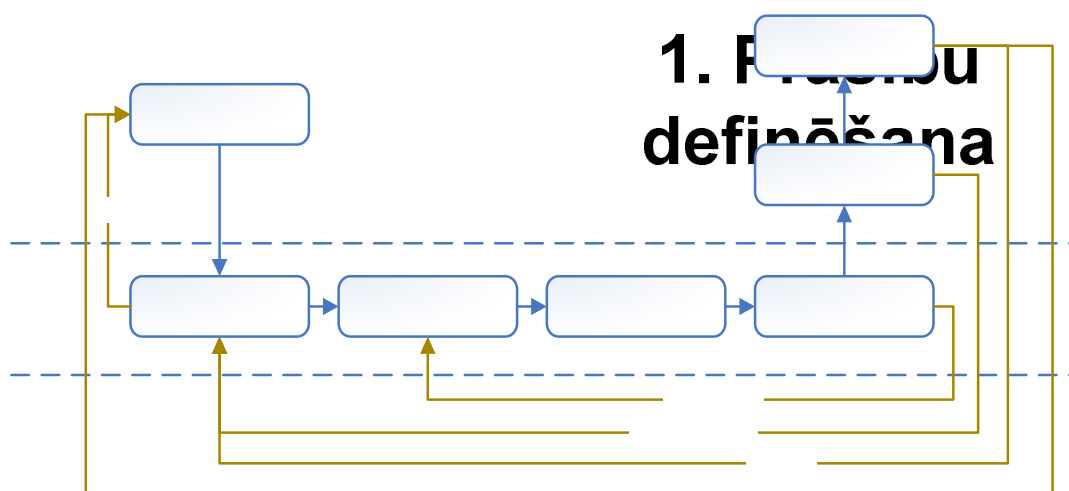

Attēls Nr. 2 Horizontālo prioritāšu ieviešanas procesa posmi

Katrā ieviešanas procesa posmā tiek definēti horizontālo prioritāšu ieviešanai veicamie uzdevumi un instrumenti, noteiktas atbildīgās institūcijas un to funkciju sadalījums un noteiktas dokumentu plūsmas informācijas apmaiņai un datu uzkrāšanai. Šī izvērtējuma ietvaros tika izvērtēti visi ieviešanas mehānisma posmi, kas kopumā veido vienotu horizontālo prioritāšu ieviešanas sistēmu.

1.4.2. Izvērtēšanas kritēriju analīzes modelis un izvērtēšanas jautājumi

Saskaņā ar darba tehniskās specifikācijas nosacījumiem šī izvērtējuma veikšanai ir izvirzīti pieci izvērtēšanas kritēriji, atbilstoši kuriem tiek iegūta, apkopota un analizēta informācija par horizontālo prioritāšu ieviešanas sistēmu. Noteiktie pieci izvērtēšanas kritēriji, izmantojot Loģiskās plānošanas un analīzes matricu, ir attēloti Attēlā Nr. 3.

Attēls Nr. 3 Loģiskās plānošanas un analīzes matrica

Tādējādi ar Loģiskās plānošanas un analīzes matricas palīdzību ir noteiktas savstarpēji salīdzināmās informācijas grupas:

- Nozīmīgums – vajadzības un mērķi;
- Rezultatīvitate – mērķi un rezultāti;
- Efektivitate – ieguldījums un sasniegumi;
- Ietekme – mērķi un ietekmes apmērs;
- Pamatoģiba – vajadzģibas un ietekmes apmērs.

Pamatoģoties uz ņiem izvērtģšanas kritģrijiem un saskaņģ ar darba tehniskģs specifikģcijas prasģbģm izvērtģjums tiek veikts, apkopojot iegģtģs atbildģs uz definģtajiem izvērtģšanas jautģjumiem.

1.5. Izvērtēšanas jautājumi

Horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisms un instrumenti

- Nozīmīgums*
- Cik lielā mērā VPD ieviešanas sistēma kopumā un tajā iesaistīto institūciju darbība pārskata periodā ir bijusi vērsta uz operacionāla horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisma izveidi?
 - Cik lielā mērā VPD ieviešanas sistēma kopumā un tajā iesaistīto institūciju darbība pārskata periodā ir bijusi vērsta uz horizontālo prioritāšu integrāciju struktūrfondu projektu ieviešanas dokumentos?
 - Cik lielā mērā VPD ieviešanas sistēma kopumā un tajā iesaistīto institūciju darbība pārskata periodā ir bijusi vērsta uz horizontālo prioritāšu sasniegšanu?
- Rezultatīvitate*
- Cik kvalitatīvi VPD ieviešanas sistēmā ir integrēts horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisms?
 - Cik kvalitatīvi horizontālās prioritātes ir integrētas struktūrfondu projektu ieviešanas dokumentos?
 - Cik kvalitatīvi tiek nodrošināta horizontālo prioritāšu īstenošana?
- Efektivitate*
- Vai izstrādātais Vienotais programmdokuments un programmas papildinājums, nacionālās programmas, atklātu projektu konkursu vadlīnijas un ar tām saistītie dokumenti veicina horizontālo prioritāšu sasniegšanu?
 - Vai struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas spēj nodrošināt efektīvu horizontālo prioritāšu ieviešanu?
- Pamatotība*
- Vai Eiropas Savienības struktūrfondu horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisms ir bijis visoptimālākais risinājums Kopienas līmeņa ilgtermiņa mērķu sasniegšanai?

Horizontālo prioritāšu ieviešanas organizatoriskā struktūra

- Rezultatīvitate*
- Cik kvalitatīvi ir noteiktas VPD ieviešanā iesaistīto institūciju funkcijas attiecībā uz horizontālo prioritāšu ieviešanu?
- Efektivitate*
- Vai VPD ieviešanā iesaistīto institūciju funkcijas attiecībā uz horizontālo prioritāšu ieviešanu ir skaidri noteiktas un institūcijas tās izprot?
- Pamatotība*
- Vai atbildības un funkciju sadalījums par horizontālo prioritāšu ieviešanu VPD ieviešanas sistēmā ir ļāvis iegūt viskvalitatīvākos rezultātus?

Projektu atlases kritēriji horizontālo mērķu sasniegšanai

- Nozīmīgums*
- Cik lielā mērā VPD ieviešanas sistēmas kopumā un tajā iesaistīto institūciju darbība pārskata periodā ir bijusi vērsta uz horizontālo prioritāšu iekļaušanu projektu atlases kritērijos?
- Rezultatīvitate*
- Cik kvalitatīvi horizontālās prioritātes ir integrētas projektu atlases kritērijos?
- Efektivitate*
- Vai projektu atlases kritēriji, kas veicina horizontālo prioritāšu sasniegšanu ir skaidri, saprotami un pielietojami gan no projektu iesniedzēja viedokļa, gan no struktūrfondu vadībā iesaistīto pārstāvju un projektu vērtētāju viedokļa?

Iesaistīto pušu informētība par horizontālo prioritāšu nozīmi

- Nozīmīgums*
 - Cik lielā mērā VPD ieviešanas sistēmas kopumā un tajā iesaistīto institūciju darbība pārskata periodā ir bijusi orientēta uz projektu pieteicēju informēšanu par horizontālo prioritāšu nozīmi?
- Rezultatīvitate*
 - Cik kvalitatīvi ir veikta projektu pieteicēju informēšana par horizontālo prioritāšu nozīmi?
- Efektīvitate*
 - Vai projektu pieteicēji izprot horizontālo prioritāšu nozīmi un lomu?

Horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzības sistēma

- Nozīmīgums*
 - Cik lielā mērā VPD ieviešanas sistēma kopumā un tajā iesaistīto institūciju darbība pārskata periodā ir bijusi vērsta uz efektīva horizontālo prioritāšu uzraudzības mehānisma izveidi?
 - Cik lielā mērā VPD ieviešanas sistēma kopumā un tajā iesaistīto institūciju darbība pārskata periodā ir bijusi vērsta uz Kopienas līmeņa ilgtermiņa mērķiem atbilstošu horizontālo prioritāšu uzraudzības rādītāju izstrādi?
- Rezultatīvitate*
 - Cik kvalitatīvi tiek nodrošināta horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzība?
 - Cik kvalitatīvi horizontālo prioritāšu uzraudzības rādītāji atbilst Kopienas līmeņa ilgtermiņa mērķiem?
- Efektīvitate*
 - Vai VPD uzraudzības sistēma spēj sniegt informāciju par no struktūrfondu finansēto darbību ietekmi uz horizontālo prioritāšu sasniegšanu?
 - Vai struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas spēj nodrošināt efektīvu horizontālo prioritāšu uzraudzību?
- Pamatotība*
 - Vai ES struktūrfondu horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzībā pielietotās metodes un principi ir bijuši visoptimālākie risinājumi, lai pārliecinātos par horizontālo prioritāšu īstenošanas progresu?

Horizontālo prioritāšu ieviešanas sistēmas kopvērtējums

- Ietekme*
 - Cik lielā mērā struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju darbība ir veicinājusi horizontālo prioritāšu sasniegšanu?
 - Cik lielā mērā no struktūrfondu finansētās darbības ir veicinājušas horizontālo prioritāšu sasniegšanu?
 - Cik lielā mērā horizontālo prioritāšu principi ir ievēroti VPD ieviešanas sistēmas darbībā?
 - Cik lielā mērā horizontālo prioritāšu ieviešana ir veicinājusi Kopienas līmeņa ilgtermiņa mērķu sasniegšanu?

1.6. Informācijas iegūšanas un analīzes metodes

Izvērtējuma veikšanai tika izmantotas šādas informācijas iegūšanas metodes un avoti:

- Dokumentu analīze:
 - ES struktūrfondu programmdokumenti (Vienotais programmdokuments un Programmas papildinājums);
 - Nozares politikas dokumenti (Konceptijas, stratēģijas, programmas utml.), kuri attiecināmi uz horizontālo prioritāšu tematiku;
 - ES un LR tiesību akti, kuri reglamentē ES struktūrfondu vadību;
 - Uzraudzības komiteju protokoli;
 - ES struktūrfondu ieviešanas dokumenti (Nacionālās programmas, Atklāto konkursu vadlīnijas, Grantu shēmu apraksti);

- ES līdzfinansēto projektu pieteikumi;
- ES struktūrfondu ieviešanā iesaistīto institūciju sagatavotie pārskati.
- Intervijas:
 - Intervijas ar ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju pārstāvjiem;
 - Intervijas ar to nozares ministriju pārstāvjiem, kuru pārziņā ir horizontālo prioritāšu jautājumi.
- Aptauja (aptaujas anketu standarta formas iekļautas ziņojuma 10. pielikumā):
 - Informācijas iegūšana no ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām;
 - Informācijas iegūšana no projektu pieteicējiem.
- Datubāzēs esošās informācijas analīze:
 - ES struktūrfondu vadības informācijas sistēma;
 - ES struktūrfondu vadības komiteju e-portfeļi.
- Citu ES dalībvalstu pieredzes analīze:
 - Ziemeļrietumu Anglijas Merseyside Mērķa 1 programma;
 - Igaunijas Republikas Vienotais programmdokuments 2004.-2006.gadam;
 - Slovēnijas Republikas Vienotais programmdokuments 2004.-2006.gadam.

Šī izvērtējuma ietvaros analizēto dokumentu pilns saraksts iekļauts ziņojuma 8. pielikumā.

Savukārt iegūtās informācijas analīzei un izvērtējuma rezultātu sagatavošanai tika izmantotas metodes, kuras mūsdiā visefektīvāk norāda uz iespējamiem uzlabojumiem horizontālo prioritāšu ieviešanas sistēmā:

- Saturiskās atbilstības pārbaudes starp dažāda līmeņa dokumentiem - programmu, ieviešanas un projektu dokumentiem;
- Informācijas un datu statistiskā analīze, t.sk. dinamikas, vidējo rādītāju, datu kopas sadalījuma aprēķini;
- Informācijas un datu saturisko un kvalitatīvo kopsavilkumu sagatavošana.

Pamatojoties uz informācijas analīzes rezultātiem, kas sagatavoti izmantojot minētās informācijas analīzes metodes, ir sagatavoti secinājumi un priekšlikumi katras izvērtējuma jautājumu grupas ietvaros, kā arī šo secinājumu un priekšlikumu apkopojums rīcības plāna veidā.

2. Horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisms un instrumenti

ES struktūrfondu finansējuma apgūšanai izveidotā ieviešanas sistēma, kas ir visu ES struktūrfondu pārvaldībā Latvijā iesaistīto institūciju un šo institūciju darbību reglamentējošo normatīvo aktu kopums, aptver gan „vertikālo”, gan „horizontālo” prioritāšu ieviešanas mehānismus.

Šī izvērtējuma ietvaros tika analizēts horizontālo prioritāšu ieviešanai izveidotais ieviešanas mehānisms, izvērtējot šī mehānisma uzbūvi un pielietotos instrumentus.

Izvērtēšanas jautājums

- Cik lielā mērā VPD ieviešanas sistēma kopumā un tajā iesaistīto institūciju darbība pārskata periodā ir bijusi vērsta uz operacionāla horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisma izveidi?

Situācijas apraksts

Horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisma izveide tika uzsākta līdz ar VPD 2004. – 2006. gada periodam sagatavošanu, kura izstrādē primāri piedalījās Finanšu ministrija kā galvenā koordinējošā iestāde un visas tās nozaru ministrijas, kuru pārziņā esošās nozares politikas jautājumi ir iekļauti šajā vidēja termiņa attīstības plānā.

Pamatojoties uz Eiropas Savienības prasībām VPD izstrādei, līdztekus definētajām vertikālajām prioritātēm VPD ir noteiktas arī horizontālās prioritātes - informācijas sabiedrības, ilgtspējīgas attīstības un vides aizsardzības, vienlīdzīgu iespēju un dzimumu līdztiesības un teritoriālās līdzsvarotības jomā.

VPD 3.2.4. sadaļā ir iekļauti visu četru horizontālo mērķu apraksti, kuros norādīts, kādā veidā VPD ieviešana nodrošinās atbilstību Eiropas Savienības politikas mērķiem šo horizontālo mērķu jomās.

Papildus VPD 2.5.4. sadaļā attiecībā uz dzimumu līdztiesību ir noteikts, ka „dzimumu līdztiesības aspekts kā horizontāls mērķis ir iekļauts visā VPD, primāri cilvēkresursu attīstības un nodarbinātības veicināšanas prioritātē, piemēram:

- *Rezultātu rādītāju un pamatdatu apkopošana, lai uzraudzītu dzimumu nevienlīdzību un dzimumu līdztiesības progresu;*
- *Papildus punkti kritēriju vākšanā tiks veicināti tiem projektiem, kas atbalsta dzimumu līdztiesību;*
- *Tiks veicināta dzimumu līdztiesība Uzraudzības un Vadības komitejās;*
- *Īpašas iniciatīvas veicinās sievietes nodarbinātību un uzņēmējdarbību, īpaši, kas atgriežas darba tirgū pēc bērna aprūpes atvaļinājuma;*
- *Institūciju, kas ir atbildīgas par dzimumu līdztiesības politikas īstenošanu un attīstību, kapacitātes nostiprināšana.”*

Savukārt, VPD 5.1.3. sadaļā papildus attiecībā uz vides aizsardzību noteikts, ka „projektu novērtēšanas un kvalitātes vērtēšanas kārtību nosaka vides aizsardzības likumdošana” un ka „lai nodrošinātu struktūrfondu projektu atbilstību Kopienas vides politikai:

- *Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroja pārstāvji piedalīsies Vadības komitejā kā novērotāji;*

- *Struktūrfondu projektu ietekmes uz vidi novērtējums tiks veikts saskaņā ar nacionālo likumdošanu;*
- *Programmas papildinājumā tiks noteikti videi specifiski rādītāji un to ievērošana tiks konsekventi kontrolēta.*

VPD 3.2.4.4. sadaļā attiecībā uz teritoriālo līdzsvarotību teikts, ka „apzinoties situāciju, ka visas valsts teritorijas attīstība, salīdzinot ar pārējām ES valstīm, ir ievērojami atpalikusi, kā arī, ka valsts ekonomika ir būtiski jāpārstrukturē, lai tuvotos zināšanu ietilpīgas ekonomikas stratēģiskā mērķa sasniegšanai, šim īsajam programmēšanas periodam ir izvēlēts struktūrfondu līdzfinansējums visas valsts mērogā. Bez tam atbilstības kritēriju diapazons nav teritoriāli ierobežots, kā arī nav noteikti īpaši mērķi teritoriālo atšķirību mazināšanai. Tajā pašā laikā jāņem vērā un jākontrolē teritoriālo atšķirību problēmas visu programmas pasākumu ieviešanas laikā.”

Informācijas sabiedrības jomā VPD nav iekļautas īpašas norādes, kā informācijas sabiedrība tiks veicināta horizontālā aspektā, t.i. attiecinot definētos mērķus uz plašāku vertikālo prioritāšu loku.

No VPD un Programmas papildinājumā iekļautās informācijas izriet, ka VPD ietvaros horizontālo prioritāšu ieviešana tiek nodrošināta, izmantojot šādus trīs instrumentus:

- Specifiskas aktivitātes, kuras tieši vērstas uz konkrēta horizontālā mērķa sasniegšanu;
- Specifiski projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriji;
- Horizontālo prioritāšu principu ievērošana ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju darbībā.

Šī izvērtējuma ietvaros mēs apkopojām informāciju par specifiskajām aktivitātēm, kuras tieši vērstas uz konkrēta horizontālā mērķa sasniegšanu, taču neveicām šo specifisko aktivitāšu tālāku analīzi, ņemot vērā to, ka šīs aktivitātes uzskatāmas par vertikālajām aktivitātēm un neietilpst šī izvērtējuma apjomā.

Pārējo divu ieviešanas instrumentu piemērošanas analīze ir atspoguļota šī ziņojuma attiecīgi 4. un 7.nodaļā.

Veiktā analīze

Šī izvērtējuma ietvaros tika veikta šādu jautājumu analīze:

- Eiropas Savienības politikas, attiecīgās Latvijas nozares politikas un VPD izvirzīto mērķu horizontālo prioritāšu jomās atbilstības salīdzinājums (kopsavilkums iekļauts ziņojuma 1.pielikumā);
- VPD norādīto horizontālo prioritāšu jomās definēto mērķu kvalitatīvā analīze;
- VPD definēto horizontālo prioritāšu un vertikālo aktivitāšu savstarpējā mijiedarbība;
- Citu ES dalībvalstu pieredzes izpēte par horizontālo prioritāšu definēšanu.

Secinājumi

Salīdzinot Eiropas Savienības politikas, attiecīgās Latvijas nozares politikas un VPD izvirzīto mērķu horizontālo prioritāšu jomās savstarpējo atbilstību, mēs secinājām, ka VPD definētie mērķi visās horizontālajās jomās kopumā atbilst attiecīgajos ES politikas dokumentos un Latvijas nozares politikas dokumentos definētajiem mērķiem.

VPD norādīto horizontālo prioritāšu jomās definēto mērķu kvalitatīvās analīzes rezultātā mēs secinājām, ka definētie mērķi vairāk attiecināmi uz vertikālo prioritāšu ieviešanu un VPD nav skaidri noteikts, kā šo mērķu kvalitatīva sasniegšana būtu horizontāli veicināma ar citu VPD aktivitāšu starpniecību, kuras nav specifiski vērstas uz konkrētas horizontālās prioritātes sasniegšanu, izņemot kā minimumu - vispārēji piemērot dzimumu līdztiesības principu un nodrošināt ietekmes uz vidi

izvērtējuma veikšanu LR tiesību aktos paredzētajos gadījumos.

Mūsaprāt, šāda definēto mērķu noreducēšana uz minimālo prasību ievērošanu ir nosacīti rezultāts tam, ka VPD vai Programmas papildinājumā horizontālie mērķi ir definēti vispārīgi un nav norādītas iespējamās prioritārās darbības, kā horizontālā griezumā dažādās vertikālajās aktivitātēs dažādos veidos būtu veicināma katra horizontālā mērķa sasniegšana.

Kaut arī ne visi horizontālie mērķi ir attiecināmi uz visām vertikālajām aktivitātēm, analīzes rezultātā secinājām, ka ne VPD, ne Programmas papildinājumā nav noteikti kritēriji, saskaņā ar kuriem atsevišķas horizontālās prioritātes tiek vai netiek attiecinātas uz konkrēto vertikālo aktivitāti.

Aplūkojot Ziemeļrietumu Anglijas Merseyside Mērķa 1 programmdokumentu, novērojām, ka sasaiste starp vertikālajām prioritātēm un horizontālajām jomām tiek norādīta matricas formātā, norādot kādas horizontāli prioritārās darbības tiks ieviestas katras vertikālās prioritātes ietvaros.

Priekšlikumi

Lai nodrošinātu mērķtiecīgāku pieeju horizontālo mērķu sasniegšanā un palielinātu arī veikto darbību ietekmi, katrs horizontālais mērķis jādetalizē konkrētās prioritārās darbībās, kuras savukārt tiktu attiecinātas gan uz specifiskajām, gan pārējām programmas aktivitātēm.

Iesakām izstrādāt horizontālo un vertikālo prioritāšu mijiedarbības matricu, atspoguļojot tās prioritārās darbības vertikālās aktivitātes ietvaros, ar kuru palīdzību tiek veicināta konkrētā horizontālā mērķa sasniegšana. Šādas matricas izvēle būtu arī pamatojums horizontālo prioritāšu izvēlei katras vertikālās aktivitātes ietvaros.

Izvērtēšanas jautājums

- Cik lielā mērā VPD ieviešanas sistēma kopumā un tajā iesaistīto institūciju darbība pārskata periodā ir bijusi vērsta uz horizontālo prioritāšu integrāciju struktūrfondu projektu ieviešanas dokumentos?

Situācijas apraksts

Atbilstoši standarta formu prasībām atklāto konkursu vadlīnijās (atklātajos konkursos un grantu shēmās) ir noteikti projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriji, ar kuru palīdzību tiek izvērtēta projekta ietekme uz izvēlēto horizontālo prioritāšu sasniegšanu.

Savukārt projektu iesniegumos iekļautā informācija izriet no konkrētajam ES struktūrfondam sagatavotās un Ministru kabineta apstiprinātās projektu iesnieguma veidlapas satura, t.i.,:

- Eiropas Sociāla fonda projekta iesnieguma veidlapā jānorāda, kā:
 - Projekts veicinās dzimumu līdztiesību;
 - Projekts sniegs ieguldījumu reģionālajā attīstībā;
 - Projekts sekmēs informācijas sabiedrības veidošanu;
- Eiropas Reģionālā attīstības fonda projekta iesnieguma veidlapā jānorāda:
 - Projekta ietekme uz vidi;
 - Projekta ietekme uz dzimumu līdztiesību;
- Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda Virzības daļas projektu iesnieguma veidlapā jānorāda:
 - Projekta ietekme uz vidi;
- Zivsaimniecības vadības finansēšanas instrumenta projekta iesnieguma veidlapā jānorāda:

- Projekta ietekme uz vidi.

Nacionālās programmas ir sagatavotas atbilstoši vadošās iestādes izstrādātajai veidlapai, kas paredz aprakstīt programmas ietekmi uz reģionālo attīstību un projektu izvēles pamatojumu, t.sk. projektu atlases kritērijus. Savukārt, nacionālās programmas projektu iesniegumi tiek sagatavoti atbilstoši vienotajai veidlapai, kura prasa norādīt informāciju par projekta ietekmi uz vidi un to, vai projekta ieviešanā tiks nodrošināta dzimumu līdztiesības ievērošana.

Veiktā analīze

Izvērtējuma ietvaros mēs apkopojām informāciju par konkursu vadlīnijās un nacionālajās programmās iekļautajiem projektu kvalitātes vērtēšanas kritērijiem, kas vērsti uz projektu atbilstības horizontālajiem mērķiem pārbaudi.

Apkopotā informācija, kas iekļauta ziņojuma 2. pielikumā, norāda, ka atklāto projektu konkursu vadlīnijās ir iekļauti kvalitātes vērtēšanas kritēriji, kas vērsti uz atsevišķām horizontālajām prioritātēm, kaut arī ne vienmēr pietiekami skaidri ir definēta kārtība, kā šie kritēriji tiks piemēroti.

Izņēmums ir 4.prioritātes atklātu konkursu vadlīnijas, kur nav definēti specifiski projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriji, jo prasības vides aizsardzības un dzimumu līdztiesības jomās, kā tas noteikts ES regulās un LR tiesību aktos, ir ietvertas vadlīnijās un tālāk arī līgumā ar saņēmēju kā finansējuma saņemšanas priekšnoteikumi.

Savukārt nacionālajās programmās papildus tam, ka programmā jāapraksta programmās ietekme uz reģionu attīstību, tikai 26% gadījumu ir atsaucē uz to, ka projektu izvēlē tiks ņemta vērā šo projektu atbilstība vai ietekme uz pārējo horizontālo prioritāšu ieviešanu.

Secinājumi

Veiktās analīzes rezultātā var secināt, ka kopumā VPD ieviešanas sistēmā nav vienotas metodikas, saskaņā ar kuru katras VPD aktivitātes ietvaros tiktu veikta horizontālo prioritāšu izvēle un saskaņā ar šo izvēli konkursu vadlīnijās vai nacionālajās programmās tiktu iekļauti attiecīgi projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriji.

Turklāt, izstrādātajās konkursa vadlīnijās un nacionālajās programmās iekļautā informācija, it īpaši, ja atbilstība horizontālajām prioritātēm nav iekļauta šajos dokumentos ne kā projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriji, ne kā atbilstības prasības, nav pietiekama, lai pierādītu atbalstīto projektu atbilstību horizontālajām prioritātēm vai to, ka attiecīgā prasība attiecīgajā aktivitātē nav izvirzīta.

Priekšlikumi

Mūsaprāt vadošajai iestādei būtu jādefinē vienota metodika horizontālo prioritāšu izvēlei katras vertikālās aktivitātes gadījumā un to iekļaušanai projekta kvalitātes vērtēšanas kritērijos vai atbilstības prasībās, lai nodrošinātu nepieciešamo pamatojumu horizontālo prioritāšu izvēlei.

Izvērtēšanas jautājums

- Cik kvalitatīvi horizontālās prioritātes ir integrētas struktūrfondu projektu ieviešanas dokumentos?

Veiktā analīze

Šī izvērtējuma ietvaros mēs salīdzinājām arī attiecīgajai VPD aktivitātei konkursa vadlīnijās vai nacionālajā programmā definētos projektu kvalitātes vērtēšanas kritērijus ar projektu iesniegumu veidlapās no projektu pieteicējiem pieprasīto informāciju.

Secinājumi

Veiktās analīzes rezultātā, kuras rezultāti apkopoti šī ziņojuma 2. pielikumā, mēs secinājām, ka pārsvarā gadījumos nav ievērota konsekvence, kāda informācija projektu pieteicējiem jānorāda

projektu iesniegumos un kāda informācija ir nepieciešama projekta iesnieguma izvērtēšanai atbilstoši iepriekš definētajiem projektu kvalitātes vērtēšanas kritērijiem. Tika konstatēti arī gadījumi, kad kritēriji nav definēti vispār, bet ir lūgts sniegt aprakstu par projekta ietekmi uz atsevišķām horizontālām prioritātēm un kad definētie kritēriji un pieprasītā informācija attiecas uz dažādām horizontālām prioritātēm.

Priekšlikumi

Mūsaprāt, ir obligāti jānodrošina saskaņotība starp definētajiem kritērijiem un pieprasīto informāciju, lai izvirzītās prasības projektu pieteicējiem par sniedzamo informāciju būtu pamatotas un netiktu pieprasīta informācija, kas ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām to funkciju izpildei nav nepieciešama.

Izvērtēšanas jautājums

- Cik lielā mērā VPD ieviešanas sistēma kopumā un tajā iesaistīto institūciju darbība pārskata periodā ir bijusi vērsta uz horizontālo prioritāšu sasniegšanu?

Situācijas apraksts

Ņemot vērā vispārīgi definētos mērķus un neskaidrās prasības horizontālo prioritāšu jomās, sākotnējā pieeja horizontālo prioritāšu iekļaušanai ieviešanas dokumentos bija ļoti formāla, lai kā minimums būtu izpildītas ES regulu prasības un horizontālās prioritātes tiktu attiecinātas uz ES struktūrfondu atbalstītajiem projektiem.

Vēlākā ieviešanas posmā 2005. gadā izstrādātie metodiskie norādījumi atklātu konkursu projektu iesniegumu veidlapu aizpildīšanai, it īpaši 3. prioritātes ietvaros, jau daudz detalizētāk skaidro horizontālo prioritāšu nozīmi un projektu iespējamo ietekmi uz horizontālo prioritāšu sasniegšanu, kas ļauj jau salīdzinoši daudz kvalitatīvāk projektu pieteicējiem sagatavot projektu iesniegumus un attiecīgajām institūcijām novērtēt atbalstāmo projektu ietekmi uz horizontālo mērķu sasniegšanu.

Veiktā analīze

Izvērtējuma ietvaros mēs apkopojām informāciju par atklāto projektu konkursu vadlīnijās un nacionālajās programmās definētajiem projektu atlases kritērijiem un projektiem izvirzītajām prasībām, lai novērtētu, cik lielā mērā projektu atbilstība horizontālajām prioritātēm ir definēta kā minimālo prasību izpildi vai arī nosaka veicina projektu pozitīvu ietekmi uz horizontālo prioritāšu sasniegšanu.

Secinājumi

Veiktās analīzes rezultātā mēs secinājām, ka 1., 2. un 4. prioritātē ar tikai atsevišķiem izņēmumiem projektu atbilstība horizontālo prioritāšu mērķiem tiešām ir definēta kā formāla prasība, kas kā minimums paredz LR tiesību aktu normu ievērošanu vides aizsardzības un/vai dzimumu līdztiesības jomā, kaut arī apskatītajos šo prioritāšu ietvaros izstrādātajos projektu iesniegumos ir norādīta pozitīva vai pastarpināta ietekme uz atsevišķu horizontālo prioritāšu sasniegšanu.

Priekšlikumi

Iesakām definēt vienotu metodiku projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriju un projektiem izvirzāmo prasību izstrādei, pieļaujot minimālo prasību izpildi tikai tajos gadījumos, kad kopumā attiecīgās vertikālās aktivitātes ietvaros plānotā ietekme uz attiecīgo horizontālo prioritāti ir neitrāla.

Izvērtēšanas jautājums

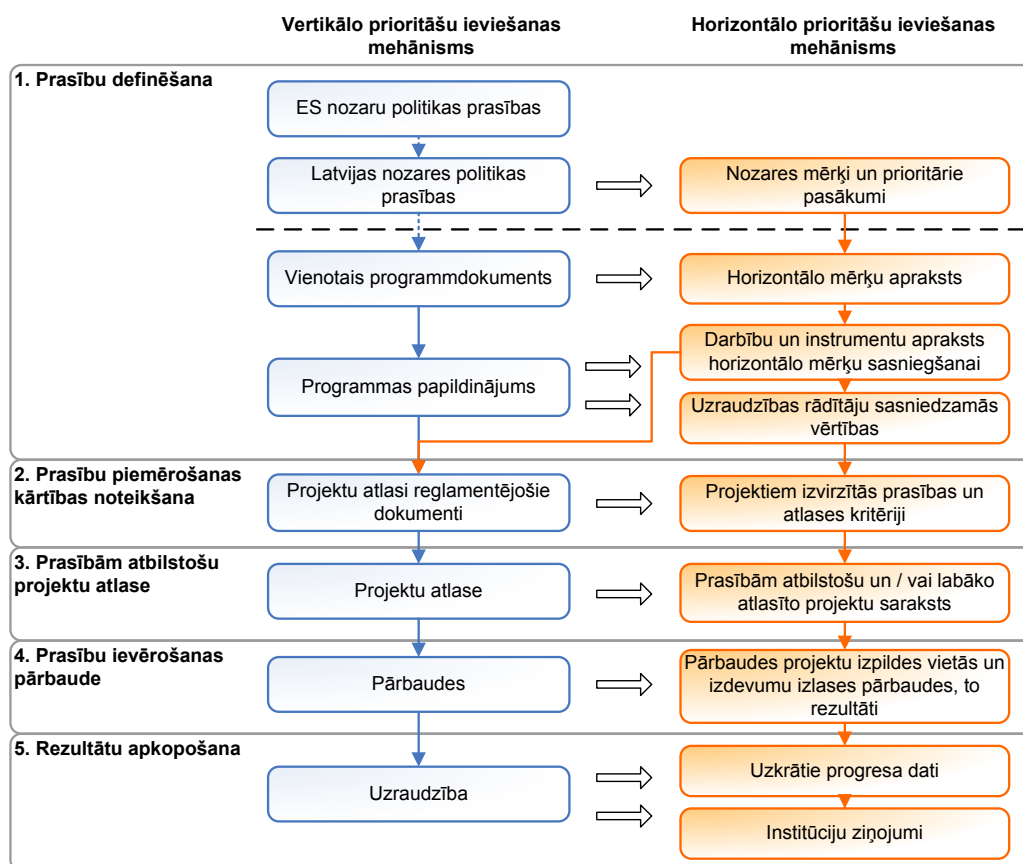
- Cik kvalitatīvi VPD ieviešanas sistēmā ir integrēts horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisms?

Situācijas apraksts

Lai nodrošinātu definēto horizontālo prioritāšu ieviešanu, vertikālo prioritāšu ieviešanas mehānisma ietvaros ir izveidots vai ir atvasināts horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisms, kas shematiski

attēlots Attēlā Nr. 4.

Attēls Nr. 4 VPD ieviešanai izveidotie vertikālo un horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānismi

Veiktā analīze

Šī izvērtējuma ietvaros mēs veicām analīzi, lai noteiktu, cik lielā mērā horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisms katrā ieviešanas procesa posmā iekļaujas vertikālo prioritāšu ieviešanai izstrādātajos procesos, dokumentos un institūciju atbildības apjomā.

Secinājumi

Analizējot horizontālo prioritāšu ieviešanai izveidoto mehānismu, kopumā var secināt, ka tas aptver visus būtiskos ieviešanas procesa posmus un salīdzinājumā ar vertikālo prioritāšu ieviešanas mehānismu abiem šiem mehānismiem ir:

- Saturiski vienādi un laikā paralēli īstenojami ieviešanas procesa posmi;
- Vienāds ieviešanas nodrošināšanai izmantoto dokumentu kopums;
- Ieviešanu nodrošina vienas un tās pašas iesaistītās institūcijas, izņemot prasību definēšanas un rezultātu apkopošanas posmus, kur papildus lielāka loma ir četrām nozaru ministrijām, kuru pārziņā ir horizontālo prioritāšu nozares politikas jautājumi.

Šie faktori ļauj secināt, ka horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisms ir organizatoriski izveidots un integrēts vertikālo prioritāšu ieviešanas mehānisma ietvaros un nav bijusi nepieciešamība veidot specifiskus procesa posmus vai izstrādāt papildus dokumentus tieši horizontālo prioritāšu ieviešanai.

ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju funkciju un atbildības sadalījums horizontālo prioritāšu ieviešanai ir apskatīts atsevišķi šī ziņojuma 3.nodaļā.

Izvērtēšanas jautājums

- Cik kvalitatīvi tiek nodrošināta horizontālo prioritāšu īstenošana?

Situācijas apraksts

Lai nodrošinātu kvalitatīvu horizontālo prioritāšu ieviešanu, ir jābūt kvalitatīvi noteiktiem mērķiem un prasībām, kuras izprot visas iesaistītās puses, galvenokārt, jau ES struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas un projektu pieteicēji.

Ņemot vērā to, ka horizontālie mērķi un to ieviešanas prasības ir definētas vispārīgi un nav izstrādāta vienota metodika, kā horizontālo prioritāšu ieviešana būtu jāveic katrā no ieviešanas posmiem, horizontālo prioritāšu īstenošana notiek galvenokārt ar specifisko aktivitāšu ieviešanas starpniecību, kuru īstenošana tiek regulāri uzraudzīta, veicot projektu īstenošanas pārskatu pārbaudi, pārbaudes projektu izpildes vietās, izdevumu izlases pārbaudes un apkopojot datus par sasniegtajiem rezultātiem projektu ieviešanā.

Veiktā analīze

Šī izvērtējuma ietvaros mēs apkopojām informāciju, lai noteiktu veidus, kā iesaistītās institūcijas var pārliecināties par horizontālo prioritāšu kvalitatīvu īstenošanu.

Analīzes ietvaros tika novērots, ka dažādajās projektu ieviešanas pārbaudēs tiek izvērtēts, vai saņēmējs pilda projekta iesniegumā norādītos pasākumus horizontālo mērķu sasniegšanas veicināšanai un vai nav konstatēti pārkāpumi, kam būtu negatīva ietekme uz horizontālo prioritāšu sasniegšanu.

Tā piemēram, visu infrastruktūras objektu izveides projektos otrā līmeņa starpniekinstitūcijas vai grantu shēmu apsaimniekotāji pārbauda, vai projekta ieviešana nerada būtiski negatīvu ietekmi uz vidi un ir ievērotas LR tiesību aktu normas ietekmes uz vidi. Jāpiebilst, ka šo pārkāpumu konstatēšana kā funkcija ir noteikta citām LR valsts pārvaldes iestādēm, tādējādi otrā līmeņa starpniekinstitūciju un grantu shēmu apsaimniekotāju iespējas šādus pārkāpumu konstatēt ir visai ierobežotas un nav paredzētas LR tiesību aktos. Tādējādi, mūsuprāt, korekta ir otrā līmeņa starpniekinstitūciju un grantu shēmu institūciju prakse pieprasīt saņēmēja apliecinājumu, ka attiecīgās LR tiesību aktu normas netiek pārkāptas un nav saņemtas trešo pušu sūdzības.

Kā papildus veids, kā pārliecināties par horizontālo prioritāšu īstenošanu, būtu apkopot informāciju par uzraudzības rādītāju sasniegtajām vērtībām, taču horizontālo prioritāšu īstenošanas regulārai uzraudzībai VPD un Programmas papildinājumā ir definēti tikai ietekmes rādītāji, turklāt informāciju par sasniegtajām šo uzraudzības rādītāju vērtībām jāiegūst no ārējiem avotiem, nevis no projektu ieviešanas progresu rezultātiem.

Tādējādi horizontālo prioritāšu īstenošana visu VPD aktivitāšu griezumā pārsvarā tiek uztverta kā formāla prasību izpildes nepieciešamība, nevis kā pasākumi horizontālo prioritāšu veicināšanai, jo nav skaidri definētu sasniedzamo mērķu un netiek uzkrāti dati, kas ļautu pārliecināties par mērķu sasniegšanas rezultātiem. Tādējādi kopumā iesaistītajām pusēm var nebūt motivācijas veicināt šo mērķu sasniegšanu, un projektu pieteicējiem pat lielāka motivācija ir projektu atlases posmā iegūt vairāk punktu, lai saņemtu ES struktūrfondu finansējumu.

Secinājumi

Kā rezultātā var secināt, ka otrā līmeņa starpniekinstitūciju un grantu shēmu apsaimniekotāju veikto pārbaudžu efektivitāte ir tieši atkarīga no horizontālo mērķu uzstādījumu kvalitātes, kas šobrīd vairāk vērstas uz negatīvas ietekmes novēršanu nevis pozitīvās ietekmes veicināšanu horizontālo prioritāšu sasniegšanā.

Priekšlikumi

Tādējādi nākamajā programmēšanas periodā katras horizontālās prioritātes ietvaros būtu jādefinē konkrēti prioritārie pasākumi, kuru īstenošana nodrošinās pozitīvu ietekmi uz horizontālā mērķa sasniegšanu, jāveicina šo pasākumu iekļaušana projektu iesniegumos un jāveic metodiska šo

pasākumu ieviešanas uzraudzība, pārbaudot, vai projekta īstenotājs veic projekta iesniegumā norādītos pasākumus horizontālo prioritāšu sasniegšanai, kā arī pieprasot projekta īstenotāja apliecinājumu par prasību ievērošanu gadījumos, kad klātienē nav iespējams pārlicināties vai prasības tiek ievērotas visā projekta īstenošanas laikā.

Izvērtēšanas jautājums

- Vai izstrādātais Vienotais programmdokuments un programmas papildinājums, nacionālās programmas, atklātu projektu konkursu vadlīnijas un ar tām saistītie dokumenti veicina horizontālo prioritāšu sasniegšanu?

Situācijas apraksts

Pētot VPD, Programmas papildinājuma, nacionālo programmu, atklāto projektu konkursu vadlīniju, projektu iesniegumu veidlapu un faktiski izstrādāto projektu pieteikumu saturu, konstatējām, ka visā šajā ES struktūrfondu ieviešanas dokumentu kopumā ir iestrādātas horizontālo prioritāšu ieviešanai nepieciešamās prasības.

Veiktā analīze

Šī izvērtējuma ietvaros tika veikta dažādo horizontālo prioritāšu ieviešanai izstrādāto dokumentu kopuma analīze, lai noteiktu iespējamās uzlabojumu jomas.

Secinājumi

Taču horizontālo mērķu sasniegšanai šajā dokumentu kopumā ir vērojamas vairākas būtiskas nepilnības, kas mazina vai neļauj efektīvi panākt horizontālo prioritāšu sasniegšanu:

- Konkrētu un kvantificētu mērķu uzstādījuma trūkums programmdokumentos horizontālo prioritāšu jomās;
- Horizontālo mērķu un prioritāro darbību izvēles nepietiekamība un pārsvarā gadījumu vispārīgu projektu atlases kritēriju definēšana šajās jomās atklāto projektu konkursu vadlīnijās un nacionālajās programmās;
- Projektu iesniegumu veidlapās pieprasīto informācijas kopu nesakritība ar attiecīgajai aktivitātei definētajiem projektu atlases kritērijiem un aktivitātes līmenī veikto horizontālo prioritāšu izvēli.

Priekšlikumi

Lai novērstu iepriekš minētās nepilnības prasību kaskadēšanā starp dažāda līmeņa dokumentiem, būtu jāievēro šādas pamatprasības dokumentu izstrādē attiecībā uz horizontālo prioritāšu jautājumiem:

- VPD vai Programmas papildinājumā katras horizontālās prioritātes aprakstā jāiekļauj konkrētu sasniedzamo mērķu definējums un prioritāro darbību vai darbības virzienu saraksts, ar kuru palīdzību tiek risināti problemātiskie jautājumi šajā nozares politikas jomā;
- Papildus VPD vai Programmas papildinājumā par katru horizontālo prioritāti būtu jāiekļauj matrica, kurā skaidri norādīts ar kādu izvēlēto prioritāro darbību palīdzību katras prioritātes, pasākuma vai aktivitātes ietvaros tiks veicināta horizontālo prioritāšu ieviešana, neitrālas ietekmes gadījumā pieprasot kā minimums LR tiesību aktu normu ievērošanu, lai novērstu negatīvu ietekmi uz horizontālo prioritāšu sasniegšanu;
- Šīs matricas tālāka pielietošana projektu atlases kritēriju definēšanā, projektu īstenošanas prasību noteikšanā un pārbaūžu metodikas izstrādē, nodrošinot projektu izvērtēšanai un ieviešanas uzraudzībai nepieciešamo informācijas kopu iekļaušanu projektu iesniegumu veidlapās.

Izvērtēšanas jautājums

- Vai struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas spēj nodrošināt efektīvu horizontālo prioritāšu ieviešanu?

Veiktā analīze

Ievērojot šī izvērtējuma veikšanai definēto metodiku, ar efektivitāti šajā kontekstā tiek saprasta attiecība starp ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju veikto ieguldījumu un sasniegumiem horizontālo prioritāšu jomā, ir skaidrs, ka šī programmēšanas perioda lielākie sasniegumi horizontālo prioritāšu ieviešanas jomā ir horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisma izveide, nepieciešamās organizatoriskās struktūras un funkciju un atbildības sadalījuma nodefinēšana, bet pats galvenais – visu iesaistīto pušu informētības, izpratnes un apziņas pieauguma veicināšana par horizontālo prioritāšu īstenošanas nepieciešamību.

Secinājumi

Nemot vērā identificētās nepilnības mērķu definēšanā un to tālākā pārveidē praktiskās darbībās atbalstīto projektu ietvaros, šajā periodā nav iespējams novērtēt ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju darbības efektivitāti horizontālo mērķu sasniegšanā, jo nav pieejami dati par sasniegumiem šo horizontālo prioritāšu jomās.

Priekšlikumi

Tomēr nākamajā programmēšanas periodā efektīva horizontālo prioritāšu ieviešanas veicināšanai būtu jāņem vērā šādi pamatprincipi:

- Jānosaka konkrēti prioritārie pasākumu katras horizontālās prioritātes ieviešanai, no kuriem atsevišķi pasākumi būtu attiecināmi uz specifisko aktivitāšu ieviešanu noteiktā nozarē vai mērķa grupā, bet pārējie – uz plašāku nozaru un mērķa grupu loku;
- Ja plānotā aktivitātes ietekme uz kādas horizontālās prioritātes sasniegšanu ir neitrāla, tad prasības nepieļaut negatīvu ietekmi, piemēram, vides aizsardzības un vienādu iespēju jomās ilgtspējīgas attīstības principu ievērošanai, iekļaut projektu ieviešanas nosacījumos;
- Jādefinē ierobežota skaita uzraudzības rādītāji aktivitāšu līmenī, kas ļauj apkopot sasnieguma vērtības katras horizontālās prioritātes ietvaros visās aktivitātēs, kurās tiek ieviesti prioritārie pasākumi;
- Projektu atlases kritēriji jādefinē saskaņā ar izvēlētajām horizontālajām prioritātēm un ņemot vērā arī izvirzīto prioritāro pasākumu specifiku, taču jebkurā gadījumā jāizvēlas tāda kritēriju sistēma, kas motivē projektu pieteicējus maksimāli veicināt horizontālo prioritāšu ieviešanu, t.i. piešķirot papildus punktus;
- Jāminimizē projektu iesniegumos pieprasītā informācija, prasot norādīt, kā tiks ieviesti izvirzītie horizontālo prioritāšu prioritārie pasākumi.

Lai nodrošinātu šo efektivitātes pamatprincipu ievērošanu, iesakām vadošajai iestādei pastiprināti veicināt un uzraudzīt šo principu ievērošanu attiecīgo ieviešanas dokumentu izstrādes un saskaņošanas procesā, kā arī uzsverot šos principus starpinstitūciju sanāksmēs.

Izvērtēšanas jautājums

- Vai Eiropas Savienības struktūrfondu horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisms ir bijis visoptimālākais risinājums Kopienas līmeņa ilgtermiņa mērķu sasniegšanai?

Secinājumi

Izvērtējuma ietvaros veiktās analīzes rezultātā varam secināt, ka izveidotais horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisms ir ērts un optimāls risinājums no organizatoriskā viedokļa. Turklāt, veicot šajā

izvērtējuma ziņojumā rekomendētos tehniskos uzlabojumus, šis mehānisms pilnībā spēj nodrošināt visu ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju funkciju izpildi horizontālo prioritāšu ieviešanai.

Priekšlikumi

Taču šī ieviešanas mehānisma pilnvērtīgai izmantošanai horizontālo mērķu sasniegšanā, ir nepieciešams būtiski uzlabot horizontālo prioritāšu saturisko pusi, jo esošajā programmēšanas periodā nav skaidri definēti problēmjautājumi, kuri būtu risināmi kā horizontālie jautājumi. Līdz ar to arī no otras puses, nav iespējams apkopot informāciju par horizontālo prioritāšu sasniegšanu veicinošo aktivitāšu un projektu īstenošanas rezultātiem.

Secinājumi un priekšlikumi

Nr.	Secinājumi	Priekšlikumi
A.1.	Horizontālo prioritāšu jomās definētie mērķi vairāk attiecināmi uz vertikālo prioritāšu ieviešanu un nav skaidri definēti, kā šo mērķu kvalitatīva sasniegšana būtu veicināma horizontāli arī citās VPD aktivitātēs, kuras nav specifiski vērstas uz kāda horizontālo prioritāšu jomā definēta mērķa sasniegšanu, izņemot kā minimumu vispārēji piemērojot dzimumu līdztiesības principu un nodrošinot ietekmes uz vidi izvērtējuma veikšanu LR tiesību aktos paredzētajos gadījumos.	Lai nodrošinātu mērķtiecīgāku pieeju horizontālo mērķu sasniegšanā un palielinātu arī veikto darbību ietekmi, katrs horizontālais mērķis jādetalizē konkrētās prioritārās darbībās, kuras savukārt tiktu attiecinātas gan uz specifiskajām, gan pārējām programmas aktivitātēm.
A.2.	Kaut arī ne visi horizontālie mērķi ir attiecināmi uz visām vertikālajām aktivitātēm, analīzes rezultātā secinājām, ka ne VPD, ne Programmas papildinājumā nav noteikti kritēriji, saskaņā ar kuriem atsevišķas horizontālās prioritātes tiek vai netiek attiecinātas uz konkrēto vertikālo aktivitāti.	Iesakām izstrādāt horizontālo un vertikālo prioritāšu mijiedarbības matricu, atspoguļojot tās prioritārās darbības vertikālās aktivitātes ietvaros, ar kuru palīdzību tiek veicināta konkrētā horizontālā mērķa sasniegšana. Šādas matricas izvēle būtu arī pamatojums horizontālo prioritāšu izvēlei katras vertikālās aktivitātes ietvaros.
A.3.	Kopumā VPD ieviešanas sistēmā nav vienotas metodikas, saskaņā ar kuru katras VPD aktivitātes ietvaros tiktu veikta horizontālo prioritāšu izvēle un saskaņā ar šo izvēli konkursu vadlīnijās vai nacionālajās programmās tiktu iekļauti attiecīgi projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriji. Turklāt, izstrādātajās konkursa vadlīnijās un nacionālajās programmās iekļautā informācija, it īpaši, ja atbilstība horizontālajām prioritātēm nav iekļauta šajos dokumentos ne kā projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriji, ne kā atbilstības prasības, nav pietiekama, lai pierādītu atbalstīto projektu atbilstību horizontālajām prioritātēm vai to, ka attiecīgā prasība attiecīgajā aktivitātē nav izvirzīta.	Jādefinē vienota metodika horizontālo prioritāšu izvēlei katras vertikālās aktivitātes gadījumā un to iekļaušanai projekta kvalitātes vērtēšanas kritērijos vai atbilstības prasībās, lai nodrošinātu nepieciešamo pamatojumu horizontālo prioritāšu izvēlei.

Nr.	Secinājumi	Priekšlikumi
A.4.	Pārsvārā gadījumos nav ievērota konsekvence, kāda informācija projektu pieteicējiem jānorāda projektu iesniegumos un kāda informācija ir nepieciešama projekta iesnieguma izvērtēšanai atbilstoši iepriekš definētajiem projektu kvalitātes vērtēšanas kritērijiem.	Obligāti jānodrošina savstarpēja saskaņotība starp definētajiem projektu atlases kritērijiem un projektu iesniegumos pieprasīto informāciju, lai izvirzītās prasības projektu pieteicējiem par sniedzamo informāciju būtu pamatotas un netiktu pieprasīta informācija, kas ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām to funkciju izpildei nav nepieciešama.
A.5.	VPD 1., 2. un 4. prioritātē ar tikai atsevišķiem izņēmumiem projektu atbilstība horizontālo prioritāšu mērķiem tiešām ir definēta kā formāla prasība, kas kā minimums paredz LR tiesību aktu normu ievērošanu vides aizsardzības un/vai dzimumu līdztiesības jomā, kaut arī apskatītajos šo prioritāšu ietvaros izstrādātajos projektu iesniegumos ir norādīta pozitīva vai pastarpināta ietekme uz atsevišķu horizontālo prioritāšu sasniegšanu.	Iesakām definēt vienotu metodiku projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriju un projektiem izvirzāmo prasību izstrādei, pieļaujot minimālo prasību izpildi tikai tajos gadījumos, kad kopumā attiecīgās vertikālās aktivitātes ietvaros plānotā ietekme uz attiecīgo horizontālo prioritāti ir neitrāla.
A.6.	Otrā līmeņa starpniekinstitūciju un grantu shēmu apsaimniekotāju veikto pārbaužu efektivitāte ir tieši atkarīga no horizontālo mērķu uzstādījumu kvalitātes, kas šobrīd vairāk vērstas uz negatīvas ietekmes novēršanu nevis pozitīvās ietekmes veicināšanu horizontālo prioritāšu sasniegšanā.	Nākamajā programmēšanas periodā katras horizontālās prioritātes ietvaros būtu jādefinē konkrēti prioritārie pasākumi, kuru īstenošana nodrošinās pozitīvu ietekmi uz horizontālā mērķa sasniegšanu, jāveicina šo pasākumu iekļaušana projektu iesniegumos un jāveic metodiska šo pasākumu ieviešanas uzraudzība, pārbaudot, vai projekta īstenotājs veic projekta iesniegumā norādītos pasākumus horizontālo prioritāšu sasniegšanai, kā arī pieprasot projekta īstenotāja apliecinājumu par prasību ievērošanu gadījumos, kad klātienē nav iespējams pārliecināties vai prasības tiek ievērotas visā projekta īstenošanas laikā.

Nr.	Secinājumi	Priekšlikumi
A.7.	<p>Taču horizontālo mērķu sasniegšanai šajā dokumentu kopumā ir vērojamas vairākas būtiskas nepilnības, kas mazina vai neļauj efektīvi panākt horizontālo prioritāšu sasniegšanu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Konkrētu un kvantificētu mērķu uzstādījuma trūkums programmdokumentos horizontālo prioritāšu jomās; ▪ Horizontālo mērķu un prioritāro darbību izvēles nepietiekamība un pārsvarā gadījumu vispārīgu projektu atlasē kritēriju definēšana šajās jomās atklāto projektu konkursu vadlīnijās un nacionālajās programmās; ▪ Projektu iesniegumu veidlapās pieprasīto informācijas kopu nesakrītība ar attiecīgajai aktivitātei definētajiem projektu atlasē kritērijiem un aktivitātes līmenī veikto horizontālo prioritāšu izvēli. 	<p>Lai novērstu iepriekš minētās nepilnības prasību kaskadēšanā starp dažāda līmeņa dokumentiem, būtu jāievēro šādas pamatprasības dokumentu izstrādē attiecībā uz horizontālo prioritāšu jautājumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ VPD vai Programmas papildinājumā katras horizontālās prioritātes aprakstā jāiekļauj konkrētu sasniedzamo mērķu definējums un prioritāro darbību vai darbības virzienu saraksts, ar kuru palīdzību tiek risināti problemātiskie jautājumi šajā nozares politikas jomā; ▪ Papildus VPD vai Programmas papildinājumā par katru horizontālo prioritāti būtu jāiekļauj matrica, kurā skaidri norādīts ar kādu izvēlēto prioritāro darbību palīdzību katras prioritātes, pasākuma vai aktivitātes ietvaros tiks veicināta horizontālo prioritāšu ieviešana, neitrālas ietekmes gadījumā pieprasot kā minimums LR tiesību aktu normu ievērošanu, lai novērstu negatīvu ietekmi uz horizontālo prioritāšu sasniegšanu; ▪ Šīs matricas tālāka pielietošana projektu atlasē kritēriju definēšanā, projektu īstenošanas prasību noteikšanā un pārbaudīto metodikas izstrādē, nodrošinot projektu izvērtēšanai un ieviešanas uzraudzībai nepieciešamo informācijas kopu iekļaušanu projektu iesniegumu veidlapās.
A.8.	<p>Ņemot vērā identificētās nepilnības mērķu definēšanā un to tālākā pārveidē praktiskās darbībās atbalstīto projektu ietvaros, šajā periodā nav iespējams novērtēt ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju darbības efektivitāti horizontālo mērķu sasniegšanā, jo nav pieejami dati par sasniegumiem šo horizontālo prioritāšu jomās.</p>	<p>Nākamajā programmēšanas periodā efektīva horizontālo prioritāšu ieviešanas veicināšanai jāņem vērā šādi pamatprincipi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jānosaka konkrēti prioritārie pasākumi katras horizontālās prioritātes ieviešanai, no kuriem atsevišķi pasākumi būtu attiecināmi uz specifisko aktivitāšu ieviešanu noteiktā nozarē vai mērķa grupā, bet pārējie – uz plašāku nozaru un mērķa grupu loku; ▪ Ja plānotā aktivitātes ietekme uz kādas horizontālās prioritātes sasniegšanu ir neitrāla, tad prasības nepieļaut negatīvu ietekmi, piemēram, vides aizsardzības un vienādu iespēju jomās ilgtspējīgas attīstības principu ievērošanai, iekļaut projektu ieviešanas nosacījumos;

Nr.	Secinājumi	Priekšlikumi
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jādefinē ierobežota skaita uzraudzības rādītāji aktivitāšu līmenī, kas ļauj apkopot sasnieguma vērtības katras horizontālās prioritātes ietvaros visās aktivitātēs, kurās tiek ieviesti prioritārie pasākumi; ▪ Projektu atlases kritēriji jādefinē saskaņā ar izvēlētajām horizontālajām prioritātēm un ņemot vērā arī izvirzīto prioritāro pasākumu specifiku, taču jebkurā gadījumā jāizvēlas tāda kritēriju sistēma, kas motivē projektu pieteicējus maksimāli veicināt horizontālo prioritāšu ieviešanu, t.i. piešķirot papildus punktus; ▪ Jāminimizē projektu iesniegumos pieprasītā informācija, prasot norādīt, kā tiks ieviesti izvirzītie horizontālo prioritāšu prioritārie pasākumi. <p>Lai nodrošinātu šo piecu efektivitātes pamatprincipu ievērošanu, iesakām vadošajai iestādei pastiprināti veicināt un uzraudzīt šo principu ievērošanu attiecīgo ieviešanas dokumentu izstrādes un saskaņošanas procesā, kā arī uzsverot šos principus starpinstiūciju sanāksmēs.</p>
A.9.	<p>Izveidotais horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisms ir ērts un optimāls risinājums no organizatoriskā viedokļa. Turklāt, veicot šajā izvērtējuma ziņojumā rekomendētos tehniskos uzlabojumus, šis mehānisms pilnībā spēj nodrošināt visu ES struktūrfondu vadībā iesaistīto instiūciju funkciju izpildi horizontālo prioritāšu ieviešanai.</p>	<p>Izveidotā horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisma pilnvērtīgai izmantošanai horizontālo mērķu sasniegšanā, ir nepieciešams būtiski uzlabot horizontālo prioritāšu saturisko pusi, jo esošajā programmēšanas periodā nav skaidri definēti problēmjautājumi, kuri būtu risināmi kā horizontālie jautājumi. Līdz ar to arī no otras puses, nav iespējams apkopot informāciju par horizontālo prioritāšu sasniegšanu veicinošo aktivitāšu un projektu īstenošanas rezultātiem.</p>

3. Horizontālo prioritāšu ieviešanas organizatoriskā struktūra

Ievērojot ES regulu prasības attiecībā uz struktūrfondu vadību, Latvijā ir izveidota noteikta hierarhiska institucionālā sistēma, kuru veido dažādas valsts pārvaldes iestādes, kas katra veic noteiktu funkciju izpildi un veido kopējo ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju organizatorisko struktūru.

Šī izvērtējuma ietvaros tika analizēta horizontālo prioritāšu ieviešanai izveidotā organizatoriskā struktūra, t.i. horizontālo prioritāšu ieviešanā iesaistīto institūciju funkciju un atbildības sadalījums, kā arī šo institūciju izpratne par šo funkciju un atbildības sadalījumu.

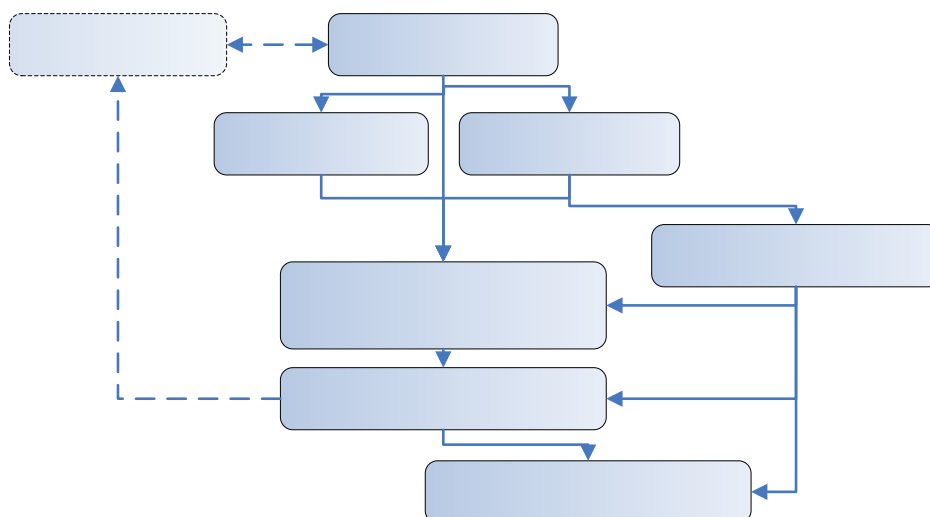
Izvērtēšanas jautājums

- Cik kvalitatīvi ir noteiktas VPD ieviešanā iesaistīto institūciju funkcijas attiecībā uz horizontālo prioritāšu ieviešanu?

Situācijas apraksts

Horizontālo prioritāšu ieviešanā piedalās praktiski visas ES struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas, kas nodrošina VPD aktivitāšu ieviešanu, izņemot maksājumu iestādi, kuras līdzdalība horizontālo prioritāšu ieviešanā ir tikai pastarpināta un nav saistīta ar prasību izstrādi, ievērošanas pārbaudi vai rezultātu izvērtēšanu horizontālo prioritāšu jautājumos.

Atšķirībā no vertikālo prioritāšu ieviešanai izveidotās ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju organizatoriskās struktūras, horizontālo prioritāšu ieviešanā papildus loma ir četrām nozaru ministrijām, kuru pārziņā ir nozares politikas jautājumi attiecīgās horizontālās prioritātes ietvaros. Horizontālo prioritāšu ieviešanai izveidotā ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju organizatoriskā struktūra ir attēlota Attēlā Nr. 5.

Attēls Nr. 5 ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju organizatoriskā struktūra horizontālo prioritāšu ieviešanai

Veiktā analīze

Izvērtējuma ietvaros tika veikta ES struktūrfondu vadību reglamentējošo LR tiesību aktu analīze, lai izpētītu katras ES struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas funkcijas un atbildību katrā no horizontālo prioritāšu ieviešanas posmiem. Taču šīs analīzes veikšanu lielā mērā apgrūtināja tas, ka

horizontālo prioritāšu jautājumi LR tiesību aktos un citos ES struktūrfondu finansējuma apgūšanu aprakstošajos dokumentos nav atsevišķi atrunāti un tādējādi ir tikai netieši secināmi no vertikālo prioritāšu ieviešanu reglamentējošiem dokumentiem.

Tādējādi, pamatojoties uz vertikālo prioritāšu ieviešanu reglamentējošiem dokumentiem, veiktās analīzes rezultātā tika sagatavots ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju veikto funkciju horizontālo prioritāšu jomā apkopojums, kas secināms no LR tiesību aktu normām. Šis apkopojums pievienots šī ziņojuma 4.pielikumā.

Jāpiebilst, ka funkciju izpilde un atbildība par nozares politikas definēšanu, īstenošanu un īstenošanas uzraudzību horizontālo prioritāšu jomās šobrīd nav definēta nedz praksē, nedz normatīvajos dokumentos. Tomēr, ņemot vērā pašreiz LR normatīvajos aktos noteikto nozaru ministriju politikas jomu sadalījumu (Ministru kabineta iekārtas likums un nozares ministriju nolikumi) un faktisko lomu ES struktūrfondu ieviešanā (nozaru ministriju pārstāvniecība un loma vadības komitejās un Uzraudzības komitejā), šo funkciju izpilde un atbildība jāuzņemas tām valsts pārvaldes institūcijām, kuru pārziņā ir attiecīgo horizontālo prioritāšu jomas:

- Informāciju sabiedrības jomā – Īpašo uzdevumu ministra elektroniskās pārvaldes lietās sekretariātam;
- Ilgtspējīgas attīstības un vides aizsardzības jomā – Vides ministrijai sadarbībā ar citām valsts pārvaldes iestādēm;
- Vienādu iespēju un dzimumu līdztiesības jomā – Labklājības ministrijai sadarbībā ar citām valsts pārvaldes iestādēm;
- Teritoriālās līdzsvarotības jomā – Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai sadarbībā ar citām valsts pārvaldes iestādēm un pašvaldībām.

Tomēr jāatzīmē, ka ilgtspējīgas attīstības, vienādu iespēju un teritoriālās līdzsvarotības jomā minētajām nozaru ministrijām būtu t.s. primārās pārstāvniecības loma, kas nozīmē attiecīgo funkciju izpildi ar citu institūciju atbalstu, jo šajās jomās politiku veido un koordinē vairākas institūcijas.

Tā piemēram, Ilgtspējīgas attīstības sekmēšanai ir izveidota Ilgtspējīgas attīstības padome, kuras darbībā piedalās pārstāvji no 14 ministrijām un 8 sabiedriskām organizācijām un Vides ministrija veic sekretariāta funkcijas. Reģionālās attīstības un teritoriālās plānošanas koordinācijai valstī ir izveidota Nacionālā reģionālās attīstības padome, kuras sastāvā ietilpst 8 nozaru ministri un 5 plānošanas reģionu attīstības padomju priekšsēdētāji, kuras darbību vada Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs un Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija nodrošina sekretariāta funkcijas. Savukārt, vienlīdzīgu iespēju jomā Labklājības ministrija piedalās kopumā 16 dažādu vadības un darba grupu, padomju un komiteju darbībā.

Arī informācijas sabiedrības jomā Īpašo uzdevumu ministra elektroniskās pārvaldes lietās sekretariāta darbības atbalstam ir izveidota Informācijas sabiedrības nacionālā padome, kurā ietilpst 6 nozares ministri un vēl 10 dažādu valsts aģentūru, iestāžu un sabiedrisko organizāciju pārstāvji un kas veicina vienotas politikas izstrādi un īstenošanu dažādās nozarēs attiecībā uz informācijas sabiedrības jautājumiem. Papildus ir izveidota arī Latvijas elektroniskās pārvaldes koordinācijas padome, kurā ietilpst 16 ministriju un 4 dažādu valsts iestāžu un sabiedrisko organizāciju pārstāvji, lai varētu praksē īstenot saskaņotu rīcību valsts pārvaldes un pašvaldību institūciju darbības pāriešanu elektroniskā vidē.

Būtiski ir piebilst, ka LR tiesību aktu normu papildināšanas vai cita veida formālas vienošanās gadījumā papildus uzdevumu izpildes nodrošināšanai kompetentajām nozaru ministrijām jāparedz tam atbilstoši resursi.

Secinājumi

Veiktās analīzes rezultātā secinājām, ka LR tiesību aktu normas pietiekami skaidri nenosaka atbildības un funkciju sadalījumu šādās horizontālo prioritāšu ieviešanai specifiskajās jomās:

- Horizontālo mērķu un to sasniegšanai prioritāro darbību definēšana, kā arī ieviešanas instrumentu noteikšana VPD un Programmas papildinājumā;

- Horizontālo mērķu, prioritāro darbību un ieviešanas instrumentu izvēle attiecīgās VPD aktivitātes ieviešanai;
- Uzraudzības rādītāju definēšana horizontālo mērķu ieviešanas uzraudzībai;
- Horizontālo mērķu ieviešanas rezultātu saturiskā analīze.

Priekšlikumi

Uzskatām, ka katras horizontālās prioritātes ietvaros kādai no nozares ministrijām jāuzņemas primārā atbildība par VPD ieviešanai nepieciešamo dokumentu sagatavošanu, pilnvērtīgi atspoguļojot politikas mērķus un prioritātes horizontālajās jomās, un metodiskā un konsultatīvā atbalsta sniegšanu pārējām ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām, lai nodrošinātu mērķtiecīgu un kvalitatīvu horizontālo prioritāšu ieviešanu.

Izvērtēšanas jautājums

- Vai VPD ieviešanā iesaistīto institūciju funkcijas attiecībā uz horizontālo prioritāšu ieviešanu ir skaidri noteiktas un institūcijas tās izprot?

Veiktā analīze

Izvērtējuma ietvaros tika aptaujātas 13 no 19 ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām, lai noskaidrotu, cik lielā mērā šīm institūcijām ir skaidrs, kādas ir šo institūciju funkcijas un atbildība horizontālo prioritāšu ieviešanā.

Visas aptaujātās institūcijas norādīja, ka, lai arī VPD ieviešanas sākotnējā posmā bija daudz neskaidrību atbildības un funkciju sadalījumā, tomēr uz šo brīdi, kad praktiski visas institūcijas ir izgājušas visus ieviešanas procesa posmus, tām ir pilnībā skaidras savas funkcijas un atbildība, ciktāl to reglamentē spēkā esošie LR tiesību akti.

Tomēr intervijās jautājot, kurās jomās visvairāk trūkst informācijas vai atbalsta saistībā ar horizontālo prioritāšu ieviešanu, tika atzīmēta nepieciešamība pēc metodiskā atbalsta konkrēto horizontālo prioritāšu ieviešanā šādās jomās:

- Horizontālo prioritāšu sasniegšanu veicinošo darbību saraksts vai raksturojums;
- Projektu atlases kritēriju (it īpaši kvalitātes vērtēšanas kritēriju) izstrāde un to piemērošanas metodika attiecībā uz projekta atbilstību horizontālajiem mērķiem;
- Pārbažu (projektu progressa pārskatu pārbaudes, pārbaudes projektu īstenošanas vietās un izdevumu izlases pārbaudes) metodika un risinājumi konstatēto trūkumu gadījumos saistībā ar horizontālo prioritāšu jautājumiem.

Kaut arī lielākā daļa aptaujāto institūciju ir vērsušās ar lūgumu skaidrot prasības vai sniegt metodiskos norādījumus šajos jautājumos Vadošajā iestādē, tomēr saņemtie skaidrojumi nav bijuši pietiekami konkrēti, lai tos tiešā veidā varētu piemērot praksē.

Vairākas institūcijas arī norādīja, ka vislielākais atbalsts un pilnvērtīgākās konsultācijas ir saņemtas neformāli konsultējoties ar tām četrām nozaru ministrijām, kuru pārziņā ir nozares politikas veidošana horizontālo prioritāšu jomā.

Izvērtējuma ietvaros mēs apskatījām Ziemeļrietumu Anglijas Merseyside Mērķa 1 programmas ieviešanai izveidotos atbalsta mehānismus attiecīgo horizontālo prioritāšu jautājumos. Līdzīgi Labklājības ministrijas jau aizsāktai praksei par mājas lapas izveidi dzimumu līdztiesības jomā, arī Ziemeļrietumu Anglijas Merseyside Mērķa 1 programmas ieviešanas atbalstam ir izveidotas specializētas mājas lapas un ir nozīmētas konkrētas kontaktpersonas, pie kurām jebkurš var vērsties ar jautājumiem par horizontālo prioritāšu tematiku.

Secinājumi

Veiktās analīzes rezultātā var secināt, ka, ievērojot formāli noteikto funkciju un atbildības sadalījumu, ES struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas nevar saņemt pilnvērtīgu konsultatīvo un metodisko atbalstu savu funkciju kvalitatīvai izpildei horizontālo prioritāšu jautājumos.

Priekšlikumi

Iesakām arī Latvijā kompetento nozaru ministriju pārziņā izveidot konsultatīvos centrus, kuri sniegtu nepieciešamo konsultatīvo un metodisko atbalstu visām ES struktūrfondu ieviešanā iesaistītajām pusēm saistībā ar attiecīgo horizontālo prioritāšu ieviešanu.

Izvērtēšanas jautājums

- Vai atbildības un funkciju sadalījums par horizontālo prioritāšu ieviešanu VPD ieviešanas sistēmā ir ļāvis iegūt viskvalitatīvākos rezultātus?

Veiktā analīze

VPD ieviešanai LR tiesību aktos noteiktais atbildības un funkciju sadalījums ir nodrošinājis, ka horizontālo prioritāšu ieviešanai ir izveidota darboties spējīga ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju organizatoriskā struktūra.

Taču kompetence un padziļināta izpratne horizontālo prioritāšu jautājumos ir koncentrēta tikai noteiktu nozaru ministriju ietvaros, kuras pašas arī veido nozares politiku šajās jomās, bet ir nepieciešama šo nozaru ministriju pastiprināta līdzdalība un iesaistīšanās visos horizontālo prioritāšu ieviešanas posmos.

Prasību definēšanas un rezultātu apkopošanas posmos ir nepieciešama šo nozares ministriju pilna atbildības uzņemšanās, jo šie posmi saistās ar nozares politikas mērķu un prioritāro pasākumu definēšanu un nozares politikas īstenošanas rezultātu izvērtēšanu. Pārējos ieviešanas procesa posmos šo nozaru ministriju līdzdalība ir nepieciešama konsultatīvā atbalsta sniegšanai pārējām ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām, lai nodrošinātu kvalitatīvu horizontālo mērķu iestrādi ieviešanas dokumentos, prasību definēšanu, projektu atlasīšanu un pārbaužu veikšanu.

Secinājumi

Ņemot vērā to, ka šo kompetento nozaru ministriju atbildība vai līdzdalība horizontālo prioritāšu ieviešanā nav reglamentēta LR tiesību aktos un nav arī citas formālas vienošanās par šo ministriju veiktajām papildus funkcijām VPD ieviešanā, šo nozaru ministriju iesaistīšanās un papildu funkciju uzņemšanās vairāk ir pašu šo ministriju iniciatīva un tiek praktizēta savu iespēju robežās.

Priekšlikumi

Tomēr šī izvērtējuma rezultāti norāda uz to, ka tieši šo nozaru ministriju ieguldījums ir galvenais priekšnoteikums horizontālo prioritāšu mērķtiecīgai un kvalitatīvai ieviešanai gan esošajā, gan nākamajā programmēšanas periodā. Tāpēc iesakām noteikt šo nozaru ministriju atbildību un papildus veicamās funkcijas horizontālo prioritāšu ieviešanas nodrošināšanai, papildinot LR tiesību aktu normas vai panākot cita veida formālu vienošanos par sadarbības principiem un nepieciešamo ieguldījumu.

Secinājumi un priekšlikumi

Nr.	Secinājumi	Priekšlikumi
B.1.	<p>LR tiesību aktu normas pietiekami skaidri nenosaka atbildības un funkciju sadalījumu šādās horizontālo prioritāšu ieviešanai specifiskajās jomās:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Horizontālo mērķu un to sasniegšanai prioritāro darbību definēšana, kā arī ieviešanas instrumentu noteikšana VPD un Programmas papildinājumā; ▪ Horizontālo mērķu, prioritāro darbību un ieviešanas instrumentu izvēle attiecīgās VPD aktivitātes ieviešanai; ▪ Uzraudzības rādītāju definēšana horizontālo mērķu ieviešanas uzraudzībai; ▪ Horizontālo mērķu ieviešanas rezultātu saturiskā analīze. 	<p>Katras horizontālās prioritātes ietvaros kādai no nozares ministrijām jāuzņemas primārā atbildība par VPD ieviešanai nepieciešamo dokumentu sagatavošanu, pilnvērtīgi atspoguļojot politikas mērķus un prioritātes horizontālajās jomās, un metodiskā un konsultatīvā atbalsta sniegšanu pārējām ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām, lai nodrošinātu mērķtiecīgu un kvalitatīvu horizontālo prioritāšu ieviešanu. Šo ministriju atbalstam var izmantot jau pastāvošo padomju, komiteju, darba grupu darbību vai iespējams izveidot jaunas darba grupas, iesaistot pārējās horizontālās prioritātes nozares politikas veidošanā iesaistītās institūcijas.</p>
B.2.	<p>Ievērojot formāli noteikto funkciju un atbildības sadalījumu, ES struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas nevar saņemt pilnvērtīgu konsultatīvo un metodisko atbalstu savu funkciju kvalitatīvai izpildei horizontālo prioritāšu jautājumos.</p>	<p>Iesakām kompetento nozaru ministriju pārziņā izveidot konsultatīvos centrus, kuri sniegtu nepieciešamo konsultatīvo un metodisko atbalstu visām ES struktūrfondu ieviešanā iesaistītajām pusēm saistībā ar attiecīgo horizontālo prioritāšu ieviešanu.</p>
B.3.	<p>Ņemot vērā to, ka kompetento nozaru ministriju atbildība vai līdzdalība horizontālo prioritāšu ieviešanā nav reglamentēta LR tiesību aktos un nav arī citas formālas vienošanās par šo ministriju veiktajām papildus funkcijām VPD ieviešanā, šo nozaru ministriju iesaistīšanās un papildu funkciju uzņemšanās vairāk ir pašu šo ministriju iniciatīva un tiek praktizēta savu iespēju robežās.</p>	<p>Iesakām noteikt šo nozaru ministriju atbildību un papildus veicamās funkcijas horizontālo prioritāšu ieviešanas nodrošināšanai, papildinot LR tiesību aktu normas vai panākot cita veida formālu vienošanos par sadarbības principiem un nepieciešamo ieguldījumu.</p>

4. Projektu atlasē kritēriji horizontālo mērķu sasniegšanai

VPD ir norādīti projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriji, kuri tiek piemēroti, lai pārbaudītu projekta iesnieguma mērķu un aktivitāšu saskaņotību ar VPD un Programmas papildinājumā definētajiem mērķiem un politikām, kā arī lai pārbaudītu projekta iesnieguma atbilstību pasākumam un aktivitātei, kuras ietvaros tas iesniegts. Šie kritēriji ir noteikti universāli visām VPD aktivitātēm, bet nepieciešamības gadījumā tos var pielāgot specifiskai aktivitātei ar Uzraudzības komitejas lēmumu.

Ja pirmā līmeņa starpniekinstitūcijas uzskata par nepieciešamu pielāgot kvalitātes vērtēšanas kritērijus atsevišķas VPD aktivitātes ietvaros iesniegto projektu atbilstoši vērtēšanai, tās var izstrādāt metodiku šādi kvalitātes vērtēšanas kritēriju precizēšanai. Precizētie kvalitātes vērtēšanas kritēriji līdz ar administratīvajiem un specifiskajiem projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijiem tiks iekļauti atklāta projektu iesniegumu konkursa vadlīnijās.

Attiecībā uz horizontālo prioritāšu tematiku VPD ir iekļauts viens projektu kvalitātes vērtēšanas kritērijs: „Projekta iesniegums atbilst horizontālajām prioritātēm (vienādu iespēju, ilgtspējīgas attīstības, reģionālās attīstības un informācijas sabiedrības veicināšana)”.

Izvērtēšanas jautājums

- Cik lielā mērā VPD ieviešanas sistēmas kopumā un tajā iesaistīto institūciju darbība pārskata periodā ir bijusi vērsta uz horizontālo prioritāšu iekļaušanu projektu atlasē kritērijos?

Veiktā analīze

Izvērtējuma ietvaros tika apkopota informācija un analizēti uz horizontālo prioritāšu ieviešanu vērstie projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriji un kārtība, kā šāda veida projektu atlasē kritēriji tiek piemēroti projektu vērtēšanā. Pārskats par vertikālo aktivitāšu ieviešanas dokumentos iekļautajiem projektu kvalitātes vērtēšanas kritērijiem ir iekļauts šī ziņojuma 2. pielikumā.

Secinājumi

No apkopotās informācijas var secināt, ka nav skaidra metodika vai principi, saskaņā ar kuriem projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriju tiek vai netiek iekļauti atklātu konkursu vadlīnijās un nacionālajās programmās vispār un kā tiek veikta šajos kritērijos iekļaujamo horizontālo prioritāšu izvēle.

Priekšlikumi

Mūsaprāt, visās atklātu konkursu vadlīnijās un nacionālajās programmās būtu jāiekļauj visi tie projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriji, kas vērsti uz aktivitātes līmenī izvēlēto atbilstamo horizontālo prioritāšu sasniegšanu.

Izvērtēšanas jautājums

- Cik kvalitatīvi horizontālās prioritātes ir integrētas projektu atlasē kritērijos?

Veiktā analīze

Izvērtējuma ietvaros apkopotā informācija par projektu atlasē kritērijiem ir analizēta, lai izvērtētu, cik skaidri un pamatoti ir definēti projektu atlasē kritēriji.

Secinājumi

No apkopotās informācijas var secināt, ka bieži vien visas attiecināmās horizontālās prioritātes tiek iekļautas vienā kritērijā, tādējādi nav skaidrs, kā tiek sagatavots apkopotais vērtējums par visām iekļautajām prioritātēm.

Projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriju piemērošanas kārtības noteikšanā tiek izmantoti divas galvenās metodes – Jā / Nē metode un punktu metode. Analizējot šo metožu aprakstus konkursu vadlīnijās un nacionālajās programmās, gandrīz visos gadījumos, kad izmantota Jā / Nē metode, nav skaidri noteikts, vai projekts uzskatāms par neatbilstošu, ja tiek saņemts kaut viens vērtējums „Nē”.

Priekšlikumi

Uzskatām, ka katra izvēlēta horizontālā prioritāte būtu definējama atsevišķā kritērijā, lai nodrošinātu lielāku projekta vērtēšanas caurspīdīgumu.

Ievērojot to, ka jebkurš projekts, kuram ir negatīva ietekme uz VPD aktivitātes ietvaros izvēlēto horizontālo prioritāšu sasniegšanu, pēc būtības nevar tikt atbalstīts (pat vides aizsardzības jomā – nepieciešams veikt papildus pasākumus negatīvās ietekmes uz vidi novēršanai, lai projekts būtu atbalstāms no normatīvo aktu prasību viedokļa), uzskatām, ka piemērotāka metode ir papildus punktu piešķiršana, ja projekts ir pastarpināti vai tieši vērst uz horizontālo prioritāšu sasniegšanu. Tas dod arī lielāku motivāciju projektu pieteicējiem iekļaut projektos vairāk horizontālo prioritāšu sasniegšanu veicinošos pasākumus.

Izvērtēšanas jautājums

- Vai projektu atlases kritēriji, kas veicina horizontālo prioritāšu sasniegšanu ir skaidri, saprotami un pielietojami gan no projektu iesniedzēja viedokļa, gan no struktūrfondu vadībā iesaistīto pārstāvju un projektu vērtētāju viedokļa?

Veiktā analīze

Iepriekš jau tika norādīti galvenie trūkumi projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriju definēšanā un kritēriju piemērošanas metodes noteikšanā, kas izriet no objektīviem apsvērumiem par nepieciešamību skaidri un saprotami norādīt projektu pieteicējiem tik būtisko informāciju.

Izvērtējuma ietvaros mēs intervējām arī vairākus pirmā līmeņa starpniekinstitūciju pārstāvjus, kuri ir iesaistīti gan projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriju izstrādē, gan arī šo kritēriju piemērošanā projektu vērtēšanas procesā. Lielākā daļa aptaujāto pārstāvju norādīja, ka horizontālo prioritāšu jomā projektu atlases kritēriju izstrāde un to piemērošana praksē ir vairāk kā formāls un mazāk kā saturisks jautājums, bieži vien noreducējot projektu iesniegumu vērtēšanu uz „vismaz neitrālas” ietekmes pārbaudi.

Savādāka prakse ir institūcijām, kuru pārziņā esošajās aktivitātēs projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriji tiek piemēroti ar punktu metodi, jo šajā situācijā ir jāveic projektu iesniegumā iekļautās informācijas saturiskais izvērtējums. Bieži vien šī iemesla dēļ vērtēšanas komisijās tiek pieaicināti attiecīgo horizontālo prioritāšu jomu speciālisti, lai veiktu kvalitatīvu projektu iesniegumu vērtēšanu.

Aptaujājot projektu pieteicējus par to, cik lielā mērā viņiem bija skaidri konkursa vadlīnijās definētie projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriji horizontālo prioritāšu jomās, 40% projektu pieteicēju atzina, ka kritēriji un to piemērošanas kārtība bija definēta pietiekami skaidri, lai sagatavotu atbilstošu projektu pieteikumu, un 47% atzina, ka kritēriji un to piemērošanas kārtība varēja būt skaidrāk definēta.

Turklāt viens no aptaujātajiem projektu pieteicējiem bija novērojis, ka projektu faktiskajā vērtēšanas procesā tiek izmantoti daudz detalizētāki vērtēšanas kritēriji nekā tie bija norādīti atklāta konkursa vadlīnijās. Jāpiekrīt, ka, lai arī šis varbūt ir vienīgais gadījums, tomēr šāda situācija nenorāda uz labu praksi projektu vērtēšanas veikšanā un tikai liecina, ka konkursu vadlīnijās ir tikuši iekļauti nepietiekami pārdomāti projektu atlases kritēriji.

Secinājumi

No apkopotajiem projektu pieteicēju aptaujas datiem, var secināt, ka 87% aptaujāto projektu pieteicēju uzskata, ka projektu atlases kritēriji par horizontālajām prioritātēm ir bijuši skaidri vai gandrīz skaidri, savukārt veiktās projektu kritēriju analīzes rezultāti norāda uz šādiem galvenajiem trūkumiem:

- Horizontālo prioritāšu nosaukumi projektu iesniegumu veidlapās un metodiskajos norādījumos par veidlapu aizpildīšanu atšķiras no projektu atlases kritērijos izmantotajiem nosaukumiem;
- Nav skaidri redzama saikne, kuras projektu iesnieguma veidlapu sadaļas tiks izmantotas, lai projekta iesniegumu izvērtētu atbilstoši izvirzītajiem vērtēšanas kritērijiem horizontālo prioritāšu jomās;
- Nav pilnīgi aprakstīta metodika, kā veidosies kopvērtējums un kā uz horizontālajām prioritātēm vērstie vērtēšanas kritēriji šo kopvērtējumu ietekmēs;
- Pirms projektu iesniegumu iesniegšanas paziņoto kritēriju tabulas atšķiras no tām, saskaņā ar kurām tiek veikta faktiskā projektu iesniegumu vērtēšana un projektu iesniegumu iesniedzējiem tiek paziņoti rezultāti.

Priekšlikumi

Ņemot vērā to, ka projektu iesniegumu sagatavošanā šo iesniegumu vērtēšanas kritēriji ir tikpat būtiska informācija kā projektiem izvirzītās prasības, it īpaši atklātajos konkursos, pirms konkursu izsludināšanas par konkursu atbildīgajām institūcijām būtu īpaša uzmanība jāpievērš vērtēšanas kritēriju pārbaudei, t.sk. vērtēšanas metodes izvēle (t.i. Jā / Nē vai punktu metode), saikne ar izvirzītajām prasībām un projektu iesniegumu veidlapas sadaļām, nepieciešamā kritēriju detalizācijas pakāpe kvalitatīvas vērtēšanas veikšanai, kā arī pareizu terminu un nosaukumu lietošana kritērijos.

Secinājumi un priekšlikumi

Nr.	Secinājumi	Priekšlikumi
C.1.	Nav skaidra metodika vai principi, saskaņā ar kuriem projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriju tiek vai netiek iekļauti atklātu konkursu vadlīnijās un nacionālajās programmās vispār un kā tiek veikta šajos kritērijos iekļaujamo horizontālo prioritāšu izvēle.	Visās atklātu konkursu vadlīnijās un nacionālajās programmās būtu jāiekļauj visi tie projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriji, kas vērsti uz aktivitātes līmenī izvēlēto atcecināmo horizontālo prioritāšu sasniegšanu.
C.2.	Bieži vien visas attiecināmās horizontālās prioritātes tiek iekļautas vienā kritērijā, tādējādi nav skaidra, kā tiek sagatavots apkopotais vērtējums par visām iekļautajām prioritātēm.	Katra izvēlēta horizontālā prioritāte būtu definējama atsevišķā kritērijā, lai nodrošinātu lielāku projekta vērtēšanas caurspīdīgumu.
C.3.	Analizējot izmantoto projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriju piemērošanas metožu aprakstus konkursu vadlīnijās un nacionālajās programmās, gandrīz visos gadījumos, kad izmantota Jā / Nē metode, nav skaidri noteikts, vai projekts uzskatāms par neatbilstošu, ja tiek saņemts kaut viens vērtējums „Nē”.	Ievērojot to, ka jebkurš projekts, kuram ir negatīva ietekme uz VPD aktivitātes ietvaros izvēlēto horizontālo prioritāšu sasniegšanu, pēc būtības nevar tikt atbalstīts, uzskatām, ka piemērotāka metode ir papildus punktu piešķiršana, ja projekts ir pastarpināti vai tieši vērsts uz horizontālo prioritāšu sasniegšanu. Tas dod arī lielāku motivāciju projektu pieteicējiem iekļaut projektos vairāk horizontālo prioritāšu sasniegšanu veicinošos pasākumus, kā arī motivēt projektu vērtētājus

		veikt pilnvērtīgu projekta iesniegumā iekļautās informācijas analīzi.
C.4.	<p>No apkopotajiem projektu pieteicēju aptaujas datiem, var secināt, ka 87% aptaujāto projektu pieteicēju uzskata, ka projektu atlases kritēriji par horizontālajām prioritātēm ir bijuši skaidri vai gandrīz skaidri, savukārt veiktās projektu kritēriju analīzes rezultāti norāda uz šādiem galvenajiem trūkumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Horizontālo prioritāšu nosaukumi projektu iesniegumu veidlapās un metodiskajos norādījumos par veidlapu aizpildīšanu atšķiras no projektu atlases kritērijos izmantotajiem nosaukumiem; ▪ Nav skaidri redzama saikne, kuras projektu iesnieguma veidlapu sadaļas tiks izmantotas, lai projekta iesniegumu izvērtētu atbilstoši izvirzītajiem vērtēšanas kritērijiem horizontālo prioritāšu jomās; ▪ Nav pilnīgi aprakstīta metodika, kā veidosies kopvērtējums un kā uz horizontālajām prioritātēm vērštie vērtēšanas kritēriji šo kopvērtējumu ietekmēs; ▪ Pirms projektu iesniegumu iesniegšanas paziņoto kritēriju tabulas atšķiras no tām, saskaņā ar kurām tiek veikta faktiskā projektu iesniegumu vērtēšana un projektu iesniegumu iesniedzējiem tiek paziņoti rezultāti. 	<p>Ņemot vērā to, ka projektu iesniegumu sagatavošanā šo iesniegumu vērtēšanas kritēriji ir tikpat būtiska informācija kā projektiem izvirzītās prasības, it īpaši atklātajos konkursos, pirms konkursu izsludināšanas par konkursu atbildīgajām institūcijām būtu īpaša uzmanība jāpievērš vērtēšanas kritēriju pārbaudei, t.sk. vērtēšanas metodes izvēle (t.i. Jā / Nē vai punktu metode), saikne ar izvirzītajām prasībām un projektu iesniegumu veidlapas sadaļām, nepieciešamā kritēriju detalizācijas pakāpe kvalitatīvas vērtēšanas veikšanai, kā arī pareizu terminu un nosaukumu lietošana kritērijos.</p>

5. Iesaistīto pušu informētība par horizontālo prioritāšu nozīmi

Horizontālo prioritāšu tematika ir saturiski specifiska un tā ir arī jauna prasību joma daudzām ES struktūrfondu finansējuma apgūšanā iesaistītajām pusēm. Horizontālās prioritātes ir konkrētu nozaru ietvaros atbalstītas prioritārās jomas, tādējādi sākotnējā iniciatīva prioritāšu izskaidrošanā un sabiedrības saturiskās izpratnes veicināšanā ir jāuzņemas tām nozaru ministrijām, kuru pārziņā ir politikas veidošana horizontālo prioritāšu jomās.

Ir svarīgi, ka abpusēji - ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām un ES struktūrfondu saņēmējiem, ir vienota izpratne par horizontālo prioritāšu nozīmi, atbalstāmajām vai nepieciešamajām darbībām izvirzīto mērķu sasniegšanā, kā arī izvirzītajām prasībām ES struktūrfondu finansējuma saņemšanai. Šāda abpusēja izpratne tādējādi veicinātu konstruktīvu prasību izvirzīšanu no vienas puses un šo prasību ievērošanu no otras puses.

Šī izvērtējuma ietvaros tika apkopota informācija par veiktajiem pasākumiem un praksi visu iesaistīto pušu informēšanai un analizēts ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju un finansējuma saņēmēju informētības līmenis par horizontālajām prioritātēm.

Izvērtēšanas jautājums

- Cik lielā mērā VPD ieviešanas sistēma kopumā un tajā iesaistīto institūciju darbība pārskata periodā ir bijusi orientēta uz projektu pieteicēju informēšanu par horizontālo prioritāšu nozīmi?

Situācijas apraksts

Atbilstība horizontālajām prioritātēm kā prasība tiek izvirzīta visu VPD aktivitāšu ietvaros atbalstītajiem projektiem, tādējādi visām ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām ir jābūt pietiekami informētām par horizontālo prioritāšu būtību un ieviešanas specifiskajiem aspektiem, lai tālāk varētu šos jautājumus skaidrot projektu pieteicējiem un izvērtēt projektu iesniegumus.

Veiktā analīze

Intervijās ar ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām mēs vaicājām, no kuriem informācijas avotiem un kādu informāciju šīs institūcijas izmantoja, lai izprastu horizontālo prioritāšu jautājumus savu funkciju izpildei. Intervijās iegūtā informācija liecina, ka galvenokārt tika izmantota VPD un Programmas papildinājumā sniegtā informācija, ES regulās noteiktās prasības, kā arī mazāk formālās konsultācijās ar nozaru ministrijām saņemtā informācija.

Papildus kā speciāli horizontālo prioritāšu jautājumiem sagatavota informācija jāatzīmē trīs nozares ministriju – Labklājības ministrijas, Īpašo uzdevumu ministra elektroniskās pārvaldes lietās sekretariāta un Vides ministrijas, izstrādātās vadlīnijas par šo institūciju pārziņā esošo horizontālo prioritāšu jautājumiem, taču lielā mērā šīs vadlīnijas tika sagatavotas tikai 2005.gada beigās, kad lielākā daļa VPD aktivitāšu jau bija ieviešanas stadijā, kad izvirzītās prasības vairs nebija iespējams mainīt. Tādējādi lielā mērā ES struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas mēģināja pašu spēkiem nepieciešamo informāciju par horizontālajām prioritātēm iegūt no plašākai sabiedrībai pieejamiem informācijas avotiem.

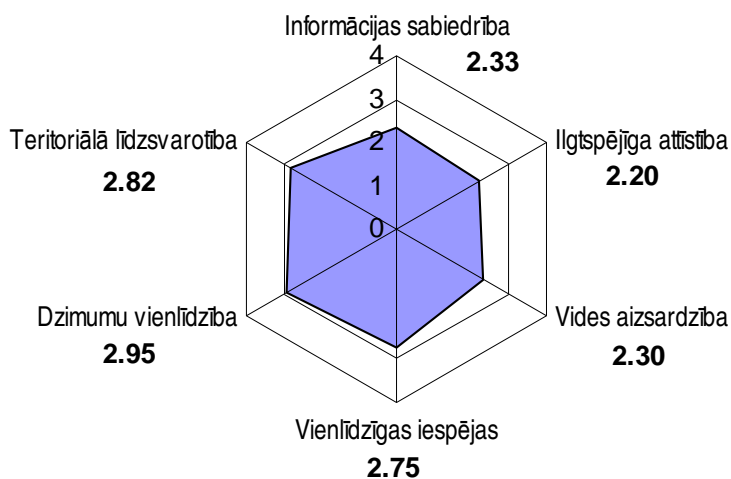
Šeit jāpiebilst arī, ka interviju rezultātā konstatējām, ka praktiski visas intervētās institūcijas bija iepazinušās vienīgi ar Labklājības ministrijas izstrādātajām vadlīnijām par Dzimumu līdztiesības

jautājumiem, savukārt, par pārējo vadlīniju esamību zināja tikai dažu institūciju pārstāvji. Šī situācija skaidrojama ar to, ka Informācijas sabiedrība kā horizontālā prioritāte tika piemērota tikai atsevišķu VPD aktivitāšu ietvaros, savukārt Vides aizsardzības jautājumi ir pazīstamāka joma un VPD tika sniegts pietiekami skaidrs šīs horizontālās prioritātes ieviešanas prasību skaidrojums.

Interviju ietvaros mēs arī aptaujājām ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju pārstāvjus un lūdzām sniegt pašvērtējumu par savu informētību un izpratni horizontālo prioritāšu jomās definētajiem mērķiem. Lai ievērotu definēto horizontālo prioritāšu nozares politikas specifiku, ilgtspējīga attīstība un vides aizsardzība, kā arī vienlīdzīgas iespējas un dzimumu līdztiesība tika sadalīti kā atsevišķi nozares politikas virzieni.

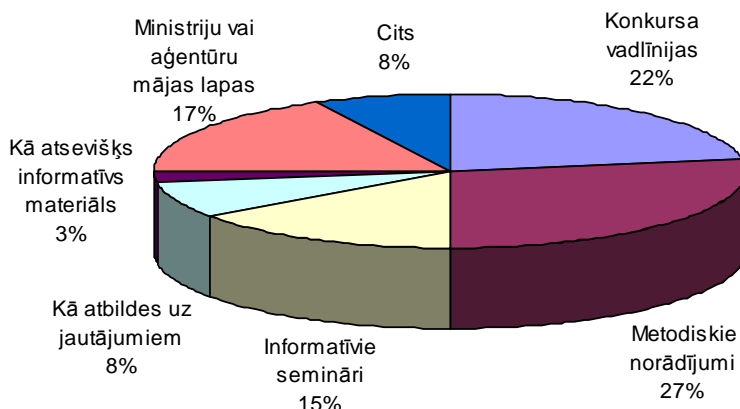
Pašvērtējums tika veikts, izmantojot inverso skalu ar šādu skaidrojumu: 4 – pilnībā pietiekami, 3 – labi (vairāk jā nekā nē), 2 – vāji (vairāk nē nekā jā) un 1 – nepietiekami. Apkopotie pašvērtējuma rezultāti ir attēloti Attēlā Nr. 6.

Attēls Nr. 6 ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju informētības un izpratnes pašvērtējums horizontālo prioritāšu jautājumos

Šī izvērtējuma ietvaros tika analizēta arī tālāka informācijas nodošana projektu pieteicējiem par horizontālo prioritāšu tematiku. Projektu pieteicējiem šāda informācija tiek sniegta izsludināto atklāto projektu konkursu periodā vai nacionālās programmas sagatavošanas laikā, kad projektu pieteicēji izstrādā savus projektu iesniegumus. Attiecīgi pirmā līmeņa starpniekinstitūcijas nacionālo programmu ietvaros un otrā līmeņa starpniekinstitūcijas vai grantu shēmas apsaimniekotāji atklāto projektu iesniegumu konkursu ietvaros šo skaidrojošo informāciju sniedz, lai palīdzētu projektu pieteicējiem izprast horizontālo jautājumu nozīmi un izvirzīto prasību būtību un sagatavot prasībām atbilstošus projektu iesniegumus.

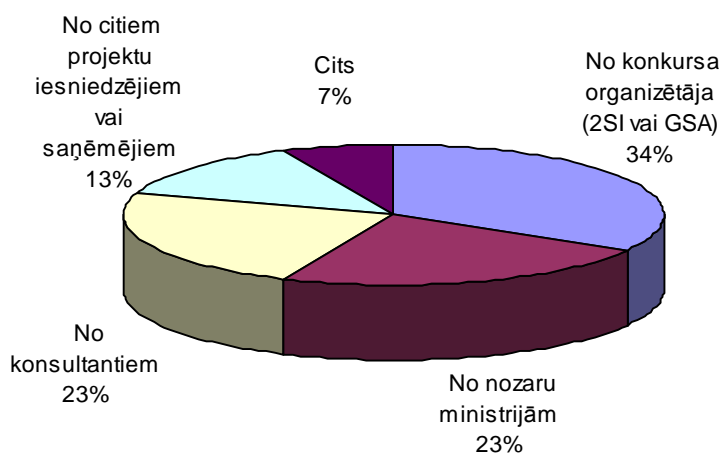
Nemot vērā dažādos veidus, kādā šī informācija var tikt nodota projektu pieteicējiem, mēs veicām projektu pieteicēju aptauju, lai noskaidrotu, kādu informāciju visvairāk tika izmantota no projektu pieteicēju puses, lai sagatavotu projektu iesniegumus. Apkopotie aptaujas rezultāti attēloti Attēlā Nr. 7.

Attēls Nr. 7 Projektu pieteicēju izmantotā informācija par horizontālām prioritātēm projektu iesniegumu sagatavošanai

Apkopotie aptaujas rezultāti norāda, ka projektu pieteicēji galvenokārt izmanto metodiskajos norādījumos projektu veidlapu aizpildīšanai, konkursa vadlīnijās un institūciju organizētajos informatīvajos semināros sniegto informāciju par horizontālo prioritāšu jautājumiem. Tādējādi šie ir arī galvenie informācijas kanāli informācijas nodošanai projektu pieteicējiem, ar kuru palīdzību tiek veicināta projektu pieteicēju informētība un izpratne horizontālo prioritāšu jomās.

Papildus aptaujas ietvaros mēs vaicājām projektu pieteicējiem no kurām institūcijām vai pusēm viņi visvairāk saņēma informāciju par horizontālo prioritāšu jautājumiem. Apkopotie rezultāti šajā jautājumā ir atspoguļoti Attēlā Nr. 8.

Attēls Nr. 8 Informācijas avoti, kurus projektu pieteicēji izmanto informācijas iegūšanai par horizontālām prioritātēm

Apkopotie aptaujas rezultāti norāda, ka galvenokārt informācija tiek saņemta no attiecīgā atklāta projektu iesniegumu konkursa organizētāja – otrā līmeņa starpniekinstitūcijas vai grantu shēmas apsaimniekotāja, no nozares ministrijām un no konsultantiem. Šīs arī ir galvenās puses, kuras

nodrošina informācijas izplatīšanu un informētības veicināšanu par horizontālo prioritāšu jautājumiem projektu pieteicēju vidū.

Šeit jāpiebilst, ka lielais nozaru ministriju īpatsvars šajos rezultātos skaidrojams ar pirmā līmeņa starpniekinstitūcijas koordinējošo lomu nacionālo programmu projektu izstrādē, savukārt, konsultantu lielais īpatsvars saistīts ar specifiku Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda Virzības daļas un Zivsaimniecības vadības finansēšanas instrumenta atbalstītajās aktivitātēs, jo visas konsultācijas Lauku atbalsta dienesta vietā projektu pieteicējiem sniedz Latvijas lauksaimniecības konsultāciju un izglītības atbalsta centrs.

Secinājumi

Apkopotie ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju pārstāvju pašvērtējuma rezultāti norāda, ka savu funkciju veikšanai institūciju informētība un izpratne ir vāja informācijas sabiedrības, ilgtspējīgas attīstības un vides aizsardzības jomās.

Priekšlikumi

Nemot vērā to, ka šīs horizontālās prioritātes ir iekļautas arī nākamajā programmēšanas periodā, ir nepieciešams prioritāri veikt īpašus informēšanas vai apmācību pasākumus šajās jomās ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām, lai nodrošinātu nozares politikas mērķiem atbilstošu un kvalitatīvu horizontālo prioritāšu ieviešanu.

Iesakām arī turpināt uzsāktos pasākumus ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju informēšanas un konsultatīvā atbalsta pasākumus arī teritoriālās līdzsvarotības, vienlīdzīgu iespēju un dzimumu līdztiesības jomās, lai panāktu pieņemamu informētības un izpratnes līmeni.

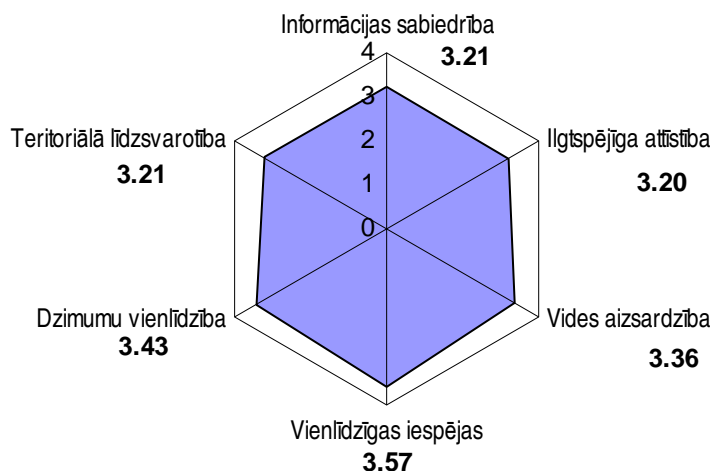

Izvērtēšanas jautājums

- Cik kvalitatīvi ir veikta projektu pieteicēju informēšana par horizontālo prioritāšu nozīmi?

Izvērtējuma ietvaros aptaujātajiem projektu pieteicējiem lūdzām sniegt pašvērtējumu par savu informētību un izpratni horizontālo prioritāšu jomās definētajiem mērķiem. Lai ievērotu definēto horizontālo prioritāšu nozares politikas specifiku, arī šeit ilgtspējīga attīstība un vides aizsardzība, kā arī vienlīdzīgas iespējas un dzimumu līdztiesība tika sadalīti kā atsevišķi nozares politikas virzieni.

Pašvērtējums tika veikts, izmantojot inverso skalu ar šādu skaidrojumu: 4 – pilnībā pietiekami, 3 – labi (vairāk jā nekā nē), 2 – vāji (vairāk nē nekā jā) un 1 – nepietiekami. Apkopotie pašvērtējuma rezultāti ir attēloti Attēlā Nr. 9.

Attēls Nr. 9 Projektu pieteicēju informētības un izpratnes pašvērtējums horizontālo prioritāšu jautājumos

Apkopotie rezultāti norāda, ka projektu pieteicēju pašvērtējums par savu informētību un izpratni horizontālo prioritāšu jomās ir ļoti augsts, kas tuvojās novērtējumam – pilnībā pietiekami visās horizontālo prioritāšu jomās.

Secinājumi

Apskatot apkopotos rezultātus par ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju informētības un izpratnes pašvērtējumu (Attēls Nr.6), kas sastāda 64% no maksimālā iespējamā vērtējuma, un projektu pieteicēju informētības un izpratnes pašvērtējumu (Attēls Nr.9), kas sastāda 83% no maksimālā iespējamā vērtējuma, ir skaidrs, ka ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām ir nepieciešams padziļināti izpētīt un izanalizēt salīdzinoši ļoti lielu informācijas daudzumu, t.sk., horizontālo prioritāšu jomā izstrādātos nozares politikas dokumentus, pārzināt katras nozares politikas īstenošanas mehānismus un prasības, lai definētu prasības ES struktūrfondu atbalstāmajiem projektiem. Savukārt, projektu pieteicējiem principā ir jāizprot ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju izstrādātās prasības un LR normatīvajos aktos definētās normas, kas attiecas uz horizontālo prioritāšu jomām.

Tādējādi kopumā var secināt, ka projektu pieteicējiem prasību izpratnei un projektu iesniegumu sagatavošanai nepieciešamā informācija, ko nodrošina pirmā līmeņa starpniekinstitūcijas nacionālā programmu gadījumos un otrā līmeņa starpniekinstitūcijas un grantu shēmu apsaimniekotāji atklāto projektu iesniegumu konkursu gadījumos, ir bijusi nodrošināta nepieciešamajā un sagaidītajā apjomā.

Priekšlikumi

Iesakām vadošajai iestādei ar kompetento nozaru ministriju atbalstu izstrādāt vienotus pasākumus ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju informētības un izpratnes veidošanai un paaugstināšanai, kas vērsti uz ES struktūrfondu atbalstāmo projektu prasību definēšanu, piemēram, organizējot apmācību vai pieredzes apmaiņas seminārus par atklātu konkursu vadlīniju un projektu iesniegumu veidlapu izstrādi, par vērtēšanas kritēriju izstrādi un piemērošanu, par informatīvo pasākumu projektu pieteicējiem organizēšanu un par uzraudzības pasākumu praksi.

Izvērtēšanas jautājums

- Vai projektu pieteicēji izprot horizontālo prioritāšu nozīmi un lomu?

Veiktā analīze

Izvērtējuma ietvaros mēs veicām izlases veidā atlasīto projektu pieteikumu analīzi, lai noteiktu, cik lielā mērā projektu pieteikumos iekļautā informācija liecina, ka projektu pieteicēji izprot horizontālo prioritāšu nozīmi un lomu. Veiktās projektu iesniegumu saturiskās analīzes rezultāti ir iekļauti šī ziņojuma 3. pielikumā.

Šīs analīzes rezultāti liecina, ka vislabākā izpratne par dažādo horizontālo prioritāšu būtību un to attiecināšanu uz saviem projektu iesniegumiem ir projektu pieteicējiem PIAA un NVA pārziņā esošajās 3. prioritātes un LIAA pārziņā esošajās 2.prioritātes aktivitātēs, kurās arī projekta ietekme ir raksturota uz visplašāko iespējamo horizontālo prioritāšu loku. Pārējās aktivitātēs projektu pieteicēju izpratne kopumā ir vairāk vērtējama kā formālo prasību izpildes atspoguļošana, nesniedzot tālāku skaidrojumu par projektu ietekmi uz attiecīgo horizontālo prioritāšu sasniegšanu.

Secinājumi

Tādējādi var secināt, ka lielā mērā projektu iesniegumos norādīto informāciju par projektu ietekmi uz horizontālo prioritāšu sasniegšanu nosaka izstrādātās projektu iesnieguma veidlapas saturs un projektu pieteicējiem sniegtās skaidrojošās informācijas kvalitāte, t.i. vai projektam ir izvirzītas prasības ievērot LR tiesību aktu normas noteiktu horizontālo prioritāšu jomās vai tomēr projekts tomēr var sniegt pozitīvu vai pastarpinātu ietekmi horizontālās prioritātes sasniegšanā.

Priekšlikumi

Iesakām atklāto konkursa vadlīniju un nacionālo programmu izstrādes posmā pielāgot projektu iesnieguma veidlapā iekļauto horizontālo prioritāšu sarakstu atbilstoši aktivitātes specifikai, t.i. izvēloties, kuru horizontālo prioritāšu sasniegšanu atbalstāmie projekti varētu veicināt konkrētās aktivitātes ietvaros, ja šāda projektu ietekme var būt vismaz tieša vai pastarpināta. Atbilstoši šai izvēlei būtu papildināmi metodiskie norādījumi, kuri sniegtu ieskatu attiecīgās nozares politikas problemātikas un prioritāro darbību virzienos.

Secinājumi un priekšlikumi

Nr.	Secinājumi	Priekšlikumi
D.1.	Savu funkciju veikšanai institūciju informētība un izpratne ir vāja informācijas sabiedrības, ilgtspējīgas attīstības un vides aizsardzības jomās.	Ņemot vērā to, ka informācijas sabiedrības, ilgtspējīgas attīstības un vides aizsardzības horizontālās prioritātes ir iekļautas arī nākamajā programmēšanas periodā, ir nepieciešams prioritāri veikt īpašus informēšanas vai apmācību pasākumus šajās jomās ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām, lai nodrošinātu nozares politikas mērķiem atbilstošu un kvalitatīvu horizontālo prioritāšu ieviešanu. Iesakām arī turpināt uzsāktos pasākumus ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju informēšanas un konsultatīvā atbalsta pasākumus arī teritoriālās līdzsvarotības, vienlīdzīgu iespēju un dzimumu līdztiesības

Nr.	Secinājumi	Priekšlikumi
		<p>jomās, lai panāktu pieņemamu informētības un izpratnes līmeni.</p>
D.2.	<p>Apskatot apkopotos rezultātus par ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju informētības un izpratnes pašvērtējumu (64% no maksimālā iespējamā vērtējuma) un projektu pieteicēju informētības un izpratnes pašvērtējumu (83% no maksimālā iespējamā vērtējuma), ir skaidrs, ka ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām ir nepieciešams padziļināti izpētīt un izanalizēt salīdzinoši ļoti lielu informācijas daudzumu, t.sk., horizontālo prioritāšu jomā izstrādātos nozares politikas dokumentus, pārzināt katras nozares politikas īstenošanas mehānismus un prasības, lai definētu prasības ES struktūrfondu atbalstāmajiem projektiem. Savukārt, projektu pieteicējiem principā ir jāizprot ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju izstrādātās prasības un LR normatīvajos aktos definētās normas, kas attiecas uz horizontālo prioritāšu jomām.</p> <p>Tādējādi kopumā var secināt, ka projektu pieteicējiem prasību izpratnei un projektu iesniegumu sagatavošanai nepieciešamā informācija, ko nodrošina pirmā līmeņa starpniekinstitūcijas nacionālo programmu gadījumos un otrā līmeņa starpniekinstitūcijas un grantu shēmu apsaimniekotāji atklāto projektu iesniegumu konkursu gadījumos, ir bijusi nodrošināta nepieciešamajā un sagaidītajā apjomā.</p>	<p>Iesakām vadošajai iestādei ar kompetento nozaru ministriju atbalstu izstrādāt vienotus pasākumus ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju informētības un izpratnes veidošanai un paaugstināšanai, kas vērsti uz ES struktūrfondu atbalstāmo projektu prasību definēšanu, piemēram, organizējot apmācību vai pieredzes apmaiņas seminārus par atklātu konkursu vadlīniju un projektu iesniegumu veidlapu izstrādi, par vērtēšanas kritēriju izstrādi un piemērošanu, par informatīvo pasākumu projektu pieteicējiem organizēšanu un par uzraudzības pasākumu praksi.</p>
D.3.	<p>Lielā mērā projektu iesniegumos norādīto informāciju par projektu ietekmi uz horizontālo prioritāšu sasniegšanu nosaka izstrādātās projektu iesnieguma veidlapas saturs un projektu pieteicējiem sniegtās skaidrojošās informācijas kvalitāte.</p>	<p>Iesakām atklāto konkursa vadlīniju un nacionālo programmu izstrādes posmā pielāgot projektu iesnieguma veidlapā iekļauto horizontālo prioritāšu sarakstu atbilstoši aktivitātes specifikai, t.i. izvēloties, kuru horizontālo prioritāšu sasniegšanu atbalstāmie projekti varētu veicināt konkrētās aktivitātes ietvaros, ja šāda projektu ietekme var būt vismaz tieša vai pastarpināta. Atbilstoši šai izvēlei būtu papildināmi metodiskie norādījumi, kuri sniegtu ieskatu attiecīgās nozares politikas problemātikas un prioritāro darbību virzienos.</p>

6. Horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzības sistēma

VPD ir noteikts, ka „uzraudzības mērķis ir nodrošināt struktūrfondu palīdzības procesa nepārtrauktību atbilstoši VPD noteiktajām prioritātēm un mērķiem”. Uzraudzībai tādējādi jānodrošina VPD izpildes kvalitāte un efektivitāte, vērtējot VPD definēto finansiālo un fizisko rādītāju izpildes gaitu un savlaicīgi pieņemot lēmumu par nepieciešamajām izmaiņām.

Šī izvērtējuma ietvaros mēs veicām izveidotās uzraudzības sistēmas analīzi, lai veikto horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzību.

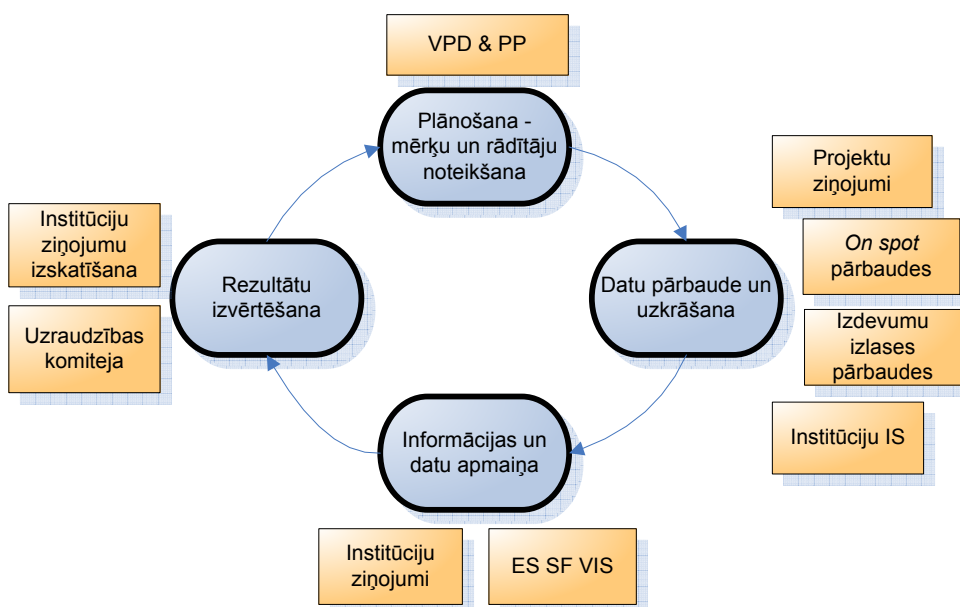

Izvērtēšanas jautājums

- Cik lielā mērā VPD ieviešanas sistēma kopumā un tajā iesaistīto institūciju darbība pārskata periodā ir bijusi vērsta uz efektīva horizontālo prioritāšu uzraudzības mehānisma izveidi?

Situācijas apraksts

Efektīvas ES struktūrfondu palīdzības līdzekļu izmantošanas nodrošināšanai, vadošā iestāde ir izveidojusi VPD uzraudzības sistēmu, ar kuras palīdzību tiek veikta gan vertikālo, gan horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzība. Uzraudzības pilnvērtīgai, sistemātiskai un nepārtrauktai darbībai, uzraudzības sistēmā tiek definēti tās būtiskie elementi un to saikne, kas shematiski attēloti Attēlā Nr. 10.

Attēls Nr. 10 Uzraudzības sistēmas būtiskie elementi

Plānošanas posmā tiek definēti mērķi, plānotās sasnieguma vērtības, kā arī rādītāji, ar kuru starpniecību var uzraudzīt definēto mērķu sasnieguma pakāpi. ES struktūrfondu uzraudzības vajadzībām šī informācija tika sagatavota un iekļauta VPD un Programmas papildinājumā un regulāri tiek aktualizēta Uzraudzības komitejas darba ietvaros.

Lai nodrošinātu uzraudzības vajadzībām atbilstošu datu uzkrāšanu, ir jābūt nedefinētiem datu iegūšanas avotiem, metodēm un biežumam, kā arī jābūt noteiktām par datu uzkrāšanu atbildīgajām personām. ES struktūrfondu ieviešanas datu uzkrāšanai vadošā iestāde ir izveidojusi ES struktūrfondu vadības informācijas sistēmu un noteikusi sistēmā uzkrājamo datu sarakstu.

Nemot vērā to, ka ES struktūrfondu ieviešanas datu apkopošanas un analīzes pamatvienība ir projekts, tad datu iegūšanu par projektiem veic otrā līmeņa starpniekinstitūcijas un grantu shēmu apsaimniekotāji, galvenokārt, analizējot finansējuma saņēmēju iesniegtos pārskatus. Tālāk dati par atsevišķiem projektiem tiek apkopoti, parādot ieviešanas rezultātus pasākuma un prioritātes līmenī pirmā līmeņa starpniekinstitūciju veiktās datu analīzes vajadzībām, un visbeidzot - VPD līmenī, kur apkopotos datus izmanto vadošā iestāde un Uzraudzības komiteja.

Informācijas un datu apmaiņai var izmantot dažādas metodes atkarībā no informācijas saņēmēja vajadzībām. ES struktūrfondu ieviešanas datu apmaiņai šobrīd paralēli tiek izmantotas divas sistēmas – rakstisku institūciju ziņojumu sistēma un datu elektroniskā apmaiņa caur ES struktūrfondu Vadības informācijas sistēmu.

Rezultātu izvērtēšanas ietvaros dati tiek analizēti, lai noteiktu, cik lielā mērā ir vai nav notikusi novirze no definēto mērķu sasniegšanas. ES struktūrfondu jomā šāda rezultātu novērtēšana notiek vairākos līmeņos un ar dažādu biežumu un galvenās darbības ir:

- Pirmā līmeņa starpniekinstitūciju, otrā līmeņa starpniekinstitūciju un maksājumu iestādes sagatavoto regulāro ziņojumu (ceturkšņa un pusgada) par ieviešanas gaitu projekta, aktivitātes un pasākuma līmenī izskatīšana;
- Vadošās iestādes sagatavotie kārtējā gada un noslēguma ziņojumu sagatavošana;
- Uzraudzības komitejas darbība.

VPD ieviešanas uzraudzības sistēmu reglamentē 20.06.2006 MK noteikumi nr. 501 „Kārtība, kādā struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina struktūrfondu uzraudzību un izvērtēšanu,, kuri nosaka datu uzkrāšanas sistēmu, informācijas apmaiņas prasības un institūciju atbildību šo uzraudzības pienākumu veikšanā.

Veiktā analīze

Šī izvērtējuma ietvaros mēs analizējam, cik lielā mērā un cik kvalitatīvi definēti horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzības sistēmas būtiskie elementi, lai nodrošinātu operacionālu situācijas uzraudzību.

Mēs veicām arī ES dalībvalstu pieredzes analīzi un, piemēram, Ziemeļrietumu Anglijas Merseyside Mērķa 1 programmas ietvaros Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju (IKT) pasākumi ir izvirzīti kā viena no horizontālām prioritātēm. Lai noteiktu ar kādu prioritāro darbību starpniecību katras vertikālās prioritātes ietvaros var tikt veicināta IKT kā horizontālās prioritātes attīstība ir izveidota mijiedarbības matrica (Tabula Nr.1.)

Tabula Nr. 1

Ziemeļrietumu Anglijas Merseyside Mērķa 1 programmas vertikālo prioritāšu un IKT kā horizontālās prioritātes mijiedarbības matrica

Prioritāte 1 – Uzņēmējdarbības attīstība	Prioritāte 2 – Darbaspēka attīstība	Prioritāte 3 – Teritoriālā attīstība	Prioritāte 4 – Pathway reģiona attīstība
IKT nozares izaugsme	Publiskās pakalpojumu pieaugums	IKT izmantošana informācijas sniegšanai potenciālajiem investoriem un apmeklētājiem	Publiskās pakalpojumu pieaugums
IKT izmantošanas MVU pieaugums	IKT pieaugums sabiedrisko pakalpojumu jomā	Interneta pieslēgumu pieaugums sabiedriskajās ēkās	IKT pieaugums sabiedrisko pakalpojumu jomā
Pieslēgumu IKT palielināšana uzņēmējdarbības vajadzībām	IKT pakalpojumu pieaugums studentu vajadzībām		IKT pakalpojumu pieaugums studentu vajadzībām
Darbaspēka IKT prasmju attīstība	Plašākas sabiedrības IKT prasmju veicināšana	Nepieciešamās IKT infrastruktūras izveide jaunbūvēs	Plašākas sabiedrības IKT prasmju veicināšana
IKT speciālistu apmācība			IKT izmantošana sabiedriskajā transportā
Tele-sadarbības pieaugums			
E-pārvalde	E-pārvalde		E-pārvalde

Lai veiktu IKT kā horizontālās prioritātes ieviešanas uzraudzību, programmā atbilstoši izvirzīto prioritāro pasākumu specifikai ir noteikti uzraudzības rādītāji - IKT nozares izaugsme, IKT izmantošanas MVU pieaugums, IKT apmācību pieaugums un IKT pakalpojumu palielinājums.

Tādējādi Tabula Nr.1 parāda, kā šajā programmdokumentā definēto prioritāšu ietvaros veiktās prioritārās darbības veicinās arī IKT kā horizontālās prioritātes sasniegšanu, turklāt, tas ļauj vieglāk saskatīt iespējas izstrādāt horizontālās prioritātes ieviešanas uzraudzības rādītājus.

Secinājumi

Veiktās analīzes rezultātā mēs secinājam, ka VPD ieviešanas uzraudzības sistēmā horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzības vajadzībām ir izveidoti visi būtiskie uzraudzības sistēmas elementi, tomēr ir vērojamas šādas būtiskas nepilnības, kuras neļauj gūt vēlamos uzraudzības rezultātus:

- Nav definēti mērķi un to sasniedzamās vērtības katrā no horizontālajām jomām, kas būtu attiecināmi ne tikai uz specifiskajām aktivitātēm, bet plašāku aktivitāšu loku;
- Netiek uzkrāti dati par aktivitāšu un projektu ieviešanas rezultātiem horizontālo prioritāšu jomās, lai varētu veikt regulāru progresa analīzi;
- Nav nodrošināta horizontālo prioritāšu rezultātu izvērtēšana no kompetento nozares ministriju puses, kuras sniegušas horizontālo mērķu aprakstus VPD.

Priekšlikumi

Lai nodrošinātu pilnvērtīgu un darboties spējīgu uzraudzības sistēmu horizontālo prioritāšu jomā nākamajā programmēšanas periodā, vadošajai iestādei jānodrošina, ka tiek definēti iztrūkstošie būtiskie elementi:

- Mērķu un rādītāju noteikšana;
- Datu uzkrāšana atbilstoši definētajiem mērķiem un rādītājiem;
- Rezultātu izvērtēšana no nozares politikas pārstāvju puses.

Izvērtēšanas jautājums

- Cik lielā mērā VPD ieviešanas sistēma kopumā un tajā iesaistīto institūciju darbība pārskata periodā ir bijusi vērsta uz Kopienas līmeņa ilgtermiņa mērķiem atbilstošu horizontālo prioritāšu uzraudzības rādītāju izstrādi?

Situācijas apraksts

VPD noteikts, ka VPD ieviešanas uzraudzībai ir definēti trīs līmeņu uzraudzības rādītāji:

- Ietekmes rādītāji, kuri tiek definēti programmu līmenī;
- Rezultātu rādītāji, kuri tiek definēti prioritāšu līmenī;
- Iznākuma rādītāji, kuri tiek definēti pasākumu līmenī.

Programmas papildinājumā ir noteikts, ka „*lai nodrošinātu struktūrfondu projektu atbilstību Eiropas Kopienas vides un vienādu iespēju nodrošināšanas politikai, Programmas papildinājumā ir iekļauti atbilstoši rādītāji, kuru izpilde tiks uzraudzīta*”.

Veiktā analīze

Analizējot Programmas papildinājumā definētos uzraudzības rādītājus, kuri būtu attiecināmi uz horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzību visās prioritātēs un pasākumos, jāsecina, ka horizontālo prioritāšu jomā ir definēti tikai Tabulā Nr.2 norādītie uzraudzības rādītāji.

Tabula Nr. 2

VPD definētie uzraudzības rādītāji horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzībai

Rādītāju līmenis	Informācijas sabiedrība	Ilgspējīga attīstība un vides aizsardzība	Vienādas iespējas un dzimumu līdztiesība	Teritoriālā līdzsvarotība
Horizontālie politikas programmas līmeņa ietekmes rādītāji	Interneta lietotāju skaita palielināšanās uz 100 rezidentiem Pašreizējā vērtība: (2000.gads) - 6,1 Interneta lietotājs Latvijā uz 100 rezidentiem Informācijas avots: Latvijas Interneta asociācija	Kvalitatīva dzeramā ūdens piegāde (attiecībā uz ķīmisko sastāvu un ņemot vērā bioloģiskos rādītājus) Pašreizējā vērtība: (2001.gads) - 50,5% ķīmiskajam sastāvam un 94,7% bioloģiskajiem rādītājiem Informācijas avots: Latvijas Vides aģentūra Savākto un pārstrādāto cieta atkritumu īpatsvars Pašreizējā vērtība: (2001.gads) - 50% Informācijas avots: Vides un reģionālās attīstības ministrija	Sieviešu vidējā darba samaksa kā procenti no vīriešu vidējās darba samaksas Pašreizējā vērtība: (2001.gads) - 78,5% Informācijas avots: Centrālā statistikas pārvalde	Nav definētu rādītāju

Taču ņemot vērā šo rādītāju veidu – programmas līmeņa ietekmes rādītāji, šo rādītāju sasniegtās vērtības tiek iegūtas no ārējiem informācijas avotiem un VPD ieviešanas ciklā tiks analizētas tikai pēc programmas ieviešanas beigām, t.i. 2009.gadā, kas neļauj regulāri izvērtēt horizontālo mērķu sasniegšanas rezultātus VPD ieviešanas laikā.

Turklāt, jāpiezīmē, ka ilgspējīgas attīstības un vides aizsardzības jomā definētie rādītāji attiecināmi tikai uz specifisko VPD aktivitāšu ieviešanas rezultātiem dzeramā ūdens un cieta atkritumu jomā un nevar tikt attiecināmi uz pārējām VPD aktivitātēm. Savukārt, teritoriālās līdzsvarotības jomā šādi uzraudzības rādītāji nav definēti vispār.

Analizējot pārējos VPD un Programmas papildinājumā iekļautos uzraudzības rādītājus, kas būtu attiecināmi uz horizontālo prioritāšu tematiku, jāsecina, ka šie rādītāji ir vērsti uz konkrētu specifisko aktivitāšu ieviešanas uzraudzību un ir ierobežoti datu apkopošanā konkrētas prioritātes un konkrētu pasākumu ietvaros un nevar tikt uzskatīti par uzraudzības rādītājiem, ar kuru palīdzību var uzraudzīt horizontālo prioritāšu ieviešanu visās VPD aktivitātēs.

Analizējot citu ES dalībvalstu pieredzi uzraudzības rādītāju definēšanā horizontālo prioritāšu jomās, esam apkopājuši piemērus no dažu valstu Mērķa 1 programmām par izstrādātajiem uzraudzības rādītājiem informācijas sabiedrības un IKT jomā, kas atspoguļoti Tabulā Nr.3.

Tabula Nr. 3

ES dalībvalstu pieredze uzraudzības rādītāju definēšanā informācijas sabiedrības un IKT jomā

Dokumenta nosaukums	Definētie rādītāji
Igaunijas vienotais programmdokuments 2004. – 2006. gadam	<ul style="list-style-type: none">Atbalsta apjoms procentos no kopējā ES struktūrfondu finansējuma, kas vērsts uz informācijas sabiedrības attīstībuProjektu skaits, kas vērsti uz informācijas sabiedrības attīstību
Ziemeļrietumu Anglijas Merseyside Mērķa 1 programma	<ul style="list-style-type: none">IKT nozares pieaugumsIKT izmantošanas MVU pieaugumsIKT apmācību pieaugumsIKT piekļuves palielinājums
Slovēnijas vienotais programmdokuments 2004. – 2006. gadam	<ul style="list-style-type: none">Modernizēto e-apmācību centru skaitsIKT apmācību saņēmumu nodarbināto pieaugušo un tālāku izglītību neieguvušo personu skaitsNodarbināto personu īpatsvars, kuri ikdienas darbā izmanto pieslēgumu InternetamPersonu īpatsvars, kas regulāri izmanto internetu

Secinājumi

Veiktās analīzes rezultātā var secināt, ka VPD un Programmas papildinājumā nav noteikti uzraudzības rādītāji, ar kuru palīdzību var tikt uzraudzīta horizontālo prioritāšu ieviešana visas programmas ietvaros.

Priekšlikumi

Iesakām nākamajā programmēšanas periodā definēt ierobežota skaita uzraudzības rādītājus katrā horizontālo prioritāšu jomā, lai nodrošinātu horizontālo prioritāšu uzraudzību un varētu apkopot datus par vertikālo aktivitāšu ietekmi uz horizontālo prioritāšu sasniegšanu.

Izvērtēšanas jautājums

- Cik kvalitatīvi tiek nodrošināta horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzība?
- Vai VPD uzraudzības sistēma spēj sniegt informāciju par no struktūrfondu finansēto darbību ietekmi uz horizontālo prioritāšu sasniegšanu?

Situācijas apraksts

VPD uzraudzības sistēmā ir nedefinēti Tabulā Nr. 2 (VPD definētie uzraudzības rādītāji horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzībai) minētie četri programmas līmeņa ietekmes rādītāji un tie definēti tikai trīs no četrām horizontālo prioritāšu jomām. Turklāt šo uzraudzības rādītāju sasnieguma vērtības tiek iegūtas izmantojot dažādus ārējos informācijas avotus un dati par šo uzraudzības rādītāju sasnieguma vērtībām nav iekļauti ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju ziņojumos, ES

struktūrfondu Vadības informācijas sistēmā vai kādos citos dokumentos, kuri tiek gatavoti vai tiek izmantoti uzraudzības sistēmas rezultātu izvērtēšanas posmā.

Lai veiktu horizontālo prioritāšu jomā esošās situācijas uzraudzību, pirmā līmeņa starpniekinstitūcijas sagatavo un vadošajā iestādē iesniedz pusgada ziņojumus, kuru 5.nodaļā atbilstoši ziņojuma standarta formātam tiek sniegta informācija par pārskata periodā veiktajām darbībām horizontālo jautājumu ieviešanā, t.i. norādot labās prakses piemērus horizontālo prioritāšu ievērošanā.

Veiktā analīze

Šī izvērtējuma ietvaros mēs analizējam pirmā līmeņa starpniekinstitūciju 2006. gada 1. pusgada pārskatos iekļauto informāciju, lai izvērtētu, cik lielā mērā šī informācija, kā vienīgais regulārais horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzības mehānisms, sniedz priekšstatu par horizontālo prioritāšu ieviešanas rezultātiem un ļauj izvērtēt horizontālo prioritāšu ieviešanas progresu. Šīs informācijas apkopojums ir iekļauts šī ziņojuma 5.pielikumā.

Secinājumi

Pirmā līmeņa starpniekinstitūciju ziņojumos iekļautās informācijas analīze liecina, ka šajos ziņojumos attiecībā uz horizontālajām prioritātēm tiek norādīts ieviestās vertikālās aktivitātes īss raksturojums, projektiem izvirzīto prasību izklāsts, un tikai atsevišķos gadījumos skaitliski dati un labas prakses piemēri par vertikālās aktivitātes pozitīvo ietekmi uz horizontālo prioritāšu sasniegšanu.

No apkopotās informācijas par uzraudzības sistēmu horizontālo prioritāšu jomā var secināt, ka pirmā līmeņa starpniekinstitūciju ziņojumi ir vienīgais regulāri izpildītais uzraudzības pasākums, taču pirmā līmeņa starpniekinstitūciju dažādā izpratnē par šī ziņojuma saturisko nozīmi un dažādās pieejas norādītās informācijas izvēlē neļauj norādīto informāciju apkopot nedz skaitliski, nedz saturiski pat starp dažādām institūcijām, tādējādi nedodot iespēju izdarīt jebkādas secinājumus par horizontālo prioritāšu ieviešanas progresu.

Priekšlikumi

Iesakām izstrādāt detalizētākus norādījumus par pusgada ziņojumu 5.nodaļas sagatavošanu, lai vismaz atspoguļotu šādu informāciju, kuru iespējams tālāk apkopot starp institūcijām:

- Norādi, kuras vertikālās aktivitātes veicina kuru horizontālo mērķu sasniegšanu;
- Kopsavilkumu par veidiem, kā ir panākta pozitīva ietekme uz horizontālo prioritāšu sasniegšanu
- Iespēju robežās norādītu projektu skaitu, kas pozitīvi vai pastarpināti veicina attiecīgās horizontālās prioritātes sasniegšanu.

Izvērtēšanas jautājums

- Cik kvalitatīvi horizontālo prioritāšu uzraudzības rādītāji atbilst Kopienas līmeņa ilgtermiņa mērķiem?

Situācijas apraksts

VPD kā horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzības rādītāji ir iekļauti četri programmas līmeņa ietekmes rādītāji, no kuriem viens informācijas sabiedrības jomā, divi - vides aizsardzības jomā un viens - dzimumu līdztiesības jomā.

Veiktā analīze

Izvērtējuma ietvaros tika apkopota informācija par VPD iekļautajiem uzraudzības rādītājiem, kas vērsti uz horizontālajām prioritātēm, un tika veikta analīze par to, cik lielā mērā šie uzraudzības rādītāji atbilst ziņojuma 1. pielikumā norādītajiem Eiropas Savienības politikas, Latvijas nozaru politikas un VPD mērķiem definēto horizontālo prioritāšu jomās un cik lielā mērā tie ļauj uzraudzīt šo mērķu sasniegšanas pakāpi.

Secinājumi

Salīdzinot šo uzraudzības rādītāju atbilstību ziņojuma 1. pielikumā iekļauto kopsavilkumu par Eiropas Savienības politikas, Latvijas nozaru politikas un VPD izvirzīto mērķiem definēto horizontālo prioritāšu jomās, var secināt, ka ar šo rādītāju palīdzību ir iespējams veikt attiecīgo horizontālo prioritāšu nozares politikas atsevišķu prioritāro virzienu uzraudzību, taču šie rādītāji ir nepietiekami, lai uzraudzītu visus VPD izvirzīto nozares mērķus horizontālajās jomās un visās VPD aktivitātēs, t.i. ne tikai specifiski uz konkrēto horizontālo prioritāti vērstajās aktivitātēs.

Priekšlikumi

Izstrādājot uzraudzības rādītājus par horizontālajām prioritātēm nākamajā programmēšanas periodā, jānodrošina tieša sasaiste definētajam mērķim un šī mērķa sasniegšanu mērošajam uzraudzības rādītājam, lai tam būtu gan saturiska, gan progresu uzskatāmi parādoša nozīme.

Izvērtēšanas jautājums

- Vai struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas spēj nodrošināt efektīvu horizontālo prioritāšu uzraudzību?
- Vai ES struktūrfondu horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzībā pielietotās metodes un principi ir bijuši visoptimālākie risinājumi, lai pārliecinātos par horizontālo prioritāšu īstenošanas progresu?

Situācijas apraksts

Lai izvērtētu ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju darbības efektivitāti horizontālo prioritāšu uzraudzībā, būtu jāsalīdzina šo institūciju veiktais ieguldījums un sasniegumi uzraudzības pasākumu veikšanā, t.i. informācijas iegūšana par faktiskajiem uzraudzības rādītājiem un šo rādītāju sasniegto vērtību analīzes rezultātā izdarītie secinājumi un pieņemtie lēmumi par situācijas uzlabošanu, ja tas nepieciešams.

ES struktūrfondu horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzības sistēmu, t.sk., pielietotās metodes, varētu uzskatīt par optimālu, ja tā sniedz minimālo nepieciešamo progresu informāciju un šīs informācijas iegūšanai un apkopošanai nav jātērē papildus resursi.

Veiktā analīze

Šī izvērtējuma ietvaros mēs analizējam, cik lielā mērā izveidotajā uzraudzības sistēmā horizontālo prioritāšu jomā ir pieejama informācija par uzraudzības rādītājiem, lai ES struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas varētu analizēt sasniegumus horizontālo prioritāšu mērķu sasniegšanā.

Secinājumi

Izvērtējuma ietvaros veiktās analīzes rezultātā mēs secinājam, ka izveidotā uzraudzības sistēma šobrīd neļauj uzkrāt un apkopot VPD aktivitāšu ieviešanas datus un informāciju, lai sekotu līdz horizontālo prioritāšu ieviešanas progresam ar uzraudzības rādītāju palīdzību, kā arī apkopot precīzus datus par šo mērķu sasniegšanai ieguldītā darba apjomu no ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju puses.

Priekšlikumi

Papildus tam, ka nākamajā periodā nepieciešams precīzi definēt mērķus un konkrētus iznākuma un rezultatīvos uzraudzības rādītājus horizontālo prioritāšu jomā, iesakām arī turpmāk izmantot abas uzraudzības metodes – skaitlisko datu apkopošanu horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzībai definēto specifisko uzraudzības rādītāju griezumā un atbildīgo institūciju analītiskā pārskata regulāru sagatavošanu, lai pilnvērtīgi sekotu līdz horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzībai.

Secinājumi un priekšlikumi

Nr.	Secinājumi	Priekšlikumi
E.1.	<p>VPD ieviešanas uzraudzības sistēmā horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzības vajadzībām ir izveidoti visi būtiskie uzraudzības sistēmas elementi, tomēr ir vērojamas šādas būtiskas nepilnības, kuras neļauj gūt vēlamos uzraudzības rezultātus:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nav definēti mērķi un to sasniedzamās vērtības katrā no horizontālajām jomām, kas būtu attiecināmi ne tikai uz specifiskajām aktivitātēm, bet plašāku aktivitāšu loku; ▪ Netiek uzkrāti dati par aktivitāšu un projektu ieviešanas rezultātiem horizontālo prioritāšu jomās, lai varētu veikt regulāru progresu analīzi; ▪ Nav nodrošināta horizontālo prioritāšu rezultātu izvērtēšana no kompetento nozares ministriju puses, kuras sniegušas horizontālo mērķu aprakstus VPD. 	<p>Lai nodrošinātu pilnvērtīgu un darboties spējīgu uzraudzības sistēmu horizontālo prioritāšu jomā nākamajā programmēšanas periodā, jānodrošina, ka tiek definēti iztrūkstošie būtiskie elementi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mērķu un rādītāju noteikšana; ▪ Datu uzkrāšana atbilstoši definētajiem mērķiem un rādītājiem; ▪ Rezultātu izvērtēšana no nozares politikas pārstāvju puses.
E.2.	<p>VPD un Programmas papildinājumā nav noteikti uzraudzības rādītāji, ar kuru palīdzību var tikt uzraudzīta horizontālo prioritāšu ieviešana visas programmas ietvaros.</p>	<p>Izmantojot citu ES dalībvalstu pieredzi, iesakām nākamajā programmēšanas periodā definēt ierobežota skaita uzraudzības rādītājus katrā horizontālo prioritāšu jomā, lai nodrošinātu horizontālo prioritāšu uzraudzību un varētu apkopot datus par vertikālo aktivitāšu ietekmi uz horizontālo prioritāšu sasniegšanu.</p>
E.3.	<p>Pirmā līmeņa starpniekinstitūcijām ir ļoti dažāda izpratne par pusgada ziņojuma saturisko nozīmi un dažāda pieeja norādītās informācijas izvēlē, kas neļauj pat apkopot sniegto informāciju starp dažādām institūcijām, tādējādi nedodot iespēju izdarīt jebkādas secinājumus par horizontālo prioritāšu ieviešanu.</p>	<p>Iesakām izstrādāt detalizētākus norādījumus par pusgada ziņojumu 5.nodaļas sagatavošanu, lai vismaz atspoguļotu šādu informāciju, kuru iespējams tālāk apkopot starp institūcijām:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Norādi, kuras vertikālās aktivitātes veicina kuru horizontālo mērķu sasniegšanu ▪ Kopsavilkumu par veidiem, kā ir panākta pozitīva ietekme uz horizontālo prioritāšu sasniegšanu ▪ Iespēju robežās norādītu projektu skaitu, kas pozitīvi vai pastarpināti veicina attiecīgās horizontālās prioritātes sasniegšanu.
E.4.	<p>Salīdzinot šo uzraudzības rādītāju atbilstību ziņojuma 1. pielikumā iekļauto kopsavilkumu par Eiropas Savienības politikas, Latvijas nozaru politikas un VPD izvirzīto mērķiem definēto horizontālo prioritāšu jomās, var secināt, ka ar šo rādītāju palīdzību ir iespējams veikt attiecīgo horizontālo prioritāšu nozares</p>	<p>Izstrādājot uzraudzības rādītājus par horizontālajām prioritātēm nākamajā programmēšanas periodā, jānodrošina tieša sasaiste definētajam mērķim un šī mērķa sasniegšanu mērošajam uzraudzības rādītājam, lai tam būtu gan saturiska, gan progresu</p>

Nr.	Secinājumi	Priekšlikumi
	<p>politikas atsevišķu prioritāro virzienu uzraudzību, taču šie rādītāji ir nepietiekami, lai uzraudzītu visus VPD izvirzīto nozares mērķus horizontālajās jomās un visās VPD aktivitātēs, t.i. ne tikai specifiski uz konkrēto horizontālo prioritāti vērstajās aktivitātēs.</p>	<p>uzskatāmi parādoša nozīme.</p>
E.5.	<p>Izveidotā uzraudzības sistēma šobrīd neļauj uzkrāt un apkopot VPD aktivitāšu ieviešanas datus un informāciju, lai sekotu līdzī horizontālo prioritāšu ieviešanas progresam ar uzraudzības rādītāju palīdzību, kā arī apkopot precīzus datus par šo mērķu sasniegšanai ieguldītā darba apjomu no ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju puses</p>	<p>Papildus tam, ka nākamajā periodā nepieciešams precīzi definēt mērķus un konkrētus iznākuma un rezultātos uzraudzības rādītājus horizontālo prioritāšu jomā, iesakām arī turpmāk izmantot abas uzraudzības metodes – skaitlisko datu apkopošanu horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzībai definēto specifisko uzraudzības rādītāju griezumā un atbildīgo institūciju analītiskā pārskata regulāru sagatavošanu, lai pilnvērtīgi sekotu līdzī horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzībai.</p>

7. Horizontālo prioritāšu ieviešanas sistēmas kopvērtējums

Lai novērtētu, cik lielā mērā izveidotā horizontālo prioritāšu ieviešanas sistēma ir veicinājusi horizontālo mērķu sasniegšanu, šī izvērtējuma ietvaros tiks apkopoti secinājumi par ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju darbību, un VPD aktivitāšu atbilstību horizontālo mērķu sasniegšanai, kas savukārt, norāda uz Kopienas līmeņa ilgtermiņa mērķu sasniegšanu.

Izvērtēšanas jautājums

- Cik lielā mērā struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju darbība ir veicinājusi horizontālo prioritāšu sasniegšanu?

Secinājumi

Apkopojot šī izvērtējuma rezultātus, var secināt, ka ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju darbība šajā programmēšanas periodā ir veicinājusi horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisma izveidi un horizontālo prioritāšu izpratnes un informētības pieaugumu gan pašu institūciju vidū, gan projektu pieteicēju vidū.

Taču horizontālo prioritāšu sasniegšana ir vairāk veicināta ar specifisku, uz konkrētas horizontālo prioritātes vērstu aktivitāšu starpniecību un mazāk caur visām programmas aktivitātēm horizontālā griezumā, kur horizontālo prioritāšu jautājumi vairāk skatīti, lai nebūtu negatīvas ietekmes horizontālajās jomās.

Priekšlikumi

Nākamajā programmēšanas periodā tādējādi jāveic vertikālo un horizontālo prioritāšu mijiedarbības analīze un jānosaka konkrētas prioritārās vai vēlamās darbības horizontālo prioritāšu jomā, kuru ieviešana gan ar specifisko aktivitāšu palīdzību, gan ar pārējo programmas aktivitāšu starpniecību kopumā nodrošinātu mērķtiecīgu horizontālo prioritāšu sasniegšanu.

Izvērtēšanas jautājums

- Cik lielā mērā no struktūrfondiem finansētās darbības ir veicinājušas horizontālo prioritāšu sasniegšanu?

Secinājumi

Ņemot vērā to, ka VPD ieviešanas uzraudzības sistēma horizontālo prioritāšu jomā nav pilnībā izveidota, tādējādi šobrīd horizontālo prioritāšu ieviešanas progresa vai ietekmes apjoma informāciju par programmu kopumā nav iespējams iegūt pilnā apjomā. Šādu informāciju ir iespējams apkopot tikai par specifiskajām aktivitātēm, kuru uzraudzībai ir izstrādāti attiecīgi uzraudzības rādītāji horizontālo prioritāšu jomās.

Priekšlikumi

Tādējādi nākamajā programmēšanas periodā būtu pirmkārt jādefinē konkrēti mērķi un konkrēti uzraudzības rādītāji, kas aptver horizontālo prioritāšu jomas visās programmas aktivitātēs.

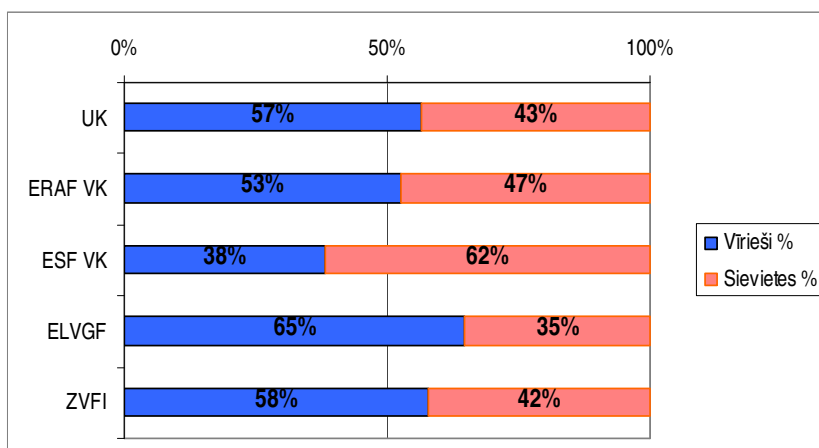

Izvērtēšanas jautājums

- Cik lielā mērā horizontālo prioritāšu principi ir ievēroti VPD ieviešanas sistēmas darbībā?

Veiktā analīze

Dzimumu līdztiesības jomā VPD kā prasība ir iekļauta dzimumu līdztiesības veicināšana ES struktūrfondu Uzraudzības komitejā un vadības komitejās. Šī izvērtējuma ietvaros tika apkopoti dati par abu dzimumu pārstāvniecību šo komiteju darbībā, pamatojoties uz 2006.gada 13.decembrī spēkā esošajiem rīkojumiem par Uzraudzības un vadības komiteju sastāviem. Šī apkopojuma rezultāti nominēto balsstiesīgo pārstāvjiem dzimumu dalījumā ir atspoguļoti Attēlā Nr.11.

Attēls nr. 11 Dzimumu līdztiesība ES struktūrfondu Uzraudzības komitejās un vadības komitejās

Šie rezultāti norāda, ka lielā mērā lēmumu pieņemšanā par ES struktūrfondu finansējuma izmantošanas nosacījumiem Uzraudzības un vadības komitejās piedalās līdzvērtīgs abu dzimumu pārstāvju skaits, kas veicina dzimumu līdztiesības principa ievērošanu.

Informācijas sabiedrības attīstības jomā VPD nav iekļautas īpašas prasības attiecībā uz VPD ieviešanas sistēmu darbību, taču jāatzīmē, ka šajā jomā vadošā iestāde ir izveidojusi ES struktūrfondu vadības informācijas sistēmu, kurā datu ievadi tiešsaistes režīmā vai ar datu importa palīdzību nodrošina visas otrā līmeņa starpniekinstitūcijas un grantu shēmu apsaimniekotāji.

Vides aizsardzības prasības nebūtu tieši attiecināmas uz VPD ieviešanas sistēmas darbību.

Savukārt, teritoriālās līdzsvarotības jomā var piebilst, ka Nodarbinātības valsts aģentūra, kuru veido pārvalde, 27 filiāles, 6 klientu apkalpošanas centri un 25 sektori ir pārstāvēti visā Latvijas teritorijā. Līdzīgi arī Centrālā finanšu un līgumu aģentūra ar centrālo biroju Rīgā un 5 reģionālajiem birojiem ir pārstāvēta visos piecos Latvijas plānošanas reģionos, lai varētu pilnvērtīgāk apkalpot un būtu tuvāk klientiem.

Secinājumi

VPD attiecībā uz ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām ir iekļautas prasības vienīgi par dzimumu līdztiesības ievērošanu Vadības komitejās un uzraudzības komitejās un vides aizsardzību kā LR normatīvo aktu ievērošanu, kuras šīs institūcijas ir lielā mērā ievērojušas izvirzītās prasības, ciktāl tās attiecināmas uz institūciju darbību. Turklāt savā darbībā šīs institūcijas ir veicinājušas arī informācijas sabiedrības attīstību, ieviešot elektronisko datu un informācijas uzkrāšanu, un reģionālo attīstību, pārstāvot institūcijas dažādos Latvijas reģionos un pilsētās.

Priekšlikumi

Ņemot vērā to, ka nākamajā programmēšanas periodā ir definētas vairākas jaunas horizontālās prioritātes un arī no pašreizējā perioda pārņemtajām prioritātēm ir definēti precīzāki un/vai plašāki mērķi (piemēram, dzimumu līdztiesība kā viena no vienādu iespēju jēdziena komponentēm), iesakām vadošajai iestādei sadarbībā ar kompetentajām nozaru ministrijām nākamajā periodā noteikt un skaidrot ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām prasības un/vai vēlamu rīcību, lai veicinātu horizontālo prioritāšu mērķu sasniegšanu arī šo institūciju darbībā.

Izvērtēšanas jautājums

- Cik lielā mērā horizontālo prioritāšu ieviešana ir veicinājusi Kopienas līmeņa ilgtermiņa mērķu sasniegšanu?

Secinājumi

Izvērtējuma ietvaros veiktās analīzes rezultātā, kas atspoguļota ziņojuma iepriekšējās nodaļās, varēja secināt, ka VPD izvirzītie horizontālie mērķi kopumā atbilst ES ilgtermiņa politikas mērķiem un Latvijas nozaru politikas mērķiem, taču tie mērķtiecīgi tiek ieviesti un uzraudzīti pārsvarā caur vertikālajām prioritātēm. Šī izvērtējuma ietvaros veikto analīžu rezultāti dažādos griezumos ļauj secināt, ka VPD aktivitāšu ieviešanā lielā mērā tieši vai pastarpināti un vismaz neitrāli tiek veicināta horizontālo prioritāšu ieviešana atbilstoši Kopienas līmeņa ilgtermiņa mērķiem. Tomēr konstatētās nepilnības uzraudzības sistēmā šobrīd neļauj izvērtēt vai noteikt tiešā saiknē, cik lielā mērā ir sasniegtas VPD definētās horizontālās prioritātes un līdz ar to arī Kopienas līmeņa ilgtermiņa mērķi.

Priekšlikumi

Nākamajā programmēšanas periodā vadošajai iestādei jāpārlicinās, ka horizontālo mērķu sasniegšana ar uzraudzības rādītāju palīdzību tiek uzraudzīta visās ES struktūrfondu finansētajās aktivitātēs, kur attiecīgās aktivitātes ietekme uz konkrēto horizontālo mērķi ir pastarpināta vai tieša, kas nepieciešams, lai gūtu nepieciešamo informāciju par horizontālo prioritāšu ieviešanas ietekmi uz Kopienas līmeņa ilgtermiņa mērķu sasniegšanu.

Secinājumi un priekšlikumi

Nr.	Secinājumi	Priekšlikumi
F.1.	<p>ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju darbība šajā programmēšanas periodā ir veicinājusi horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisma izveidi un horizontālo prioritāšu izpratnes un informētības pieaugumu gan pašu institūciju vidū, gan projektu pieteicēju vidū.</p> <p>Taču horizontālo prioritāšu sasniegšana ir vairāk veicināta ar specifisku, uz konkrētas horizontālo prioritātes vērstu aktivitāšu starpniecību un mazāk caur visām programmas aktivitātēm horizontālā griezumā, kur horizontālo prioritāšu jautājumi vairāk skatīti, lai nebūtu negatīvas ietekmes horizontālajās jomās.</p>	<p>Nākamajā programmēšanas periodā tādējādi jāveic vertikālo un horizontālo prioritāšu mijiedarbības analīze un jānosaka konkrētas prioritārās vai vēlamās darbības horizontālo prioritāšu jomā, kuru ieviešana gan ar specifisko aktivitāšu palīdzību, gan ar pārējo programmas aktivitāšu starpniecību kopumā nodrošinātu mērķtiecīgu horizontālo prioritāšu sasniegšanu.</p>
F.2.	<p>Ņemot vērā to, ka VPD ieviešanas uzraudzības sistēma horizontālo prioritāšu jomā nav pilnībā</p>	<p>Tādējādi nākamajā programmēšanas periodā būtu pirmkārt jādefinē konkrēti mērķi un</p>

	<p>izveidota, tādējādi šobrīd horizontālo prioritāšu ieviešanas progressa vai ietekmes apjoma informāciju par programmu kopumā nav iespējams iegūt pilnā apjomā. Šādu informāciju ir iespējams apkopot tikai par specifiskajām aktivitātēm, kuru uzraudzībai ir izstrādāti attiecīgi uzraudzības rādītāji horizontālo prioritāšu jomās.</p>	<p>konkrēti uzraudzības rādītāji, kas aptver horizontālo prioritāšu jomas visās programmas aktivitātēs.</p>
F.3.	<p>VPD attiecībā uz ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām ir iekļautas prasības vienīgi par dzimumu līdztiesības ievērošanu Vadības komitejās un uzraudzības komitejās un vides aizsardzību kā LR normatīvo aktu ievērošanu, kuras šīs institūcijas ir lielā mērā ievērojušas izvirzītās prasības, ciktāl tās attiecināmas uz institūciju darbību. Turklāt savā darbībā šīs institūcijas ir veicinājušas arī informācijas sabiedrības attīstību, ieviešot elektronisko datu un informācijas uzkrāšanu, un reģionālo attīstību, pārstāvēt institūcijas dažādos Latvijas reģionos un pilsētās.</p>	<p>Ņemot vērā to, ka nākamajā programmēšanas periodā ir definētas vairākas jaunas horizontālās prioritātes un arī no pašreizējā perioda pārņemtajām prioritātēm ir definēti precīzāki un/vai plašāki mērķi (piemēram, dzimumu līdztiesība kā viena no vienādu iespēju jēdziena komponentēm), iesakām vadošajai iestādei sadarbībā ar kompetentajām nozaru ministrijām nākamajā periodā noteikt un skaidrot ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām prasības un/vai vēlamo rīcību, lai veicinātu horizontālo prioritāšu mērķu sasniegšanu arī šo institūciju darbībā.</p>
F.4.	<p>Izvērtējuma ietvaros veiktās analīzes rezultātā, kas atspoguļota ziņojuma iepriekšējās nodaļās, varēja secināt, ka VPD izvirzītie horizontālie mērķi kopumā atbilst ES ilgtermiņa politikas mērķiem un Latvijas nozaru politikas mērķiem, taču tie mērķtiecīgi tiek ieviesti un uzraudzīti pārsvarā caur vertikālajām prioritātēm. Šī izvērtējuma ietvaros veikto analīžu rezultāti dažādos griezumos ļauj secināt, ka VPD aktivitāšu ieviešanā lielā mērā tieši vai pastarpināti un vismaz neitrāli tiek veicināta horizontālo prioritāšu ieviešana atbilstoši Kopienas līmeņa ilgtermiņa mērķiem. Tomēr konstatētās nepilnības uzraudzības sistēmā šobrīd neļauj izvērtēt vai noteikt tiešā saiknē, cik lielā mērā ir sasniegtas VPD definētās horizontālās prioritātes un līdz ar to arī Kopienas līmeņa ilgtermiņa mērķi.</p>	<p>Nākamajā programmēšanas periodā vadošajai iestādei jāpārliedzina, ka horizontālo mērķu sasniegšana ar uzraudzības rādītāju palīdzību tiek uzraudzīta visās ES struktūrfondu finansētajās aktivitātēs, kur attiecīgās aktivitātes ietekme uz konkrēto horizontālo mērķi ir pastarpināta vai tieša, kas nepieciešams, lai gūtu nepieciešamo informāciju par horizontālo prioritāšu ieviešanas ietekmi uz Kopienas līmeņa ilgtermiņa mērķu sasniegšanu.</p>

Pielikums 1 – ES politikas, LR nozaru politikas un VPD izvirzīto mērķu kopsavilkums

Horizontālā prioritāte	ES politikas mērķi	Latvijas nozares politikas mērķi	VPD definētie mērķi
Informāciju sabiedrība	<p>ES izstrādātais E-Eiropa 2005 „Informācijas sabiedrība visiem” Rīcības plāns nosaka šādus prioritāros mērķus informācijas sabiedrības attīstības veicināšanai:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Modernu sabiedrisko pakalpojumu attīstība tiešsasaistes režīmā: <ul style="list-style-type: none"> - E-pārvalde; - E-apmācību pakalpojumi; - E-veselība; ▪ E-komercijas attīstība (īpaši mazajiem un vidējiem uzņēmumiem) un e-uzņēmējdarbības veicināšana; ▪ Lētāka, ātrāka un drošāka piekļuve Interneta resursiem (t.sk., platjoslas izveide un attīstīšana); ▪ Drošas informācijas infrastruktūras izveide. 	<p>Programmas „e-Latvija 2005-2008” projekts nosaka šādas prioritātes informācijas sabiedrības attīstības veicināšanai:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ E-pārvalde; ▪ E-izglītība; ▪ E-uzņēmējdarbība un labklājība; ▪ E-veselība; ▪ Platjoslu izveide / attīstība un piekļuves pakalpojumiem nodrošināšana; ▪ Drošas informācijas infrastruktūras izveide. 	<p>VPD informācijas sabiedrības attīstības jomā noteikti šādi prioritārie mērķi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ IKT pielietošanai nepieciešamo zināšanu nodrošināšana visiem sabiedrības slāņiem; ▪ IKT pieejai nepieciešamās infrastruktūras un aprīkojuma nodrošināšana; ▪ Sabiedrisko pakalpojumu digitalizēšana visā Latvijas teritorijā; ▪ Telekomunikāciju nodrošinājuma attīstība lauku apvidos.
Ilgspējīga attīstība un vides aizsardzība	<p>Eiropadomes Gēteborgas sanāksmes laikā saskaņotā Ilgtspējīgas attīstības stratēģija noteica šādus prioritāros mērķus:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ierobežot klimata izmaiņas un palielināt videi draudzīgas enerģijas izmantošanu, lai Eiropas Savienībai varētu izpildīt Kioto protokolā definētās saistības; ▪ Veicināt sabiedrības veselības uzlabošanu, pārtikas drošību un kvalitāti uzstādot kā mērķi visiem pārtikas ražošanas ķēdē iesaistītajiem dalībniekiem; ▪ Pārvaldīt dabas resursus ar lielāku atbildību, aizsargājot bioloģisko daudzveidību un mazinot ietekmi uz dabu; 	<p>Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija (2002) nosaka šādas prioritārās jomas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ūdeņu aizsardzība ▪ Klimata pārmaiņas un ozona slāņa aizsardzība ▪ Dabas resursu saprātīga izmantošana ▪ Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana ▪ Atkritumu apsaimniekošana un samazināšana ▪ Nabadzības samazināšana ▪ Nodarbinātības veicināšana 	<p>VPD ilgtspējīgas attīstības un vides aizsardzības jomā noteikti šādi prioritārie mērķi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vides apsaimniekošanas uzlabošana; ▪ Piesārņojuma samazināšana; ▪ Ilgtspējīgu dabas resursu izmantošanas atbalstīšana; ▪ Videi draudzīgas uzņēmējdarbības ieviešanu; ▪ Vides politikas integrācija citās tautsaimniecības nozarēs (piemēram, rūpniecībā, lauksaimniecībā, transportā, mežsaimniecībā, zivsaimniecībā un

Horizontālā prioritāte	ES politikas mērķi	Latvijas nozares politikas mērķi	VPD definētie mērķi
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uzlabot transporta sistēmu un sauszemes izmantošanu, lai ekonomiskā izaugsme vienlaicīgi arī nepalielinātu piesārņojumu un sastrēgumus. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Izglītība un zinātne ▪ Vide un veselība ▪ Mājokļa politika ▪ Rūpniecība ▪ Enerģētika ▪ Transports ▪ Lauksaimniecība ▪ Reģionu attīstība ▪ Tūrisms 	<p>citās nozarēs) valsts, reģionālajā un vietējā plānošanas līmenī;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Investīcijas vides, enerģētikas un transporta infrastruktūrā vides situācijas uzlabošanai visā valsts teritorijā.
	<p>ES nostāju vides aizsardzības jomā nosaka ES Sestā vides rīcības programma, kura nosaka šādas rīcības prioritātes vides aizsardzības jomā Eiropā laika periodā līdz 2012. gadam:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Stabilizēt siltumnīcas efektu radošo atmosfēras plūsmu koncentrēšanos noteiktā līmenī, lai novērstu nedabiskas klimata izmaiņas uz Zemes; ▪ Aizsargāt un atjaunot dabisko sistēmu funkcionēšanu un apstādināt bioloģiskās daudzveidības samazināšanos Eiropas Savienībā un pasaulē, kā arī aizsargāt augsni no erozijas un piesārņojuma; ▪ Sasniegt vides kvalitātes līmeni, pie kura cilvēka radītais piesārņojums, t.sk., dažādie radiācijas veidi, neradītu būtisku ietekmi vai risku cilvēku veselībai; ▪ Nodrošināt, ka atjaunojamo un neatjaunojošos resursu patēriņš nepārsniedz vides dabisko nestspējas līmeni. Nodrošināt ekonomisko izaugsmi ar mazāku resursu patēriņu, veicinot resursu efektīvāku izmantošanu, mazāku resursu ietilpību ekonomikā un samazinātu atkritumu apjomu. 	<p>Vides aizsardzības politikas plāns Latvijai (2003) nosaka šādas prioritārās jomas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gaisa piesārņojuma samazināšana ▪ Klimata pārmaiņu kaitīgās ietekmes mazināšana ▪ Ūdeņu kvalitātes nodrošināšana ▪ Zemes dziļu ilgtspējīga izmantošana ▪ Atkritumu apsaimniekošana ▪ Piesārņoto vietu izpēte un sanācija ▪ Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana ▪ Aizsardzība pret jonizējošo starojumu un kodoldrošība ▪ Troksnis vidē ▪ Ķīmisko vielu un ģenētiski modificēto organismu aprīte un produktu kvalitāte ▪ Vide un rūpniecība ▪ Vide un enerģētika ▪ Vide un transports ▪ Vide, mājoklis un būvniecība ▪ Vide un valsts aizsardzība ▪ Vide un lauksaimniecība 	

Horizontālā prioritāte	ES politikas mērķi	Latvijas nozares politikas mērķi	VPD definētie mērķi
		<ul style="list-style-type: none"> ■ Vide un mežsaimniecība ■ Vide un zivsaimniecība ■ Vide un tūrisms ■ Vide un veselība ■ Vides informācija un sabiedrības līdzdalība ■ Vides izglītība un zinātne ■ Rīcības programma 21. gadsimtam 	
Vienlīdzīgas iespējas un dzimumu līdztiesība	<p>Eiropas Kopienas Dzimumu līdztiesības pamatstratēģija (2001-2005) nosaka šādus prioritāros politikas virzienus:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Dzimumu līdztiesības veicināšana ekonomikā: <ul style="list-style-type: none"> - Nostiprināt dzimumu līdztiesības ieviešanu plašā spektrā Eiropas Nodarbinātības stratēģijā; - Uzlabot Strukturālo fondu izmantošanu dzimumu līdztiesības veicināšanai; - Izstrādāt stratēģijas dzimumu līdztiesības politikas veicināšanai visās politikas jomās, kurām ir iespaids uz sieviešu vietu ekonomikā, (piem., fiskālā, finansiālā, ekonomiskā, izglītības, transporta, pētniecības un sociālajā politikā) ■ Vienlīdzīgas piedalīšanās un pārstāvniecības veicināšana: <ul style="list-style-type: none"> - Uzlabot dzimumu līdztiesību politiskajā lēmumu pieņemšanas procesā; - Uzlabot dzimumu skaitlisko līdzsvaru ekonomisko un sociālo lēmumu pieņemšanas procesos; - Uzlabot dzimumu līdzsvaru ES institūcijās; ■ Veicināt vienādu pieeju un pilnu sociālo tiesību izmantošanu sievietēm un vīriešiem: <ul style="list-style-type: none"> - Uzlabot zināšanas un uzraudzīt attiecīgo Kopienas likumdošanu sociālajā sfērā (vecāku bērnu kopšanas atvaļinājums, maternitātes aizsardzība, darba laiks, nepilna laika darbs un fiksēto noteikumu līgumi); 	<p>Dzimumu līdztiesības īstenošanas programmā definēti seši galvenie mērķi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Visu līmeņu izglītība; ■ Darba un ģimenes dzīves savienošana; ■ Vardarbības, seksuālās izmantošanas un cilvēku tirgošanas novēršana un šajos noziegumos cietušo rehabilitācija; ■ Valsts institūciju darbinieku informēšana un to kapacitātes paaugstināšana jautājumos, kas attiecas uz dzimumu līdztiesību; ■ Ilgtspējīgu dzimumu līdztiesības politikas mehānismu veicināšana; ■ Sociālo partneru, nevalstisko organizāciju un plašsaziņas līdzekļu izglītošana un informēšana par dzimumu līdztiesības jautājumiem. 	<p>Dzimumu līdztiesības aspekts kā horizontāls mērķis ir iekļauts visā VPD, primāri cilvēkresursu attīstības un nodarbinātības veicināšanas prioritātē, piemēram:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Rezultātu rādītāju un pamatdatu apkopošana, lai uzraudzītu dzimumu nevienlīdzību un dzimumu līdztiesības progresu; ■ Papildus punkti kritēriju vākšanā tiks veicināti tiem projektiem, kas atbalsta dzimumu līdztiesību; ■ Tiks veicināta dzimumu līdztiesība Uzraudzības un Vadības komitejās; ■ Īpašas iniciatīvas veicinās sieviešu nodarbinātību un uzņēmējdarbību, īpaši, kas atgriežas darba tirgū pēc bērna aprūpes atvaļinājuma; ■ Institūciju, kas ir atbildīgas par dzimumu līdztiesības politikas īstenošanu un attīstību, kapacitātes nostiprināšana.

Horizontālā prioritāte	ES politikas mērķi	Latvijas nozares politikas mērķi	VPD definētie mērķi
	<ul style="list-style-type: none"> - Uzraudzīt dzimumu līdztiesības perspektīvu integrāciju Kopienas politikā un aktivitāšu, kas iespaido sieviešu un vīriešu ikdienas dzīvi, izstrādāšanu, ieviešanu un izvērtēšanu (tādas kā, transports, sabiedriskā veselība, starptautiskās attiecības, ieskaitot cilvēktiesības un Kopienas programmu cīnīties ar diskrimināciju); ■ Dzimumu līdztiesības veicināšana civilajā dzīvē: <ul style="list-style-type: none"> - Uzraudzīt un vadīt Kopienas likumus un precedentu likumus par sieviešu un vīriešu līdztiesību, ja nepieciešams, piedāvāt jaunu likumdošanu; - Aktivitāšu mērķis: Veicināt sieviešu tiesības kā cilvēktiesības; - Cīnīties pret vardarbību, kas saistās ar dzimumu un tirdzniecību ar cilvēkiem ar mērķi tos seksuāli izmantot; ■ Veicināt izmaiņas dzimumu lomās un stereotipos: <ul style="list-style-type: none"> - Celt apziņu par dzimumu līdztiesības jautājumiem; - Izvairīties no dzimumu stereotipiem, izmantojot atbilstošu Kopienas politiku. 		
Teritoriālā līdzsvarotība	<p>Eiropas reģionālās politikas galvenais mērķis ir veicināt solidaritāti, samazinot atšķirības dažādu reģionu attīstības līmeņos un cilvēku labklājības līmeņos. ES atbalsta atpalikušo reģionu attīstību, rūpnieciskās lejupslīdes pārņemto reģionu attīstību, lauku apvidu ekonomikas dažādošanu un pilsētvides atjaunošanu, lai veicinātu kopēju Eiropas Savienības ekonomiski, sociāli un teritoriāli līdzsvarotu attīstību.</p> <p>Katra ES dalībvalsts var izvēlēties prioritātes reģionālās attīstības veicināšanai savā teritorijā.</p>	<p>Reģionālās attīstības pamatnostādņēs (2004) ir izvirzīti šādi prioritārie mērķi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Latvijas un tās reģionu attīstības līmeņa tuvināšana Eiropas valstu līmenim; ■ Latvijas un tās reģionu konkurētspējas pieaugums pārējo Eiropas Savienības reģionu vidū; ■ Līdzvērtīgu dzīves, darba un vides apstākļu nodrošināšana valsts iedzīvotājiem visā Latvijā, lai sekmētu līdzsvarotu valsts teritorijas, reģionu un to daļu attīstību; ■ Līdzvērtīgu uzņēmējdarbības priekšnoteikumu 	<p>VPD teritoriālās līdzsvarotības veicināšanai noteikti šādi prioritārie mērķi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Transporta tīkla izveidē - ekonomisko attīstības centru un nozīmīgu transporta tīklu savstarpēju savienošanu, tādējādi veicinot labāku pieejamību un lielākas ekonomiskās aktivitātes visā valsts teritorijā; ■ Vides un enerģētikas infrastruktūras attīstībai - novērstu infrastruktūras nepilnības rajonos (nelielās apdzīvotās vietās), kuros ir katastrofāls finansu līdzekļu trūkums sabiedrisko pakalpojumu sfēras pārstrukturēšanai;

Horizontālā prioritāte	ES politikas mērķi	Latvijas nozares politikas mērķi	VPD definētie mērķi
		<p>radīšana visā Latvijā, lai sekmētu līdzsvarotu valsts teritorijas, reģionu un to daļu attīstību;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rīgas starptautiskās konkurētspējas palielināšana. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nodarbinātības veicināšanas un cilvēkresursu attīstības - investīcijām cilvēku resursos un infrastruktūras atbalstīšanai, jāveicina vienlīdzīga visu Latvijas teritoriju attīstība; ▪ Darba tirgus, izglītības, sociālās nodrošināšanas un veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība un kvalitāte visā valsts teritorijā ir viens no galvenajiem VPD uzdevumiem; ▪ Integrētai pieejai ietverošas informāciju sabiedrības attīstībā vajadzētu sekmēt teritoriālo līdzsvarotību, līdz minimumam samazinot ģeogrāfisko attālumu un zemas apdzīvotības negatīvo ietekmi uz tautsaimniecības attīstību; ▪ Lauku apvidu un piekrastes teritoriju attīstībai - līdzsvarotas attīstības veicināšanu un īpašu ekonomiskās attīstības iespēju nodrošināšanu lauku un perifērajās teritorijās.

Pielikums 2 – Specifiskās aktivitātes un projektu atlasē kritēriji

Apzīmējumi: NP – Nacionālā programma, AK – atklāts konkurss, GS – grantu shēma

IS – Informācijas sabiedrība, V – Ilgtspējīga attīstība un vides aizsardzība, Dz – Vienlīdzīgas iespējas un dzimumu līdztiesība, R – Teritoriālā līdzsvarotība

● - uz horizontālo prioritāti tieši vērsta aktivitāte ● - kritērijs piemērots ⊗ - nav analizēts, jo tieša ietekme

Nr.	Aktivitāte	Ieviešanas kārtība	Specifiskās aktivitātes				Atlasē kritēriji un to piemērošanas kārtība					Projekta iesnieguma saturs					
			IS	V	Dz	R	IS	V	Dz	R	Piemērošanas kārtība			IS	V	Dz	R
1.1.1.	Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība apdzīvotās vietās ar cilvēku ekvivalentu līdz 2000	NP		●			●	⊗	●		Nav noteikta				●	●	
1.1.2.	Dalītās atkritumu vākšanas punktu izveidošana	APK		●			●	⊗	●		Tikai pie nosacījuma, ka projekts atbilst visiem vispārējiem kritērijiem, uzsākas projekta izvērtēšana izmantojot kvalitātes kritēriju tabulu.				●	●	
1.1.3.	Likumdošanas prasībām neatbilstošu atkritumu izgāztuvju rekultivācija	NP		●			●	⊗	●		Nav noteikta				●	●	
1.1.4.1.	Siltumapgādes sistēmu uzlabošana, samazinot sēra saturu kurināmajā	NP		●				⊗	●	●	Jā / Nē, bez tālāka skaidrojuma				●	●	
1.1.4.2.	Siltumapgādes sistēmu modernizācija atbilstoši vides prasībām un energoefektivitātes paaugstināšana gan siltumapgādes sistēmas ražošanas un sadales pusē, gan gala patērētāja pusē.	APK		●			●	⊗	●	●	Jā / Nē, bez tālāka skaidrojuma				●	●	
1.1.5.	Kultūras un vēstures mantojuma efektīva izmantošana tūrisma attīstībā	APK		●			●	⊗	●	●	Jā / Nē, bez tālāka skaidrojuma				●	●	
1.1.6.	Ekotūrisma infrastruktūras attīstība potenciālajās Natura 2000 teritorijās	NP		●			●	⊗	●		Nav noteikta				●	●	
1.2.1.	Valsts 1. šķiras autoceļu infrastruktūras, kas savieno galvenos ekonomiskos centrus un veido to pieslēgumus TEN-T tīklam, rekonstrukcija	NP		●							Nav noteikta				●	●	
1.2.2.1.	Transporta sistēmas organizācijas optimizācija un satiksmes drošības uzlabojumi apdzīvotās teritorijās	APK		●							Nav noteikta				●	●	
1.2.2.2.	Rīgas pilsētas satiksmes vadības, satiksmes drošības infrastruktūras un sabiedriskā transporta vadības elementu uzlabošana	NP		●							Nav noteikta				●	●	

Nr.	Aktivitāte	Ieviešanas kārtība	Specifiskās aktivitātes				Atlases kritēriji un to piemērošanas kārtība					Projekta iesnieguma saturs					
			IS	V	Dz	R	IS	V	Dz	R	Piemērošanas kārtība			IS	V	Dz	R
1.2.3.	Jūras ostu infrastruktūras un jūras pieejamības uzlabošana	NP		●									Nav noteikta		●	●	
1.2.4.	Rīgas piepilsētas dzelzceļa pasažieru pārvadājumu ritošā sastāva modernizācija	NP		●									Nav noteikta		●	●	
1.3.1.	Sabiedrisko informācijas un elektroniskās pārvaldes sistēmu attīstība (t.sk. 1.4.3. Vienotas asins donoru drošības un informācijas sistēmas izveidošana)	NP	●										Nav noteikta		●	●	
1.3.2.	Publisko interneta pieejas punktu attīstība	APK	●				⊖			●	●		Nav noteikta		●	●	
1.3.3.	Informācijas un sakaru tīklu attīstība ģeogrāfiski attālinātajās teritorijās, paplašinot augstas kvalitātes platjoslas tīklus	APK	●										Nav		●	●	
1.4.1. & 1.4.2.	Primārās veselības aprūpes infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošana un Neatliekamās medicīniskās palīdzības infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošana	NP											Nav		●	●	
1.4.4.	Profesionālās izglītības iestāžu renovācija un mācību aprīkojuma modernizācija	NP						●		●	●		Jā/Nē, negatīva vērtējuma gadījumā kādā no pozīcijām projekts netiek tālāk virzīts		●	●	
1.4.5.	Augstākās izglītības iestāžu nodrošināšana ar mūsdienīgām apmācības iekārtām, tehniku un lieldatoru tīkliem, kā arī ēku renovācija (ieskaitot pielāgošanu personām ar īpašām vajadzībām)	NP	●										Nav		●	●	
1.4.6.1.	Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošana	NP			●								Nav		●	●	
1.4.6.2.	Alternatīvo sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu attīstība	GS			●						●		Max 5 punkti		●	●	
1.4.7.	Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju atbalsts sociālo pakalpojumu sistēmas administratīvajām institūcijām vienotas datu bāzes par invalīdiem izveidošanai	NP			●								Nav noteikta		●	●	
1.4.8.	Darba tirgus institūciju pilnveidošana	NP											Nav noteikta		●	●	
2.1.2.	Atbalsts paraugu un pilotmodeļu izstrādāšanai	GS							●	●	●		Jā / Nē, bez tālāka skaidrojuma		●	●	
2.2.1.1.	Investīcijas privātajā infrastruktūrā ražošanas procesu un produkcijas modernizēšanai	GS							●	●			Jā / Nē, bez tālāka skaidrojuma		●	●	
2.2.1.2.	Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmajās teritorijās	GS											Nav		●	●	

Nr.	Aktivitāte	Ieviešanas kārtība	Specifiskās aktivitātes				Atlases kritēriji un to piemērošanas kārtība					Projekta iesnieguma saturs						
			IS	V	Dz	R	IS	V	Dz	R	Piemērošanas kārtība			IS	V	Dz	R	
2.2.2.	Atbalsts privātās infrastruktūras investīcijām koplietošanas iekārtās (testēšanas, sertificēšanas laboratorijām un līdzīgām aktivitātēm)	GS						●	●	●	Jā / Nē, bez tālāka skaidrojuma				●	●		
2.2.3.	Atbalsts privātās infrastruktūras investīcijām sabiedriskās lietošanas tīklu (ceļi, elektrība, ūdens u.tml.) pieejamības nodrošināšanai	GS						●	●		Jā / Nē, bez tālāka skaidrojuma				●	●		
2.3.1.	Atbalsts uzņēmumu dalībai starptautiskajos gadatirgos un izstādēs	GS						●	●	●	Jā / Nē, bez tālāka skaidrojuma				●	●		
2.3.2.	Finansiālais atbalsts MVU ārējo konsultāciju pakalpojumu izmantošanai un pieredzes apmaiņai	GS						●	●	●	Jā / Nē, bez tālāka skaidrojuma				●	●		
2.4.1.	Aizdevumi (t.sk.mikrokredīti) uzņēmējdarbības uzsākšanai	NP									Nav				●	●		
2.4.2.	Aizdevumu garantiju sistēmas attīstība	NP									Nav				●	●		
2.4.3.	Riska kapitāla finansējums	NP									Nav				●	●		
2.5.1.	Atbalsts lietišķajiem pētījumiem valsts zinātniskajās institūcijās	APK							●	●	5 punkti max par visām kopā				●	●		
2.5.2.	Moderna aprīkojuma un infrastruktūras nodrošināšana valsts pētniecības iestādēs	NP									Nav				●	●		
3.1.1.	Atbalsts nodarbināto kvalifikācijas celšanai, pārkvalifikācijai un tālākizglītībai	GS									Nav			●		●	●	
3.1.2.1.	Atbalsts aktīvo nodarbinātības pasākumu veicināšanai	NP						●		●	Nav noteikta				●	●		
3.1.2.3.																		
3.3.1.2.									●		●	5 punkti max par katru prioritāti			●		●	●
3.1.3.	Apmācību nodrošināšana uzņēmējiem un uzņēmējdarbības uzsācējiem	NP									Nav				●	●		
3.1.4.	Atbalsts kapacitātes stiprināšanai par darba tirgus un dzimumu līdztiesības politikas ieviešanu atbildīgajās institūcijās, informācijas izplatīšanai un izpratnes paaugstināšanai	NP			●						Nav				●	●		
3.1.5.1.	Darba tirgus pētījumu veicināšana, ieskaitot pētījumus par etnisko minoritāšu un dzimumu līdztiesības situāciju darba tirgū	NP			●						Nav				●	●		
3.1.5.2.	Atbalsts darba tirgus pētījumu veikšanai	APK			●			●		⊖	●	5 punkti max par katru prioritāti			●		●	●

Nr.	Aktivitāte	Ieviešanas kārtība	Specifiskās aktivitātes				Atlases kritēriji un to piemērošanas kārtība					Projekta iesnieguma saturs					
			IS	V	Dz	R	IS	V	Dz	R	Piemērošanas kārtība			IS	V	Dz	R
3.1.5.3.	Pētījumu veikšana par sociāli atstumto grupu iespējām darba tirgū	GS			●		●		⊗	●	Max 5 punkti			●		●	●
3.2.1.	Izglītības programmu uzlabošana sākotnējā profesionālajā izglītībā ekonomikai svarīgās nozarēs	APK					●		●	●	Max 5 punkti			●		●	●
3.2.2.	Mācību kvalitātes uzlabošana dabaszinātņu, matemātikas un tehnoloģiju priekšmetos vidējā izglītībā	NP									Nav				●	●	
3.2.3.1	Atbalsts doktorantūras programmu īstenošanai un pēcdoktorantūras pētījumiem	NP									Nav				●	●	
3.2.3.2.	Studiju programmu īstenošana un studiju procesa kvalitātes uzlabošana dabaszinātņu un tehnoloģiju ietilpīgās nozarēs	APK					●		●	●	Max 5 punkti			●		●	●
3.2.4.1	Mūžizglītības stratēģijas izstrāde un ieviešana	NP					●		●	●	Jā / Nē, bez tālāka skaidrojuma				●	●	
3.2.4.2.	Tālākizglītības iespēju paplašināšana ekonomikai svarīgās nozarēs	APK					●		●	●	Max 5 punkti			●		●	●
3.2.5.2.	Atbalsts akadēmiskā personāla un profesionālās izglītības pedagogu tehnoloģiskai praksei uzņēmumos, skolotāju un akadēmiskā personāla pedagoģisko, profesionālo, tehnoloģisko un informācijas tehnoloģijas kompetenču paaugstināšanai	APK					●		●	●	Max 5 punkti			●		●	●
3.2.6.1.	Vienotas metodikas izstrāde profesionālās izglītības kvalitātes paaugstināšanai un sociālo partneru iesaistei un izglītošanai	NP									Nav				●	●	
3.2.6.2.	Profesijas standartu un kvalifikācijas eksāmenu satura izstrāde	APK					●		●	●	Max 5 punkti			●		●	●
3.2.6.3.	Atbalsts mācību prakses īstenošanai profesionālās izglītības un augstākās izglītības studentiem	APK					●		●	●	Max 5 punkti			●		●	●
3.2.7.1	Atbalsts profesionālās orientācijas un karjeras izglītības ieviešanai izglītības sistēmā	NP					●		●	●	Jā / Nē, bez tālāka skaidrojuma				●	●	
3.2.7.2.	Profesionālās orientācijas un konsultēšanas pasākumi izglītības iestādēs	APK					●		●	●	Max 5 punkti			●		●	●
3.3.1.1.	Motivāciju programmas sociālās atstumtības riska grupām	GS			●		●		⊗	●	Max 5 punkti			●		●	●
3.3.2.	Subsidēto darba vietu nodrošināšana sociālās atstumtības riska grupām	APK			●		●		⊗	●	5 punkti max par katru prioritāti			●		●	●
3.3.3.	Uzņēmējdarbības un pašnodarbinātības attīstība, iekļaujot	GS			●		●		⊗	●	Max 5 punkti			●		●	●

Nr.	Aktivitāte	Ieviešanas kārtība	Specifiskās aktivitātes				Atlases kritēriji un to piemērošanas kārtība					Projekta iesnieguma saturs						
			IS	V	Dz	R	IS	V	Dz	R	Piemērošanas kārtība			IS	V	Dz	R	
	informācijas un komunikācijas tehnoloģiju atbalstu invalīdiem																	
3.3.4.	Sociālā darba speciālistu apmācības	GS			●		●		⊗			Max 5 punkti	●		●	●		
3.3.5.1.	Profesionālās rehabilitācijas programmu paplašināšana, iekļaujot informācijas un komunikācijas tehnoloģiju atbalstu invalīdiem	GS			●		●		⊗	●		Max 5 punkti	●		●	●		
3.3.5.2.	Sociālās rehabilitācijas programmu paplašināšana, iekļaujot informācijas un komunikāciju tehnoloģiju atbalstu invalīdiem	GS			●		●		⊗	●		Max 5 punkti	●		●	●		
3.3.6.	Pedagoģiskās korekcijas programmu attīstība un ieviešana	APK			●		●		⊗	●		Max 5 punkti	●		●	●		
3.3.7.	Jauniešu ar speciālās vajadzībām integrēšana izglītības sistēmā	APK			●		●		⊗	●		Max 5 punkti	●		●	●		
4.1.	Investīcijas lauksaimniecības uzņēmumos	APK										Nav		●				
4.2.	Atbalsts jauniejiem zemniekiem	APK										Nav		●				
4.3.	Lauksaimniecības produktu pārstrādes un marketinga uzlabošana	APK										Nav		●				
4.4.1.	Zemes uzlabošana	APK										Nav		●				
4.4.2.	Invazīvo augu apkarošana un aizaugušās neizmantotās lauksaimniecības zemes attīrīšana no krūmājiem un invazīvajām nezālēm	APK										Nav		●				
4.4.3. & 4.4.4. & 4.4.5.	Lauksaimniecisko un lauksaimniecībai tuvo aktivitāšu dažādošana, Investīcijas pamatpakalpojumu nodrošināšanai lauku iedzīvotājiem un lauku ekonomikas vajadzībām, Lauku tūrisma un amatniecības veicināšana	APK										Nav		●				
4.4.5.3.	Amatniecības attīstība	APK										Nav		●				
4.4.6.	Lauksaimnieku konsultāciju un saimniecību paplašināšanās pakalpojumu dienestu izveidošana	NP										Nav		●	●			
4.5.1. & 4.5.6. & 4.5.5.	Lauksaimniecībā neizmantoto zemju apmežošana, Atbalsts mazvērtīgu mežaudžu vai koku sugu nomaiņai, lai paaugstinātu bioloģisko daudzveidību un ekoloģisko vērtību, Mežsaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana ugunsgrēku radīto postījumu vietās, attiecīgu ugunsdrošības profilaktisko pasākumu ieviešana (Potenciāla atjaunošana)	APK										Nav		●				

Nr.	Aktivitāte	Ieviešanas kārtība	Specifiskās aktivitātes				Atlases kritēriji un to piemērošanas kārtība					Projekta iesnieguma saturs					
			IS	V	Dz	R	IS	V	Dz	R	Piemērošanas kārtība			IS	V	Dz	R
4.5.2. 4.5.3. 4.5.4. 4.5.5.	Ieguldījumi mežos ar mērķi uzlabot ekonomisko, ekoloģisko vai sociālo vērtību, Mežu īpašnieku apvienību izveidošana, Ieguldījumi mežizstrādes, koksnes pirmapstrādes un tirdzniecības uzlabošanā un racionalizācijā, Mežsaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana ugunsgrēku radīto postījumu vietās, attiecīgu ugunsdrošības profilaktisko pasākumu ieviešana (Profilaktiskie pasākumi)	APK										Nav		●			
4.6.	Vietējo rīcību (LEADER + veida pasākums)	NP										Max 5 punkti		●	●		
4.7.	Apmācības	NP										Nav		●	●		
4.8.	Zvejas intensitātes sabalansēšana	APK										Nav		●			
4.9.	Flotes atjaunošana un zvejas kuģu modernizēšana	APK										Nav		●			
4.10.1. 4.10.2. 4.10.3.	Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde un mārketinga uzlabošana, Zvejas ostu aprīkojums, Akvakultūra	APK										Nav		●			
4.11.1.	Piekrastes zvejas attīstība	APK										Nav		●			
4.11.2.	Sociāli ekonomiskie pasākumi	APK										Nav		●			
4.11.3.	Jaunu noieta tirgu apgušanas veicināšana	APK										Nav		●			
4.11.4.	Atbalsts ražotāju organizācijām	APK										Nav		●			

Pielikums 3 - Projektu iesniegumu kopsavilkums

Aktivitātes Nr.	Sadarbības institūcija	Rezultātu vērtējums
1.1.1. (1 projekts) 1.3.1. (1 projekts) 1.2.2.1 (1 projekts)	CFLA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Informāciju sabiedrība – N/a ▪ Teritoriālā līdzsvarotība – N/a ▪ Vides aizsardzība – Izpratne Likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējuma” prasību ietvaros, izņemot uz vides aizsardzību specifiski vērsto aktivitāti, kurā sniegts skaidrojums, kā projektā tiks ievērotas specifiskas vides prasības un kā projekta rezultātā samazināsies negatīvā ietekme uz vidi. ▪ Dzimumu līdztiesība – Izpratnes par 50:50 principa piemērošanu projekta ieviešanas laikā un rezultātu izmantošanā, kā arī par vides pieejamības prasību ievērošanu jauno māmiņu specifisko vajadzību jomā.
4.1.1. (1 projekts) 4.1.2. (1 projekts) 4.1.3. (1 projekts) 4.1.4. (1 projekts) 4.4.6. (1 projekts)	LAD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Informāciju sabiedrība – N/a ▪ Teritoriālā līdzsvarotība – N/a ▪ Vides aizsardzība – Visi projekti neatstāj ietekmi uz vidi un norādīts, ka tiks ievērotas LR tiesību aktu prasības vides jomā, t.sk. Likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējuma” prasības ▪ Dzimumu līdztiesība – 4 projektos nav attiecināma, 1 projektā – vienādu iespēju nodrošināšana abiem dzimumiem
3.2.1. (1 projekts) 3.2.3.2. (1 projekts) 3.2.6.3. (1 projekts) 3.3.7. (1 projekts) 3.2.3.1 (1 projekts)	PIAA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Informāciju sabiedrība – 2 projekti pamatā virzīti uz mērķi, 2 – pastarpināti, 1 – nav attiecināms, sniegtā apjomīgā informācija visos attiecināmajos projektos liecina par labu šīs nozares politikas mērķu izpratni un skaidru priekšstatu kā projekti veicinās šo mērķu sasniegšanu ▪ Teritoriālā līdzsvarotība – N/a ▪ Vides aizsardzība – 4 projektos nav attiecināma, 1 projektā – norādīts, ka nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums un sniegts skaidrojums, kāpēc šis novērtējums nav piemērojams šī projekta ietvaros un kā projekts pastarpināti sekmēs vides aizsardzību, kas liecina par pietiekamu šīs nozares prasību izpratni ▪ Dzimumu līdztiesība – Visos projektos ietekme ir pastarpināta, sniegts attiecīgās mērķa grupas problemātikas skaidrojums dzimumu līdztiesības jomā, kā arī norādīts, kā projektos tiks ievērotas abu dzimumu līdztiesība, kas liecina par labu šīs nozares politikas mērķu izpratni
2.2.1.2. (3 projekti)	VRAA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Informāciju sabiedrība – N/a ▪ Teritoriālā līdzsvarotība – N/a ▪ Vides aizsardzība – Visi projekti neitrāli attiecībā uz vidi, detalizētāks apraksts veidlapā nav prasīts ▪ Dzimumu līdztiesība – 1 projekts pozitīvs un 2 neitrāli dzimumu līdztiesības ziņā, detalizētāks apraksts veidlapā nav prasīts
3.1.2.1. (1 projekts) 3.1.2.2. (1 projekts)	NVA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Informāciju sabiedrība – 1 projekts tieši vērst un 1 pastarpināti vērst uz informācijas sabiedrības attīstību, sniegtie apraksti par projektu ietekmi uz šī horizontālā mērķa sasniegšanu liecina par labu šīs nozares politikas mērķu izpratni ▪ Teritoriālā līdzsvarotība – 1 projekts tieši vērst un 1 pastarpināti vērst uz teritoriālās līdzsvarotības veicināšanu, sniegtie apraksti par projektu ietekmi uz šī horizontālā mērķa sasniegšanu liecina par pietiekamu šīs nozares politikas mērķu izpratni ▪ Vides aizsardzība – 1 projektam norādīta neitrāla ietekme, jo nav nepieciešams

Aktivitātes Nr.	Sadarbības institūcija	Rezultātu vērtējums
		<p>ietekmes uz vidi novērtējums, un 1 projektam nav attiecināma</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dzimumu līdztiesība – 1 projektā ietekme ir tieša un 1 projektā ietekme ir pastarpināta, sniegts attiecīgās mērķa grupas problemātikas skaidrojums dzimumu līdztiesības jomā, kā arī norādīts, kā vienā projektā tiks ievērotas abu dzimumu līdztiesība un otrā projektā tiks veicināta darba samaksas izlīdzināšanās, kas liecina par labu šīs nozares politikas mērķu izpratni
2.2.1.1. (1 projekts) 2.3.1. (1 projekts) 3.1.1. (1 projekts)	LIAA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Informāciju sabiedrība – N/a ▪ Teritoriālā līdzsvarotība – 1 no trim projektiem pozitīvi ietekmēs reģionālo attīstību, projekta rezultātā radot jaunas darba vietas reģionā, kas liecina par viena reģionālās attīstības prioritārā pasākuma izpratni ▪ Vides aizsardzība – 1 projekts galvenokārt vērsts uz vides aizsardzību sniedzot detalizētu skaidrojumu par projekta rezultātu pozitīvo ietekmi uz vides aizsardzību, 2 projekti neitrāli attiecībā uz vidi, sniedzot arī skaidrojumu, kopumā prasību izpratne vides aizsardzības jomā ir pietiekama ▪ Dzimumu līdztiesība – 2 projekti ir neitrāli, nodrošinot vienādas iespējas abiem dzimumiem, kas norāda uz pamatprincipa izpratni, 1 projekts pozitīvs dzimumu līdztiesības ziņā, bet nav sniegts paskaidrojošais apraksts.

Pielikums 4 – ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju funkcijas

ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju funkciju analīzei skatīti šādi LR tiesību akti:

- SF Likums - LR Eiropas Savienības struktūrfondu vadības likums
- MK not. 501 - 2006.gada 20.jūnijā Ministru kabineta noteikumi Nr.501 "Kārtība, kādā struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina struktūrfondu uzraudzību un izvērtēšanu"
- MK not. 545 – 2006. gada 27. jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr. 545 „Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina struktūrfondu ieviešanu un grozījumu izdarīšanu plānošanas dokumentos
- MK not. 538 – 2006.gada 27.jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr. 538 „Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina struktūrfondu finanšu kontroli un auditu”
- MK not. 200 – 2004.gada 30.marta Ministru kabineta noteikumi Nr.200 „Noteikumi par Eiropas Savienības struktūrfondu vadību” (zaudējuši spēku līdz ar Eiropas Savienības struktūrfondu vadības likuma spēkā stāšanos) – analizētas normas attiecībā uz VPD un Programmas papildinājuma izstrādes posmu

Ieviešanas procesa posms	Funkcijas	ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju funkcijas horizontālo prioritāšu ieviešanā, kas secināmas no LR tiesību aktiem											LR tiesību aktu normu izvērtējums
		ES struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas						Atsauces uz LR tiesību aktiem					
		VI	4 NM	1SI	2SI	GSA	UK	SF Likums	MK not. 501	MK not. 545	MK not. 538	MK not. 200	
Prasību definēšana	Horizontālo mērķu definēšana VPD		X				X	9.1.1.p.		51.1.p., 52.2.p.		37.p., 44.p.	LR tiesību aktos šī atbildība paredzēta 1SI, kas definē nozares politikas mērķus, taču nav noteikta atbildība ārpus 1SI lomas tieši horizontālo prioritāšu jomā
	Uzraudzības rādītāju izstrāde		X				X	9.1.1.p.		51.1.p., 52.2.p.		37.p., 44.p.	
	Mērķu sasniegšanai prioritāro darbību noteikšana		X					X	9.1.1.p.		51.1.p., 52.2.p.		

Ieviešanas procesa posms	Funkcijas	ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju funkcijas horizontālo prioritāšu ieviešanā, kas secināmas no LR tiesību aktiem											LR tiesību aktu normu izvērtējums
		ES struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas						Atsauces uz LR tiesību aktiem					
		VI	4 NM	1SI	2SI	GSA	UK	SF Likums	MK not. 501	MK not. 545	MK not. 538	MK not. 200	
	Ieviešanas instrumentu izvēle		X	X			X	9.1.1.p.		51.1.p., 52.2.p.		37.p., 44.p.	Horizontālo prioritāšu izvēle vertikālās prioritātes ietvaros jādefinē, kā kopējs darbs starp 1SI un attiecīgās nozares ministriju, turklāt attiecīgās nozares ministrijai būtu jā sagatavo kopsavilkums, kā horizontālās prioritātes ieviešana tiks veicināta ar visu attiecināmo vertikālo aktivitāšu starpniecību.
Prasību piemērošanas kārtības noteikšana	Projektu izvirzīto prasību definēšana			X				9.1.4.p.		14.p., 29.p.			Prasības skaidri definētas
	Projektu atlases kritēriju definēšana			X			A	9.1.2.p.					Prasības skaidri definētas
	Projektu iesnieguma veidlapas izstrāde	X		X	X	X		7.1.8.p.					Prasības skaidri definētas
	Metodisko norādījumu izstrāde		X			X	X						Kaut arī atbildība par dokumenta sagatavošanu ir skaidri definēta, ir nepieciešams attiecīgās horizontālās prioritātes nozares ministrijas konsultatīvs un metodisks atbalsts šī materiāla sagatavošanā
Prasībām atbilstošu projektu atlase	Prasību skaidrošana projektu pieteicējiem				X	X							Prasības skaidri definētas

Ieviešanas procesa posms	Funkcijas	ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju funkcijas horizontālo prioritāšu ieviešanā, kas secināmas no LR tiesību aktiem											LR tiesību aktu normu izvērtējums
		ES struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas						Atsauces uz LR tiesību aktiem					
		VI	4 NM	1SI	2SI	GSA	UK	SF Likums	MK not. 501	MK not. 545	MK not. 538	MK not. 200	
	Projektu iesniegumu izvērtēšana			X	X	A		9.1.6., 9.1.7., 9.1.8., 9.1.10., 10.1.3., 11.1.4.p.		33.p., 42.p., 43.p.			Prasības skaidri definētas
Prasību ievērošanas pārbaude	Projektu īstenošanas ziņojumu pārbaude				X	X		10.1.6.p., 11.1.7.p					Prasības skaidri definētas
	Pārbaudes projektu īstenošanas vietās				X	X		10.1.6.p., 11.1.7.p			13.2.3.p.		Kaut arī atbildība par pārbažu veikšanu ir skaidri definēta, ir nepieciešams attiecīgās horizontālās prioritātes nozares ministrijas konsultatīvs un metodisks atbalsts šo pārbažu metodisko materiālu izstrādē
	Izdevumu izlases pārbaudes				X			10.1.6.p., 11.1.7.p			27.p., 34.10.p.		
Rezultātu apkopošana	Rezultātu analīze un ziņojumu sagatavošana par VPD aktivitāšu ieviešanas rezultātiem				X			10.1.6.p.	4.p.				Prasības skaidri definētas
	Rezultātu analīze un ziņojumu sagatavošana par nozares aktivitātēm		X	X				9.1.3.p.	3.p.				Kaut arī prasības ir skaidri definētas, tomēr horizontālo prioritāšu jomā sasniegtie rezultāti jāizvērtē par attiecīgo horizontālo prioritāti atbildīgajai nozares ministrijai.

Ieviešanas procesa posms	Funkcijas	ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju funkcijas horizontālo prioritāšu ieviešanā, kas secināmas no LR tiesību aktiem											LR tiesību aktu normu izvērtējums
		ES struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas						Atsauces uz LR tiesību aktiem					
		VI	4 NM	1SI	2SI	GSA	UK	SF Likums	MK not. 501	MK not. 545	MK not. 538	MK not. 200	
	Rezultātu analīze un ziņojumu sagatavošana par VPD ieviešanas rezultātiem	X							18.p.				Prasības skaidri definētas
	Datu uzkrāšana datu bāzē				X	X			19.p.				Prasības skaidri definētas

Apzīmējumi: VI – Vadošā iestāde, 4NM – nozaru ministrijas, kuru pārziņā ir horizontālo prioritāšu jomas, 1SI – pirmā līmeņa starpniekinstitūcija, 2SI – otrā līmeņa starpniekinstitūcija, GSA – grantu shēmas apsaimniekotājs, UK – uzraudzības komiteja

Pielikums 5 – Institūciju ziņojumi

Pirmā līmeņa starpnieciskā institūcija	Informācijas sabiedrība	Ilgspējīga attīstība un vides aizsardzība	Vienlīdzīgas iespējas un dzimumu līdztiesība	Teritoriālā līdzsvarotība
Ekonomikas ministrija	-	Projektam tiek piešķirti papildus punkti, ja tas atbilst reģiona/pašvaldības attīstības plāna prioritātēm.	Projektu netiek atbalstīts, ja tas negatīvi ietekmē dzimumu līdztiesību.	-
Īpašu uzdevumu ministra elektroniskās pārvaldes lietās sekretariāts	Visas darbības, kas tiek veiktas 1.3.1.aktivitātes projektu ietvaros, veicina informācijas sabiedrības attīstību.	Neviena pārskata periodā 1.3.1.aktivitātes projektu ietvaros veiktā aktivitāte nav atstājusi nelabvēlīgu ietekmi uz apkārtējo vidi.	1.3.1.aktivitātes projektu ietvaros pārskata periodā sasniegtie rezultāti ir vienlīdz pieejami abiem dzimumiem, kā arī projektu ieviešanā un uzraudzībā ir iesaistīti abu dzimumu pārstāvji, kuriem ir vienlīdzīgas iespējas paust savu nostāju, viedokli.	Visas darbības, kas tiek veiktas 1.3.1.aktivitātes projektu ietvaros, veicina reģionu sociālekonomisko atšķirību izlīdzināšanu.
Izglītības un zinātnes ministrija	Projekti, kuru īstenošana tiek atbalstīta no struktūrfondu līdzekļiem, atbilst Vienotā programmdokumenta prasībām attiecībā uz horizontālo prioritāšu īstenošanu.	Projekti, kuru īstenošana tiek atbalstīta no struktūrfondu līdzekļiem, atbilst Vienotā programmdokumenta prasībām attiecībā uz horizontālo prioritāšu īstenošanu.	Aktivitāšu ieviešanas un rezultatīvie rādītāji liecina, ka kopumā labumsaņēmēju vidū abi dzimumi ir līdzīgi pārstāvēti (piem., skat. rezultatīvos rādītājus nr. 8, 13, 14).	Projekti, kuru īstenošana tiek atbalstīta no struktūrfondu līdzekļiem, atbilst Vienotā programmdokumenta prasībām attiecībā uz horizontālo prioritāšu īstenošanu. Analizējot pieejamos datus par projektu reģionālo izkliedi, var secināt, ka projektu skaits visos reģionos ir samērīgs.

Pirmā līmeņa starpnieciskā institūcija	Informācijas sabiedrība	Ilgtspējīga attīstība un vides aizsardzība	Vienlīdzīgas iespējas un dzimumu līdztiesība	Teritoriālā līdzsvarotība
Labklājības ministrija	<p>ESF līdzfinansētie projekti pamatā ir pastarpināti virzīti uz šo mērķi. Vairumā projektu, kur tiek veikta bezdarbnieku apmācība, bezdarbniekiem ir iespēja strādāt ar internetu. Kā piemēru var minēt SIA „Latgales reģiona attīstības aģentūras” projektu „Jauniešu bezdarbnieku konkurētspējas veicināšanu darba tirgū Latgales reģionā”. Projektā iesaistītie jaunieši gūst praktisku pieredzi iegūtajā profesijā, tiek nodrošināta iespēja pilnveidot zināšanas informācijas tehnoloģijas jomā. Viņu darba vietas ir aprīkotas ar mūsdienīgu biroja tehniku un programmnodrošinājumu, kā arī pieeju internetam. Jauniešiem ir iespēja apgūt darbu ar dažādām datorprogrammām, izvēloties piemērotākās programmas attiecīgi katrai praktikanta profesijai. Tā rezultātā tiek veicināta bezdarbnieku izglītība, profesionālā kvalifikācija un konkurētspēja darba tirgū.</p>	<p>Atbilstoši apstiprinātajiem projektiem, struktūrfondu finansējuma saņēmēji ievēro LR normatīvajos aktos noteiktās prasības vides aizsardzības principu ievērošanai.</p>	<p>Projektu vērtēšanas kritērijos papildus punkti paredzēti tiek projektiem, kuri atbilst strukturālās politikas horizontālajiem mērķiem, t.sk. dzimumu līdztiesības un vienādu iespēju principam un sniedz ieguldījumu šo mērķu veicināšanā. Atbilstoši apstiprinātajiem projektiem, tie pamatā ir pastarpināti virzīti uz šo mērķi. Vienlaikus jāatzīmē, ka aktivitātes 3.1.4. ietvaros visa cita starpā tiek realizēta virkne pasākumu, kas ir tieši vērsti uz dzimumu līdztiesības un vienādu iespēju principa ievērošanu. Tā, piemēram, dzimumu līdztiesības principu ieviešanas veicināšanai tiek izstrādāti un pilnveidoti mācību un metodiskie materiāli – video filmas skolu jauniešiem par dzimumu līdztiesības jautājumiem: 1.-4.klasei „Visu, ko varam, lai darām”, 5.-8.klasei „Domā pats”, 9.-12.klasei „Stipri savā izvēlē”, kam pievienoti metodiskie ieteikumi darba ar video filmu, jauniešiem ir izgatavota interaktīva spēle „Vīrieši un sievietes – kādi esam?”. Ir izstrādātas vadlīnijas mācību grāmatu veidotājiem „Dzimumu līdztiesības principu integrēšana mācību grāmatās” un vadlīnijas mācību grāmatu vērtēšanai no dzimumu līdztiesības aspekta. Institūcijām, kas ir atbildīgas par darba tirgus attīstību un dzimumu līdztiesības</p>	<p>ESF līdzfinansētie projekti ir netieši vērsti uz reģionālo attīstību. Tomēr Latgalē, kas ir Latvijas lielākais reģions ar augstāko bezdarba līmeni tiek realizēti 37% no visiem projektiem, Rīgā – 21%, Vidzemē – 16%, Zemgalē 12% un Kurzemē – 14% sekojošās VPD aktivitātēs: 3.1.2.2. „Darba prakšu vietu nodrošināšana jauniešiem bezdarbniekiem”, 3.1.5.2. „Atbalsts darba tirgus pētījumu veikšanai” un 3.3.2. „Subsidēto darba vietu nodrošināšana sociālās atstumtības riska grupām”. Savukārt finanšu sadalījums starp reģioniem iepriekš minētajām aktivitātēm ir sekojošs: Latgalē – 39, Rīgā – 17%, Vidzemē – 10%, Zemgalē un Kurzemē – 17% no kopējā projekta realizācijai piešķirtā finansējuma.</p>

Pirmā līmeņa starpnieciskā institūcija	Informācijas sabiedrība	Ilgtspējīga attīstība un vides aizsardzība	Vienlīdzīgas iespējas un dzimumu līdztiesība	Teritoriālā līdzsvarotība
			<p>politikas ieviešanu, tiek realizēta mācību programma par Eiropas nodarbinātības politiku, darba tirgus un dzimumu līdztiesības jautājumiem. Ir izstrādāta arī tālākizglītības programma skolotājiem „Pieeja un darba paņēmieni vienādu iespēju nodrošināšanai zēniem un meitenēm” un tālākizglītības programmas dalībnieka darba burtnīca. Aktivitātes ietvaros tiek realizēta sabiedrības informēšanas stratēģija, kuras ietvaros ir realizēta sociālās reklāmas kampaņa. Iepriekš minētie, kā arī vēl citi aktivitātes ietvaros sagatavotie materiāli par dzimumu līdztiesību ir pieejami LM administrētajā ES struktūrfondu mājas lapas adresē http://sf.lm.gov.lv/esf/?main_page_id=5&page_type=text&second_page_id=37 . Minēto pasākumu mērķis ir izveidot ilgtspējīgu institucionālo sistēmu un partnerības, kas pastāvīgi un sistemātiski koordinētu darba tirgus attīstības un dzimumu līdztiesības jautājumu efektīvu, integrētu un koordinētu risināšanu. Princips tiek ievērots arī apkopojot datus par projektu ietvaros sasniegtajiem rādītājiem – atbalstītajām personām. Dati tiek uzskaitīti dzimumu griezumā, tādējādi sniedzot iespēju analizēt un uzraudzīt dzimumu līdztiesības progresu.</p>	

Pirmā līmeņa starpniec-institūcija	Informācijas sabiedrība	Ilgtspējīga attīstība un vides aizsardzība	Vienlīdzīgas iespējas un dzimumu līdztiesība	Teritoriālā līdzsvarotība
Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija	Tika izveidoti un darbību uzsāka reģionālie ES struktūrfondu informācijas centri Rīgā, Daugavpilī, Jelgavā, Saldū un Alūksnē. Mērķis ir veicināt informācijas pieejamību par struktūrfondu, īpaši ESF un sekmēt Latvijas reģionu pašvaldību, izglītības iestāžu, uzņēmēju, nevalstisko organizāciju un sadarbības partneru aktīvu līdzdalību struktūrfondu projektu sagatavošanā un ieviešanā reģionos.	Grantu shēmas „Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmajās teritorijās” administratīvie kritēriji, kas tiek vērtēti, ir projekta ietekme uz apkārtējo vidi, kā arī vai projekta iesniegumam ir pievienota izziņa no Valsts vides dienesta attiecīgās reģionālās vides pārvaldes par ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību (pozitīvas atbildes gadījumā – ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroja noslēguma ziņojums vai Reģionālās vides pārvaldes tehniskie noteikumi saskaņā ar likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteiktajām prasībām).	Viens no grantu shēmas „Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmajās teritorijās” administratīvajiem kritērijiem, kas tiek vērtēti, ir projekta ietekme uz dzimumu līdztiesību.	Notiek projektu īstenošana grantu shēmas „Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmajās teritorijās” ietvaros. Atbalsts tiek sniegts maziem un vidējiem komersantiem, kas reģistrēti un darbojas īpaši atbalstāmajās teritorijās (noteiktas ar Ministru kabineta noteikumiem).
Satiksmes ministrija	Par projektu realizāciju ir veidoti videoklipi un radio sižeti, kā arī publikācijas republikas nozīmes preses izdevumos, kā arī vietējos preses izdevumos. Pie realizētajiem projektiem ir izvietotas informatīvās plāksnes. Nepieciešamā informācija ir arī ministrijas mājaslapā.	Visi realizējamie projekti ir saistīti ar ilgtspējīgu attīstību, jo uzlabojas reģionu centru sasniedzamība, samazinās ekspluatācijas izdevumi autotransportam un uzlabojas satiksmes drošība, kas ļauj ietaupīt energoresursus un uzlabot vides stāvokli. Realizējot projektus atklātā projektu konkursa projektos galvenais uzsvars tiek likts uz satiksmes drošību, kas uzlabo vides stāvokli. Ostās rekonstruējot molus būs iespējams veiksmīgāk attīstīt videi draudzīgāku jūras transportu. Savukārt esošo elektrovilcienu modernizācija palielinās konkurenci autotransportam un cilvēki varēs pārsēties uz videi draudzīgāku transportu, kā rezultātā samazināsies gaisa piesārņojums un tiktu ietaupīti	Visi realizētie projekti ir neitrāli dzimumu līdztiesības ziņā.	1.2.1. aktivitāte veicina reģionu pieejamību un arī policentru savienojamību, kā arī uzlabo ekonomisko vidi. 1.2.3. aktivitāte veicina reģionu sociāli – ekonomiskās situācijas uzlabošanu.

Pirmā līmeņa starpniec-institūcija	Informācijas sabiedrība	Ilgtspējīga attīstība un vides aizsardzība	Vienlīdzīgas iespējas un dzimumu līdztiesība	Teritoriālā līdzsvarotība
		ievērojami energoresursi.		
Veselības ministrija	Informācijas sabiedrības attīstība ir cieši saistīta ar virzību uz zināšanu ietilpīgu ekonomiku un zināšanu sabiedrību, kas paredz uzlabot publisko pakalpojumu pieejamībā ar IKT palīdzību, izmantot IKT risinājumus kā līdzekli papildus darba vietu radīšanai, veicinātāju inovācijām un uzņēmējdarbības attīstībai. VPD 1.4.1. un 1.4.2. aktivitātēm nav saistības ar informācijas sabiedrības attīstības veicināšanu.	Realizējot nacionālo programmu tiek attīstīta veselības aprūpes pakalpojumu kvalitāte, efektivitāte un pieejamība, tādējādi uzlabojot cilvēku veselības stāvokli un paaugstinot darbaspēka kvalitāti. Nacionālās programmas projektiem nav ietekmes uz vidi un pamatojoties uz 14.10.1998. LR likumu «Par ietekmes uz vidi novērtējumu» ietekmes uz vidi novērtējums šiem projektiem nav nepieciešams.	Nacionālās programmas īstenošanā tiek garantētas vienlīdzīgas tiesības pakalpojumu saņemšanā abu dzimumu pārstāvjiem. Arī VPD 1.4.1. un 1.4.2.aktivitātes nacionālās programmas vadībā ir iesaistīti abu dzimumu pārstāvji. Projekti ir orientēti arī uz dzimumu līdztiesības ieviešanu. Tika nodrošināta vienāda pieeja resursiem un to izmantošanas iespējas. Vīriešu un sieviešu ieguldījums sabiedrības labā un viņu problēmas tika uztvertas kā līdzvērtīgas. Projektu ieviešanā un uzraudzībā tika iesaistīti abu dzimumu pārstāvji, kuriem ir vienlīdzīgas iespējas paust savu nostāju un viedokli. Nacionālās programmas vadības komisijā tika pārstāvēti abu dzimumu pārstāvji no iesaistīto institūciju puses.	Nacionālās programmas īstenošana veselības aprūpes jomā veicina kvalitatīvu un racionālu veselības aprūpes pieejamības nodrošinājumu visiem Latvijas iedzīvotājiem. Nodrošinot šo iedzīvotāju dzīves kvalitātes pozitīvi ietekmējošos faktoros visos reģionos vienlīdzīgi, īpaši reģionos ar zemāku teritoriālās attīstības līmeni, sekundāri tiek paaugstināts šo reģionu sociālekonomiskās attīstības līmenis, kas, savukārt, veicina šo reģionu līdzsvarotu un uz nākotni vērstu attīstību, samazinot atšķirību starp dažādiem valsts reģioniem un pilsētām. Nacionālā programma veselības aprūpes jomā 2004.-2006. gadam atbilst Ministru kabineta 20.12.2004 rīkojuma Nr.1003 pamatmērķim - nodrošināt integrētas veselības aprūpes sistēmas turpmāku attīstību, optimizējot pakalpojumu sniedzēju skaitu un izvietojumu un tādējādi paaugstinot sniegto veselības aprūpes pakalpojumu kvalitāti, nodrošinot izmaksu efektivitāti un pieejamību pacientiem.

Pirmā līmeņa starpniec-institūcija	Informācijas sabiedrība	Ilgtspējīga attīstība un vides aizsardzība	Vienlīdzīgas iespējas un dzimumu līdztiesība	Teritoriālā līdzsvarotība
Vides ministrija	Visi struktūrfondu finansējuma saņēmēji projektu pieteikumos apņēmušies veikt konkrētus informācijas un publicitātes pasākumus, visbiežāk - publicēt informāciju par projektu mājas lapā, uzstādīt informācijas plāksnes, preses relīzes u.c. sabiedrības informēšanas pasākumus. Pārskata periodā struktūrfondu finansējuma saņēmējiem Vides ministrija organizēja Finanšu ministrijas izgatavoto informācijas plāksņu dalīšanu, kuras projektu saņēmēji uzstādīja pie izbūvētajiem infrastruktūras objektiem.	Visi struktūrfondu finansējuma saņēmēji savos projekta pieteikumos apņēmušies šos principus ievērot. Projektiem izstrādājot būvprojektu vai tehnisko projektu nepieciešami Reģionālās vides pārvaldes (RVP) izdoti tehniskie noteikumi saskaņā ar Ministru Kabineta 2004. gada 17.februāra noteikumiem Nr.91 „Kārtība, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums”. RVP izdotie tehniskie noteikumi izvirza vides aizsardzības prasības paredzētajām darbībām. Atsevišķiem projektiem, Likumā par ietekmes uz vidi novērtējumu noteiktajos gadījumos, veikts arī sākotnējais izvērtējums likuma izpratnē, lai noskaidrotu vai projektiem nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums.	Visi struktūrfondu finansējuma saņēmēji savos projekta pieteikumos apņēmušies ievērot dzimumu līdztiesības un vienādu iespēju principu.	Aktivitāšu ietvaros tiek īstenoti projekti visos Latvijas reģionos, kas sekmē reģionu sociālekonomisko atšķirību izlīdzināšanu.
Zemkopības ministrija	Esošie atbalsta pasākumi veicinājuši informācijas sabiedrības attīstību, jo plaša informācija par tiem ievietota LAD mājaslapā.	Ilgtspējīgas attīstības un vides aizsardzības principi ievēroti.	Visu atbalsta pasākumu ietvaros abu dzimumu pārstāvjiem nodrošinātas vienādas iespējas pieteikties atbalstam. Vienādu iespēju princips līdž šim 4.1., 4.4.5., un 4.5. pasākumā ievērots daļēji, pēc izmaiņām specifiskajos vērtēšanas kritērijos šis nepilnības novērsta.	Reģionu sociālekonomisko atšķirību izlīdzināšanā pozitīva loma bijusi ministrijas organizētajām reģionālajām konferencēm, kurās lauku konsultanti un iedzīvotāji informēti par atbalsta saņemšanas iespējām.

Pielikums 6 - Intervēto institūciju pārstāvju saraksts

Institūcija	Intervētās personas
Vadošā iestāde	
Finanšu ministrija	Aleksandrs Antonovs, ES fondu departamenta direktores vietnieks
Pirmā līmeņa starpniekinstitūcijas	
Vides ministrija	Anita Bišofa, Projektu sagatavošanas departamenta direktore Edgars Asars, Projektu sagatavošanas departamenta Projektu koordinācijas nodaļas vadītājs
Īpašo uzdevumu ministra elektroniskās pārvaldes lietās sekretariāts	Ilze Krieva, Politikas plānošanas departaments ES fondu nodaļa
Labklājības ministrija	Inese Kalvāne, ES struktūrfondu departamenta direktores vietiece Sarmīte Uzuliņa, ES struktūrfondu departamenta Struktūrfondu ieviešanas nodaļas vadītāja
Ekonomikas ministrija	Mārtiņš Jansons, ES fondu ieviešanas departamenta direktora vietnieks
Izglītības un zinātnes ministrija	Lauma Sīka, Valsts sekretāra vietiece struktūrfondu jautājumos un Eiropas lietās
Satiksmes ministrija	Anna Liniņa, Investīciju departamenta Investīciju politikas nodaļas vadītāja Normunds Gaigals, Investīciju departamenta Investīciju politikas nodaļas vecākais referents
Otrā līmeņa starpniekinstitūcijas	
Centrālā finanšu un līgumu aģentūra	Ligita Logina, Programmu vadības un uzraudzības departamenta ERAF vadības un uzraudzības daļas vadītāja Dace Burkāne, Programmu vadības un uzraudzības departamenta ERAF vadības un uzraudzības daļas projektu vadītāja
Lauku atbalsta dienests	Anna Vītola-Helviga, Direktora vietiece, Atbalsta departamenta direktore Zane Šmite, Kontroles departamenta direktore Nata Lasmāne, Audita departamenta direktore Uldis Sprukts, Kontroles departamenta Lauku attīstības pasākumu Metodikas un uzraudzības daļas vadītājs
Nodarbinātības valsts aģentūra	Iruma Kravale, Eiropas Sociālā Fonda departamenta Attīstības nodaļas vadītāja
Profesionālās izglītības attīstības aģentūra	Dita Traidās, Direktore Antra Meņģele, ESF ieviešanas daļas vadītājas vietiece Ennata Kivriņa, ESF ieviešanas daļas ESF projektu atbalsta nodaļas vadītāja Elita Zondaka, ESF ieviešanas daļas ESF projektu atbalsta nodaļas vadītājas vietiece Jānis Aprāns, ESF ieviešanas daļas ESF projektu uzraudzības un kontroles nodaļas vadītājas p.i. Anna Štāne, Iekšējā audita daļas vadītāja
Grantu shēmu apsaimniekotāji	
Valsts reģionālās attīstības aģentūra	Alda Sebre, Programmu ieviešanas nodaļas vadītāja Haldors Ivanovskis, Uzraudzības un kontroles nodaļas vadītājs Harijs Ginters, Projektu atbalsta nodaļas vadītājs Laura Melne, Informācijas un komunikācijas nodaļas vadītāja
Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra	Gints Priede, Struktūrfondu koordinators Sanda Ozola, Struktūrfondu stratēģiskās plānošanas nodaļas vadītāja

Pielikums 7 - Projektu pieteicēju un projektu iesniegumu saraksts

N.p.k.	Aktiv. Nr.	Aktivitātes nosaukums	Ievieš. kārtība	ISI	2SI	GSA	Projekta nosaukums	Aptaujā piedalījās	Projekta iesniegums skatīts
1	1.1.1.	Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība apdzīvotās vietās ar iedzīvotāju skaitu līdz 2000	NP	VidM	CFLA		Līgatnes pagasta Augšlīgatnes ciema ūdenssaimniecība sakārtošana		✓
2	1.2.2.1.	Transporta sistēmas organizācijas optimizācija un satiksmes drošības uzlabojumi apdzīvotās vietās	APK	SM	CFLA		Satiksmes drošības un ielas infrastruktūras rekonstrukcijas pasākumi Lielā ielā Grobiņas pilsētā	✓	✓
3	1.3.1.	Sabiedrisko informācijas un elektroniskās pārvaldes sistēmu attīstība	NP	ĪUMEPLS	CFLA		Jēkabpils pilsētas informācijas centra elektroniskie pakalpojumi iedzīvotājiem un uzņēmējiem	✓	✓
4	1.4.6.1.	Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošana	NP	LM	CFLA		Sociālo pakalpojumu infrastruktūras un pakalpojumu attīstīšana klientu rehabilitācijai, integrācijai sabiedrībā un darba tirgū Kurzemes reģionā	✓	
5	2.1.2.	Atbalsts paraugu un izmēģinājuma modeļu izstrādāšanai	GS	EM	CFLA	LIAA	VAP2.0 "Atbalsts jaunu produktu un tehnoloģiju attīstība	✓	
6	2.2.1.1.	Investīcijas privātajā infrastruktūrā ražošanas procesu un produkcijas modernizēšanai	GS	EM	CFLA	LIAA	VAPI.2 "Komerccarbības pilnveidošana atbilstoši standartu prasībām"	✓	✓
7	2.2.1.2.	Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmajās teritorijās	GS	RAPLM	CFLA	VRAA	SIA "Usmas kempings" tālākas izaugsmes un konkurētspējas veicināšana, sekmējot tūrisma infrastruktūras attīstība	✓	✓
8	2.2.1.2.	Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmajās teritorijās	GS	RAPLM	CFLA	VRAA	SIA "Amazone" tehniskās bāzes paplašināšana pakalpojumu dažādošanai		✓
9	2.2.1.2.	Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmajās teritorijās	GS	RAPLM	CFLA	VRAA	SIA "Tenax" transporta parka paplašināšana		✓
10	2.3.1.	Atbalsts uzņēmumu dalībai starptautiskās izstādēs un gadatirgos	GS	EM	CFLA	LIAA	VAP3.2 "Dalība starptautiskajās izstādēs un tirdzniecības misijā	✓	✓

N.p.k.	Aktiv. Nr.	Aktivitātes nosaukums	Ievieš. kārtība	1SI	2SI	GSA	Projekta nosaukums	Aptaujā piedalījās	Projekta iesniegums skatīts
11	2.3.2.	Atbalsts MVU konsultāciju izmantošanai (tirgus pētījumi, mārketinga konsultācijas, finanšu vadība, biznesa plānu izstrāde, kvalitātes prasības u.tml.)	GS	EM	CFLA	LIAA	VAP3.1 "Konsultāciju pakalpojumi"		
12	2.5.1.	Atbalsts lietišķajiem pētījumiem valsts zinātniskajās institūcijās	APK	IZM	CFLA		Attālinātu objektu vadības un monitoringa sistēmu izstrādes līdzekļu izveide bezvadu platjoslas telekomunikāciju videi		
13	3.1.1.	Nodarbināto personu kvalifikācijas un pārkvalifikācijas veicināšana	GS	EM	NVA	LIAA	VAP4.0 "Atbalsts nodarbināto kvalifikācijas celšanai, pārkvalifikācijai un tālākizglītībai"	✓	✓
14	3.1.2.1.	Bezdarbnieku un darba meklētāju konkurētspējas paaugstināšana	NP	LM	NVA		Bezdarbnieku pārkvalifikācija un tālākizglītība	✓	✓
15	3.1.2.2.	Darba prakšu vietu nodrošināšana jauniešiem bezdarbniekiem	APK	LM	NVA		Prakses vietas SIA Biznesa augstskola "Turība"	✓	✓
16	3.1.5.2.	Atbalsts darba tirgus pētījumu veikšanai	APK	LM	NVA		Pētījuma veikšana par iespējām atgriezties darba tirgū un iespējām saskaņot ģimenes un darba dzīvi Ogres novadā	✓	
17	3.2.1.	Izglītības programmu uzlabošana sākotnējā profesionālajā izglītībā ekonomikā svarīgās nozarēs	APK	IZM	PIAA		Profesionālās vidējās izglītības programmas apdares darbi uzlabošana un īstenošana		✓
18	3.2.3.1	Atbalsts doktorantūras programmu īstenošanai un pēcdoktorantūras pētījumiem	NP	IZM	PIAA		Atbalsts RTU doktorantūras attīstībai	✓	✓
19	3.2.3.2.	Studiju programmu īstenošana un studiju procesa kvalitātes uzlabošana dabaszinātņu un tehnoloģiju ietilpīgās nozarēs	APK	IZM	PIAA		Doktorantūras studiju programmu un to kvalitātes attīstība Rīgas Tehniskajā universitātē		✓
20	3.2.6.3.	Atbalsts mācību prakses īstenošanai profesionālās izglītības un augstākās izglītības studentiem	APK	IZM	PIAA		RTU LF profesionālās vidusskolas audzēkņu kvalifikācijas prakse uzņēmējdarbību attīstošās specialitātēs	✓	✓
21	3.3.7.	Jauniešu ar speciālām vajadzībām integrēšana izglītības sistēmā	APK	IZM	PIAA		Jauniešu ar speciālām vajadzībām apmācība dekoratora palīga profesijā		✓
22	4.1.1.	Investīcijas lauksaimniecības uzņēmumos	APK	ZM	LAD		Investīcijas lauksaimniecības uzņēmumā Z/S Vilciņi	✓	✓

N.p.k.	Aktiv. Nr.	Aktivitātes nosaukums	Ievieš. kārtība	1SI	2SI	GSA	Projekta nosaukums	Aptaujā piedalījās	Projekta iesniegums skatīts
23	4.1.2.	Atbalsts jaunažiem zemniekiem	APK	ZM	LAD		Jaunu cilvēku piesaiste lauksaimnieciskām aktivitātēm, izveidojot jaunu, modernu ogu audzēšanas saimniecību		✓
24	4.1.3.	Lauksaimniecības produktu pārstrādes un mārketinga uzlabošana	APK	ZM	LAD		Uzņēmuma esošās lopbarības saimniecības sakārtošana, izveidojot savu lopbarības ražotni, iepērkot graudus no vietējiem ražotājiem. ES normatīvo aktu prasību izpilde, saistībā ar broilēru lopbarības ražošanu	✓	✓
25	4.1.4.	Lauku teritorijas pārveidošanās un attīstības veicināšana	APK	ZM	LAD		Kvalitatīvu veselības un ķermeņa kopšanas pakalpojumu izveide salonā "Aspazija"		✓
26	4.4.6.	Lauksaimniecības konsultāciju un saimniecību paplašināšanās pakalpojumu dienestu izveidošana	APK	ZM	LAD		Lauku saimniecības konsultatīvās sistēmas izveide		✓
							Kopā	15	21

Pielikums 8 - Analizēto dokumentu saraksts

Izvērtējuma veikšanas gaitā tika izmantoti šādi horizontālo prioritāšu ieviešanu reglamentējošie un skaidrojošie dokumenti:

- ES struktūrfondu ieviešanu reglamentējošie programmdokumenti:
 - Vienotais programmdokuments Mērķa 1 programmai Latvijā 2004.-2006.gadam;
 - Programmas papildinājums Mērķa 1 programmai Latvijā 2004.-2006.gadam;
- Ministriju izstrādātie nozares politikas dokumenti, kuros definēti uz horizontālajām prioritātēm vērstie nozares politikas mērķi:
 - Konceptija dzimumu līdztiesības īstenošanai
 - Programmas dzimumu līdztiesības īstenošanai 2005.-2006.gadam
 - Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2006. - 2013. gadam
 - Latvijas e-pārvaldes koncepcija
 - Elektroniskās pārvaldes attīstības programma 2005. -2009. gadam
 - Nacionālais vides politikas plāns 2004. – 2008. gadam
 - Latvijas ilgtspējīgas attīstības pamatnostādnes
 - Reģionālās politikas pamatnostādnes
- Eiropas Savienības un Latvijas Republikas tiesību akti, kuri reglamentē struktūrfondu ieviešanu un arī horizontālo prioritāšu izstrādi un ieviešanu:
 - Padomes 1999. gada 21. jūnija Nolikums (EK) Nr. 1260/1999, kas nosaka vispārīgus noteikumus par struktūrfondu un tā grozījumi;
 - Eiropas Parlamenta un Padomes 1999. gada 12. jūlija Nolikums (EK) nr. 1783/1999 par Eiropas Reģionālās attīstības fondu (ERAF);
 - Eiropas Parlamenta un Padomes 1999. gada 12. jūlija Regula (EK) Nr. 1784/1999 par Eiropas Sociālo fondu (ESF);
 - Padomes Regula (EK) Nr. 1257/99 ar ko paredz atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF), kā arī groza un atceļ dažas regulas;
 - Padomes 1999. gada 21. jūnija Regula (EK) Nr. 1263/1999 par Zivsaimniecības vadības finansēšanas instrumentu (ZVFI);
 - Eiropas Savienības struktūrfondu vadības likums;
 - Reģionālās attīstības likums;
 - 2006.gada 4.jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr.549 „Noteikumi par Eiropas Savienības struktūrfondu projektu iesniegumu vērtēšanas kārtību un kritērijiem”
 - 2006.gada 27.jūnijā Ministru kabineta noteikumi Nr.545 „Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina struktūrfondu ieviešanu un grozījumu izdarīšanu plānošanas dokumentos”
 - 2006.gada 20.jūnijā Ministru kabineta noteikumi Nr.501 „Kārtība, kādā struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina struktūrfondu uzraudzību un izvērtēšanu”

- Ministriju izstrādātās vadlīnijas un informatīvās lapas horizontālo prioritāšu ievērošanai ES struktūrfondu projektos:
 - Labklājības ministrijas sagatavotās:
 - Vadlīnijas dzimumu līdztiesības principa ievērošanai Eiropas Savienības struktūrfondu projektu pieteicējiem;
 - Vadlīnijas dzimumu līdztiesības principa ievērošanai Eiropas Savienības struktūrfondu projektu izvērtētājiem;
 - Informatīvā lapa „Dzimumu līdztiesības ES struktūrfondu projektos. Informācija projektu pieteicējiem”
 - Īpašo uzdevumu ministra elektroniskās pārvaldes lietās sekretariāta sagatavotie:
 - Horizontālās prioritātes „Informācijas sabiedrības attīstība” ievērošanas nosacījumi Eiropas Savienības struktūrfondu ieviešanā;
 - Vadlīnijas horizontālās prioritātes „Informācijas sabiedrības attīstības” ievērošana Eiropas Savienības struktūrfondu projektu pieteicējiem;
 - Vadlīnijas horizontālās prioritātes „Informācijas sabiedrības attīstības” ievērošana Eiropas Savienības struktūrfondu projektu izvērtētājiem;
 - Vides ministrijas sagatavotās:
 - Vadlīnijas ilgtspējīgas attīstības un vides aizsardzības principu ievērošanai Eiropas Savienības struktūrfondu projektu pieteicējiem;
 - Vadlīnijas ilgtspējīgas attīstības un vides aizsardzības principu ievērošanai Eiropas Savienības struktūrfondu projektu izvērtētājiem.
- ES institūciju izdotie normatīvie akti un sagatavotie darba dokumenti horizontālo prioritāšu tematiskajos jautājumos:
 - Padomes 2000. gada 20. decembra lēmums par programmas izstrādāšanu attiecībā uz Kopienas pamatstratēģiju par dzimumu līdztiesību (2001-2005) - 2001/51/EC;
 - Eiropas Komisijas ziņojums par Savienības pamatstratēģiju attiecībā uz dzimumu līdztiesību Padomei, Eiropas Parlamentam, ekonomiskajai un sociālajai komitejai un reģionu komitejai (2001- 2005) - 2000/0143(CNS);
 - Eiropas komisijas izdotais Tehniskais dokuments Nr.3 – Vienādo iespēju nodrošināšana sievietēm un vīriešiem struktūrfondu programmās un projektos (2000.gada marts);
 - Eiropas komisijas informācija – Dzimumu jautājuma risināšana struktūrfondu programmēšanas dokumentos 2000.-2006.gadam - COM(2002)748;
 - EQUAL Vadošo iestāžu sagatavotā informācija - Dzimumu līdztiesības principu integrēšanas metodika jaunajās ESF programmās (2006.gada aprīlis);
 - Eiropas komisijas informācija – Eiropas informācijas sabiedrības izaicinājumi pēc 2005.gada – COM(2004)757;
 - Eiropas komisijas informācija – Ilgtspējīga Eiropa labākai pasaulei. Eiropas savienības stratēģija ilgtspējīgai attīstībai – COM(2001)264.
- ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju izstrādātie ieviešanas dokumenti (Atklātu konkursu vadlīnijas, Grantu shēmu atklātu konkursu vadlīnijas, Nacionālās programmas)
- ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju sagatavotie pārskati:

- Ikgadējie pārskati Eiropas Komisijai par ES struktūrfondu ieviešanu Latvijā:
 - Ziņojums 2004.gadu (publicētā versija);
 - Ziņojums par 2005.gadu (projekta versija)
- Pirmā līmeņa starpniekinstitūciju, otrā līmeņa starpniekinstitūciju un maksājumu iestādes sagatavotie ziņojumi par struktūrfondu līdzfinansēto pasākumu un aktivitāšu ieviešanas gaitu vai struktūrfondu finansējuma izlietojumu
- Projektu pieteicēju izstrādātie projektu pieteikumi, kuri izvēlēti izlases veidā.
- Citu ES dalībvalstu programmdokumenti:
 - Ziemeļrietumu Anglijas Merseyside Mērķa 1 programma (<http://www.lmu.livjm.ac.uk/gonw/Upload/1605.pdf>);
 - Igaunijas Republikas Vienotais programmdokuments 2004.-2006.gadam (http://www.strukturifondid.ee/failid/ESTONIAN_SPD_2004_2006.pdf);
 - Slovēnijas Republikas Vienotais programmdokuments 2004.-2006.gadam. (http://www.east-gate.it/public/SLVEN_SPD_04-06.pdf/)
- Eiropas Komisijas Reģionālās politikas ģenerāldirektorāta Sociālekonomiskās attīstības novērtēšanas vadlīniju pirmā grāmata „Tēmas un politikas jomas” <http://www.evaled.info/index.aspx>.

Pielikums 9 – Rīcības plāns

Nr.	Secinājumi	Priekšlikumi	Atbildīgā institūcija	Periods
A.	Horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisms un instrumenti			
A.1.	Horizontālo prioritāšu jomās definētie mērķi vairāk attiecināmi uz vertikālo prioritāšu ieviešanu un nav skaidri definēti, kā šo mērķu kvalitatīva sasniegšana būtu veicināma horizontāli arī citās VPD aktivitātēs, kuras nav specifiski vērstas uz kāda horizontālo prioritāšu jomā definēta mērķa sasniegšanu, izņemot kā minimumu vispārēji piemērojot dzimumu līdzības principu un nodrošinot ietekmes uz vidi izvērtējuma veikšanu LR tiesību aktos paredzētajos gadījumos.	Lai nodrošinātu mērķtiecīgāku pieeju horizontālo mērķu sasniegšanā un palielinātu arī veikto darbību ietekmi, katrs horizontālais mērķis jādetalizē konkrētās prioritārās darbībās, kuras savukārt tiktu attiecinātas gan uz specifiskajām, gan pārējām programmas aktivitātēm.	Kompetentās nozaru ministrijas (politikas veidotājām horizontālo prioritāšu jomā) Vadošā iestāde - koordinators	2007-2013
A.2.	Kaut arī ne visi horizontālie mērķi ir attiecināmi uz visām vertikālajām aktivitātēm, analīzes rezultātā secinājām, ka ne VPD, ne Programmas papildinājumā nav noteikti kritēriji, saskaņā ar kuriem atsevišķas horizontālās prioritātes tiek vai netiek attiecinātas uz konkrēto vertikālo aktivitāti.	Iesakām izstrādāt horizontālo un vertikālo prioritāšu mijiedarbības matricu, atspoguļojot tās prioritārās darbības vertikālās aktivitātes ietvaros, ar kuru palīdzību tiek veicināta konkrētā horizontālā mērķa sasniegšana. Šādas matricas izvēle būtu arī pamatojums horizontālo prioritāšu izvēlei katras vertikālās aktivitātes ietvaros.	Kompetentās nozaru ministrijas Vadošā iestāde - koordinators	2007-2013
A.3.	Kopumā VPD ieviešanas sistēmā nav vienotas metodikas, saskaņā ar kuru katras VPD aktivitātes ietvaros tiktu veikta horizontālo prioritāšu izvēle un saskaņā ar šo izvēli konkursu vadlīnijās vai nacionālajās programmās tiktu iekļauti attiecīgi projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriji. Turklāt, izstrādātajās konkursa vadlīnijās un nacionālajās programmās iekļautā informācija, it īpaši, ja atbilstība horizontālajām prioritātēm nav iekļauta šajos dokumentos ne kā projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriji, ne kā atbilstības prasības, nav pietiekama, lai pierādītu atbalstīto projektu atbilstību horizontālajām prioritātēm vai to, ka attiecīgā prasība attiecīgajā aktivitātē nav izvirzīta.	Jādefinē vienota metodika horizontālo prioritāšu izvēlei katras vertikālās aktivitātes gadījumā un to iekļaušanai projekta kvalitātes vērtēšanas kritērijos vai atbilstības prasībās, lai nodrošinātu nepieciešamo pamatojumu horizontālo prioritāšu izvēlei.	Vadošā iestāde	2007-2013
A.4.	Pārsvārā gadījumos nav ievērota konsekvence, kāda informācija projektu pieteicējiem jānorāda projektu iesniegumos un kāda informācija ir nepieciešama projekta iesnieguma izvērtēšanai	Obligāti jānodrošina savstarpēja saskaņotība starp definētajiem projektu atlases kritērijiem un projektu iesniegumos pieprasīto informāciju, lai izvirzītās prasības projektu pieteicējiem par sniedzamo	Starpniek-institūcijas	2007-2013

Nr.	Secinājumi	Priekšlikumi	Atbildīgā institūcija	Periods
	atbilstoši iepriekš definētajiem projektu kvalitātes vērtēšanas kritērijiem.	informāciju būtu pamatotas un netiktu pieprasīta informācija, kas ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām to funkciju izpildei nav nepieciešama.		
A.5.	VPD 1., 2. un 4. prioritātē ar tikai atsevišķiem izņēmumiem projektu atbilstība horizontālo prioritāšu mērķiem tiešām ir definēta kā formāla prasība, kas kā minimums paredz LR tiesību aktu normu ievērošanu vides aizsardzības un/vai dzimumu līdztiesības jomā, kaut arī apskatītajos šo prioritāšu ietvaros izstrādātajos projektu iesniegumos ir norādīta pozitīva vai pastarpināta ietekme uz atsevišķu horizontālo prioritāšu sasniegšanu.	Iesakām definēt vienotu metodiku projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriju un projektiem izvirzāmo prasību izstrādei, pieļaujot minimālo prasību izpildi tikai tajos gadījumos, kad kopumā attiecīgās vertikālās aktivitātes ietvaros plānotā ietekme uz attiecīgo horizontālo prioritāti ir neitrāla.	Vadošā iestāde	2007-2013
A.6.	Otrā līmeņa starpniekinstitūciju un grantu shēmu apsaimniekotāju veikto pārbažu efektivitāte ir tieši atkarīga no horizontālo mērķu uzstādījumu kvalitātes, kas šobrīd vairāk vērstas uz negatīvas ietekmes novēršanu nevis pozitīvās ietekmes veicināšanu horizontālo prioritāšu sasniegšanā.	Nākamajā programmēšanas periodā katras horizontālās prioritātes ietvaros būtu jādefinē konkrēti prioritārie pasākumi, kuru īstenošana nodrošinās pozitīvu ietekmi uz horizontālā mērķa sasniegšanu, jāveicina šo pasākumu iekļaušana projektu iesniegumos un jāveic metodiska šo pasākumu ieviešanas uzraudzība pārbaudot, vai projekta īstenotājs veic projekta iesniegumā norādītos pasākumus horizontālo prioritāšu sasniegšanai, kā arī pieprasot projekta īstenotāja apliecinājumu par prasību ievērošanu gadījumos, kad klātienē nav iespējams pārliicināties vai prasības tiek ievērotas visā projekta īstenošanas laikā.	Starpniek-institūcijas sadarbībā ar kompetentajām nozaru ministrijām	2007-2013
A.7.	<p>Taču horizontālo mērķu sasniegšanai šajā dokumentu kopumā ir vērojamas vairākas būtiskas nepilnības, kas mazina vai neļauj efektīvi panākt horizontālo prioritāšu sasniegšanu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Konkrētu un kvantificētu mērķu uzstādījuma trūkums programmdokumentos horizontālo prioritāšu jomās; ▪ Horizontālo mērķu un prioritāro darbību izvēles nepietiekamība un pārsvarā gadījumu vispārīgu projektu atlases kritēriju definēšana šajās jomās atklāto projektu konkursu vadlīnijās un nacionālajās programmās; ▪ Projektu iesniegumu veidlapās pieprasīto informācijas kopu 	<p>Lai novērstu iepriekš minētās nepilnības prasību kaskadēšanā starp dažāda līmeņa dokumentiem, būtu jāievēro šādas pamatprasības dokumentu izstrādē attiecībā uz horizontālo prioritāšu jautājumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ VPD vai Programmas papildinājumā katras horizontālās prioritātes aprakstā jāiekļauj konkrētu sasniedzamo mērķu definējums un prioritāro darbību vai darbības virzienu saraksts, ar kuru palīdzību tiek risināti problemātiskie jautājumi šajā nozares politikas jomā; ▪ Papildus VPD vai Programmas papildinājumā par katru horizontālo prioritāti būtu jāiekļauj matrica, kurā skaidri norādīts ar kādu izvēlēto prioritāro darbību palīdzību katras prioritātes, 	Kompetentās nozaru ministrijas Vadošā iestāde - koordinators	2007-2013

Nr.	Secinājumi	Priekšlikumi	Atbildīgā institūcija	Periods
	<p>nesakritība ar attiecīgajai aktivitātei definētajiem projektu atlases kritērijiem un aktivitātes līmenī veikto horizontālo prioritāšu izvēli.</p>	<p>pasākuma vai aktivitātes ietvaros tiks veicināta horizontālo prioritāšu ieviešana, neitrālas ietekmes gadījumā pieprasot kā minimums LR tiesību aktu normu ievērošanu, lai novērstu negatīvu ietekmi uz horizontālo prioritāšu sasniegšanu;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Šīs matricas tālāka pielietošana projektu atlases kritēriju definēšanā, projektu īstenošanas prasību noteikšanā un pārbažu metodikas izstrādē, nodrošinot projektu izvērtēšanai un ieviešanas uzraudzībai nepieciešamo informācijas kopu iekļaušanu projektu iesniegumu veidlapās. 	<p>Starpniec-institūcijas</p>	
<p>A.8.</p>	<p>Ņemot vērā identificētās nepilnības mērķu definēšanā un to tālākā pārveidē praktiskās darbības atbalstīto projektu ietvaros, šajā periodā nav iespējams novērtēt ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju darbības efektivitāti horizontālo mērķu sasniegšanā, jo nav pieejami dati par sasniegumiem šo horizontālo prioritāšu jomās.</p>	<p>Nākamajā programmēšanas periodā efektīva horizontālo prioritāšu ieviešanas veicināšanai jāņem vērā šādi pamatprincipi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jānosaka konkrēti prioritārie pasākumu katras horizontālās prioritātes ieviešanai, no kuriem atsevišķi pasākumi būtu attiecināmi uz specifisko aktivitāšu ieviešanu noteiktā nozarē vai mērķa grupā, bet pārējie – uz plašāku nozaru un mērķa grupu loku; ▪ Ja plānotā aktivitātes ietekme uz kādas horizontālās prioritātes sasniegšanu ir neitrāla, tad prasības nepieļaut negatīvu ietekmi, piemēram, vides aizsardzības un vienādu iespēju jomās ilgtspējīgas attīstības principu ievērošanai, iekļaut projektu ieviešanas nosacījumos; ▪ Jādefinē ierobežota skaita uzraudzības rādītāji aktivitāšu līmenī, kas ļauj apkopot sasnieguma vērtības katras horizontālās prioritātes ietvaros visās aktivitātēs, kurās tiek ieviesti prioritārie pasākumi; ▪ Projektu atlases kritēriji jādefinē saskaņā ar izvēlētajām horizontālajām prioritātēm un ņemot vērā arī izvirzīto prioritāro pasākumu specifiku, taču jebkurā gadījumā jāizvēlas tāda kritēriju sistēma, kas motivē projektu pieteicējus maksimāli veicināt horizontālo prioritāšu ieviešanu, t.i. piešķirot papildus punktus; ▪ Jāminimizē projektu iesniegumos pieprasītā informācija, prasot 	<p>Vadošā iestāde</p>	<p>2007-2013</p>

Nr.	Secinājumi	Priekšlikumi	Atbildīgā institūcija	Periods
		<p>norādīt, kā tiks ieviesti izvirzītie horizontālo prioritāšu prioritārie pasākumi.</p> <p>Lai nodrošinātu šo piecu efektivitātes pamatprincipu ievērošanu, iesakām vadošajai iestādei pastiprināti veicināt un uzraudzīt šo principu ievērošanu attiecīgo ieviešanas dokumentu izstrādes un saskaņošanas procesā, kā arī uzsverot šos principus starpinstiūciju sanāksmēs.</p>		
A.9.	<p>Izveidotais horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisms ir ērts un optimāls risinājums no organizatoriskā viedokļa. Turklāt, veicot šajā izvērtējuma ziņojumā rekomendētos tehniskos uzlabojumus, šis mehānisms pilnībā spēj nodrošināt visu ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju funkciju izpildi horizontālo prioritāšu ieviešanai.</p>	<p>Izveidotā horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisma pilnvērtīgai izmantošanai horizontālo mērķu sasniegšanā, ir nepieciešams būtiski uzlabot horizontālo prioritāšu saturisko pusi, jo esošajā programmēšanas periodā nav skaidri definēti problēmjautājumi, kuri būtu risināmi kā horizontālie jautājumi. Līdz ar to arī no otras puses, nav iespējams apkopot informāciju par horizontālo prioritāšu sasniegšanu veicinošo aktivitāšu un projektu īstenošanas rezultātiem.</p>	Kompetentās nozaru ministrijas	2007-2013
B.	Horizontālo prioritāšu ieviešanas organizatoriskā struktūra			
B.1.	<p>LR tiesību aktu normas pietiekami skaidri nenosaka atbildības un funkciju sadalījumu šādās horizontālo prioritāšu ieviešanai specifiskajās jomās:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Horizontālo mērķu un to sasniegšanai prioritāro darbību definēšana, kā arī ieviešanas instrumentu noteikšana VPD un Programmas papildinājumā; ▪ Horizontālo mērķu, prioritāro darbību un ieviešanas instrumentu izvēle attiecīgās VPD aktivitātes ieviešanai; ▪ Uzraudzības rādītāju definēšana horizontālo mērķu ieviešanas uzraudzībai; ▪ Horizontālo mērķu ieviešanas rezultātu saturiskā analīze. 	<p>Katras horizontālās prioritātes ietvaros kādai no nozares ministrijām jāuzņemas primārā atbildība par VPD ieviešanai nepieciešamo dokumentu sagatavošanu, pilnvērtīgi atspoguļojot politikas mērķus un prioritātes horizontālajās jomās, un metodiskā un konsultatīvā atbalsta sniegšanu pārējām ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām, lai nodrošinātu mērķtiecīgu un kvalitatīvu horizontālo prioritāšu ieviešanu. Šo ministriju atbalstam var izmantot jau pastāvošo padomju, komiteju, darba grupu darbību vai iespējams izveidot jaunas darba grupas, iesaistot pārējās horizontālās prioritātes nozares politikas veidošanā iesaistītās institūcijas.</p>	Kompetentās nozaru ministrijas	2004-2006 2007-2013
B.2.	<p>Ievērojot formāli noteikto funkciju un atbildības sadalījumu, ES struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas nevar saņemt pilnvērtīgu konsultatīvo un metodisko atbalstu savu funkciju kvalitatīvai izpildei horizontālo prioritāšu jautājumos.</p>	<p>Iesakām kompetento nozaru ministriju pārziņā izveidot konsultatīvos centrus, kuri sniegtu nepieciešamo konsultatīvo un metodisko atbalstu visām ES struktūrfondu ieviešanā iesaistītajām pusēm saistībā ar attiecīgo horizontālo prioritāšu ieviešanu.</p>	Kompetentās nozaru ministrijas	2004-2006 2007-2013

Nr.	Secinājumi	Priekšlikumi	Atbildīgā institūcija	Periods
B.3.	Ņemot vērā to, ka kompetento nozaru ministriju atbildība vai līdzdalība horizontālo prioritāšu ieviešanā nav reglamentēta LR tiesību aktos un nav arī citas formālas vienošanās par šo ministriju veiktajām papildus funkcijām VPD ieviešanā, šo nozaru ministriju iesaistīšanās un papildu funkciju uzņemšanās vairāk ir pašu šo ministriju iniciatīva un tiek praktizēta savu iespēju robežās.	Iesakām noteikt šo nozaru ministriju atbildību un papildus veicamās funkcijas horizontālo prioritāšu ieviešanas nodrošināšanai, papildinot LR tiesību aktu normas vai panākot cita veida formālu vienošanos par sadarbības principiem un nepieciešamo ieguldījumu.	Vadošā iestāde	2004-2006 2007-2013
C.	Projektu atlases kritēriji horizontālo mērķu sasniegšanai			
C.1.	Nav skaidra metodika vai principi, saskaņā ar kuriem projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriju tiek vai netiek iekļauti atklātu konkursu vadlīnijās un nacionālajās programmās vispār un kā tiek veikta šajos kritērijos iekļaujamo horizontālo prioritāšu izvēle.	Visās atklātu konkursu vadlīnijās un nacionālajās programmās būtu jāiekļauj visi tie projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriji, kas vērsti uz aktivitātes līmenī izvēlēto atbilstamo horizontālo prioritāšu sasniegšanu.	Starpniek-institūcijas	2007-2013
C.2.	Bieži vien visas attiecināmās horizontālās prioritātes tiek iekļautas vienā kritērijā, tādējādi nav skaidra, kā tiek sagatavots apkopotais vērtējums par visām iekļautajām prioritātēm.	Katra izvēlēta horizontālā prioritāte būtu definējama atsevišķā kritērijā, lai nodrošinātu lielāku projekta vērtēšanas caurspīdīgumu.	Starpniek-institūcijas	2007-2013
C.3.	Analizējot izmantoto projektu kvalitātes vērtēšanas kritēriju piemērošanas metožu aprakstus konkursu vadlīnijās un nacionālajās programmās, gandrīz visos gadījumos, kad izmantota Jā / Nē metode, nav skaidri noteikts, vai projekts uzskatāms par neatbilstošu, ja tiek saņemts kaut viens vērtējums „Nē”.	Ievērojot to, ka jebkurš projekts, kuram ir negatīva ietekme uz VPD aktivitātes ietvaros izvēlēto horizontālo prioritāšu sasniegšanu, pēc būtības nevar tikt atbalstīts, uzskatām, ka piemērotāka metode ir papildus punktu piešķiršana, ja projekts ir pastarpināti vai tieši vērsti uz horizontālo prioritāšu sasniegšanu. Tas dod arī lielāku motivāciju projektu pieteicējiem iekļaut projektos vairāk horizontālo prioritāšu sasniegšanu veicinošos pasākumus, kā arī motivēt projektu vērtētājus veikt pilnvērtīgu projekta iesniegumā iekļautās informācijas analīzi.	Starpniek-institūcijas	2007-2013
C.4.	No apkopotajiem projektu pieteicēju aptaujas datiem, var secināt, ka 87% aptaujāto projektu pieteicēju uzskata, ka projektu atlases kritēriji par horizontālajām prioritātēm ir bijuši skaidri vai gandrīz skaidri, savukārt veiktās projektu kritēriju analīzes rezultāti norāda uz šādiem galvenajiem trūkumiem: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Horizontālo prioritāšu nosaukumi projektu iesniegumu veidlapās un metodiskajos norādījumos par veidlapu 	Ņemot vērā to, ka projektu iesniegumu sagatavošanā šo iesniegumu vērtēšanas kritēriji ir tikpat būtiska informācija kā projektiem izvirzītās prasības, it īpaši atklātajos konkursos, pirms konkursu izsludināšanas par konkursu atbildīgajām institūcijām būtu īpaša uzmanība jāpievērš vērtēšanas kritēriju pārbaudei, t.sk. vērtēšanas metodes izvēle (t.i. Jā / Nē vai punktu metode), saikne ar izvirzītajām prasībām un projektu iesniegumu veidlapas sadaļām, nepieciešamā kritēriju detalizācijas pakāpe kvalitatīvas vērtēšanas veikšanai, kā arī pareizu terminu un	Starpniek-institūcijas	2007-2013

Nr.	Secinājumi	Priekšlikumi	Atbildīgā institūcija	Periods
	<p>aizpildīšanu atšķiras no projektu atlases kritērijos izmantotajiem nosaukumiem;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nav skaidri redzama saikne, kuras projektu iesnieguma veidlapu sadaļas tiks izmantotas, lai projekta iesniegumu izvērtētu atbilstoši izvirzītajiem vērtēšanas kritērijiem horizontālo prioritāšu jomās; ▪ Nav pilnīgi aprakstīta metodika, kā veidosies kopvērtējums un kā uz horizontālajām prioritātēm vērštie vērtēšanas kritēriji šo kopvērtējumu ietekmēs; ▪ Pirms projektu iesniegumu iesniegšanas paziņoto kritēriju tabulas atšķiras no tām, saskaņā ar kurām tiek veikta faktiskā projektu iesniegumu vērtēšana un projektu iesniegumu iesniedzējiem tiek paziņoti rezultāti. 	nosaukumu lietošana kritērijos.		
D.	Iesaistīto pušu informētība par horizontālo prioritāšu nozīmi			
D.1.	Savu funkciju veikšanai institūciju informētība un izpratne ir vāja informācijas sabiedrības, ilgtspējīgas attīstības un vides aizsardzības jomās.	<p>Ņemot vērā to, ka informācijas sabiedrības, ilgtspējīgas attīstības un vides aizsardzības horizontālās prioritātes ir iekļautas arī nākamajā programmēšanas periodā, ir nepieciešams prioritāri veikt īpašus informēšanas vai apmācību pasākumus šajās jomās ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām, lai nodrošinātu nozares politikas mērķiem atbilstošu un kvalitatīvu horizontālo prioritāšu ieviešanu.</p> <p>Iesakām arī turpināt uzsāktos pasākumus ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju informēšanas un konsultatīvā atbalsta pasākumus arī teritoriālās līdzsvarotības, vienlīdzīgu iespēju un dzimumu līdztiesības jomās, lai panāktu pieņemamu informētības un izpratnes līmeni.</p>	Kompetentās nozaru ministrijas	2004-2006 2007-2013
D.2.	Apskatot apkopotus rezultātus par ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju informētības un izpratnes pašvērtējumu (64% no maksimālā iespējamā vērtējuma) un projektu pieteicēju informētības un izpratnes pašvērtējumu (83% no maksimālā iespējamā vērtējuma),	Iesakām vadošajai iestādei ar kompetento nozaru ministriju atbalstu izstrādāt vienotus pasākumus ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju informētības un izpratnes veidošanai un paaugstināšanai, kas vērštie uz ES struktūrfondu atbalstāmo projektu prasību definēšanu,	Vadošā iestāde Kompetentās nozaru ministrijas	2004-2006 2007-2013

Nr.	Secinājumi	Priekšlikumi	Atbildīgā institūcija	Periods
	<p>ir skaidrs, ka ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām ir nepieciešams padziļināti izpētīt un izanalizēt salīdzinoši ļoti lielu informācijas daudzumu, t.sk., horizontālo prioritāšu jomā izstrādātos nozares politikas dokumentus, pārzināt katras nozares politikas īstenošanas mehānismus un prasības, lai definētu prasības ES struktūrfondu atbalstāmajiem projektiem. Savukārt, projektu pieteicējiem principā ir jāizprot ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju izstrādātās prasības un LR normatīvajos aktos definētās normas, kas attiecas uz horizontālo prioritāšu jomām.</p> <p>Tādējādi kopumā var secināt, ka projektu pieteicējiem prasību izpratnei un projektu iesniegumu sagatavošanai nepieciešamā informācija, ko nodrošina pirmā līmeņa starpniekinstitūcijas nacionālo programmu gadījumos un otrā līmeņa starpniekinstitūcijas un grantu shēmu apsaimniekotāji atklāto projektu iesniegumu konkursu gadījumos, ir bijusi nodrošināta nepieciešamajā un sagaidītajā apjomā.</p>	<p>piemēram, organizējot apmācību vai pieredzes apmaiņas seminārus par atklātu konkursu vadlīniju un projektu iesniegumu veidlapu izstrādi, par vērtēšanas kritēriju izstrādi un piemērošanu, par informatīvo pasākumu projektu pieteicējiem organizēšanu un par uzraudzības pasākumu praksi.</p>		
D.3.	<p>Lielā mērā projektu iesniegumos norādīto informāciju par projektu ietekmi uz horizontālo prioritāšu sasniegšanu nosaka izstrādātās projektu iesnieguma veidlapas saturs un projektu pieteicējiem sniegtās skaidrojošās informācijas kvalitāte.</p>	<p>Iesakām atklāto konkursa vadlīniju un nacionālo programmu izstrādes posmā pielāgot projektu iesnieguma veidlapā iekļauto horizontālo prioritāšu sarakstu atbilstoši aktivitātes specifikai, t.i. izvēloties, kuru horizontālo prioritāšu sasniegšanu atbalstāmie projekti varētu veicināt konkrētās aktivitātes ietvaros, ja šāda projektu ietekme var būt vismaz tieša vai pastarpināta. Atbilstoši šai izvēlei būtu papildināmi metodiskie norādījumi, kuri sniegtu ieskatu attiecīgās nozares politikas problemātikas un prioritāro darbību virzienos.</p>	Starpniek-institūcijas	2007-2013
E.	Horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzības sistēma			
E.1.	<p>VPD ieviešanas uzraudzības sistēmā horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzības vajadzībām ir izveidoti visi būtiskie uzraudzības sistēmas elementi, tomēr ir vērojamas šādas būtiskas nepilnības, kuras neļauj gūt vēlamās uzraudzības rezultātus:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nav definēti mērķi un to sasniedzamās vērtības katrā no horizontālajām jomām, kas būtu attiecināmi ne tikai uz 	<p>Lai nodrošinātu pilnvērtīgu un darboties spējīgu uzraudzības sistēmu horizontālo prioritāšu jomā nākamajā programmēšanas periodā, jānodrošina, ka tiek definēti iztrūkstošie būtiskie elementi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mērķu un rādītāju noteikšana; ▪ Datu uzkrāšana atbilstoši definētajiem mērķiem un rādītājiem; 	Vadošā iestāde sadarbībā ar kompetentajām ministrijām	2007-2013

Nr.	Secinājumi	Priekšlikumi	Atbildīgā institūcija	Periods
	<p>specifiskajām aktivitātēm, bet plašāku aktivitāšu loku;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Netiek uzkrāti dati par aktivitāšu un projektu ieviešanas rezultātiem horizontālo prioritāšu jomās, lai varētu veikt regulāru progresa analīzi; ▪ Nav nodrošināta horizontālo prioritāšu rezultātu izvērtēšana no kompetento nozares ministriju puses, kuras sniegušas horizontālo mērķu aprakstus VPD. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rezultātu izvērtēšana no nozares politikas pārstāvju puses. 		
E.2.	<p>VPD un Programmas papildinājumā nav noteikti uzraudzības rādītāji, ar kuru palīdzību var tikt uzraudzīta horizontālo prioritāšu ieviešana visas programmas ietvaros.</p>	<p>Izmantojot citu ES dalībvalstu pieredzi, iesakām nākamajā programmēšanas periodā definēt ierobežota skaita uzraudzības rādītājus katrā horizontālo prioritāšu jomā, lai nodrošinātu horizontālo prioritāšu uzraudzību un varētu apkopot datus par vertikālo aktivitāšu ietekmi uz horizontālo prioritāšu sasniegšanu.</p>	<p>Vadošā iestāde sadarbībā ar kompetentajām ministrijām</p>	<p>2007-2013</p>
E.3.	<p>Pirmā līmeņa starpniekinstitūcijām ir ļoti dažāda izpratne par pusgada ziņojuma saturisko nozīmi un dažāda pieeja norādītās informācijas izvēlē, kas neļauj pat apkopot sniegto informāciju starp dažādām institūcijām, tādējādi nedodot iespēju izdarīt jebkādas secinājumus par horizontālo prioritāšu ieviešanu.</p>	<p>Iesakām izstrādāt detalizētākus norādījumus par pusgada ziņojumu 5.nodaļas sagatavošanu, lai vismaz atspoguļotu šādu informāciju, kuru iespējams tālāk apkopot starp institūcijām:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Norādi, kuras vertikālās aktivitātes veicina kuru horizontālo mērķu sasniegšanu ▪ Kopsavilkumu par veidiem, kā ir panākta pozitīva ietekme uz horizontālo prioritāšu sasniegšanu ▪ Iespēju robežās norādītu projektu skaitu, kas pozitīvi vai pastarpināti veicina attiecīgās horizontālās prioritātes sasniegšanu. 	<p>Vadošā iestāde</p>	<p>2004-2006 2007-2013</p>
E.4.	<p>Salīdzinot šo uzraudzības rādītāju atbilstību ziņojuma 1. pielikumā iekļauto kopsavilkumu par Eiropas Savienības politikas, Latvijas nozaru politikas un VPD izvirzīto mērķiem definēto horizontālo prioritāšu jomās, var secināt, ka ar šo rādītāju palīdzību ir iespējams veikt attiecīgo horizontālo prioritāšu nozares politikas atsevišķu prioritāro virzienu uzraudzību, taču šie rādītāji ir nepietiekami, lai uzraudzītu visus VPD izvirzīto nozares mērķus horizontālajās jomās</p>	<p>Izstrādājot uzraudzības rādītājus par horizontālajām prioritātēm nākamajā programmēšanas periodā, jānodrošina tieša sasaiste definētajam mērķim un šī mērķa sasniegšanu mērošajam uzraudzības rādītājam, lai tam būtu gan saturiska, gan progresu uzskatāmi parādoša nozīme.</p>	<p>Vadošā iestāde Kompetentās nozaru ministrijas</p>	<p>2007-2013</p>

Nr.	Secinājumi	Priekšlikumi	Atbildīgā institūcija	Periods
	un visās VPD aktivitātēs, t.i. ne tikai specifiski uz konkrēto horizontālo prioritāti vērstajās aktivitātēs.			
E.5.	Izveidotā uzraudzības sistēma šobrīd neļauj uzkrāt un apkopot VPD aktivitāšu ieviešanas datus un informāciju, lai sekotu līdzi horizontālo prioritāšu ieviešanas progresam ar uzraudzības rādītāju palīdzību, kā arī apkopot precīzus datus par šo mērķu sasniegšanai ieguldītā darba apjomu no ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju puses.	Papildus tam, ka nākamajā periodā nepieciešams precīzi definēt mērķus un konkrētus iznākuma un rezultatīvos uzraudzības rādītājus horizontālo prioritāšu jomā, iesakām arī turpmāk izmantot abas uzraudzības metodes – skaitlisko datu apkopošanu horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzībai definēto specifisko uzraudzības rādītāju griezumā un atbildīgo institūciju analītiskā pārskata regulāru sagatavošanu, lai pilnvērtīgi sekotu līdzi horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzībai.	Vadošā iestāde	2007-2013
F.	Horizontālo prioritāšu ieviešanas sistēmas kopvērtējums			
F.1.	ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju darbība šajā programmēšanas periodā ir veicinājusi horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisma izveidi un horizontālo prioritāšu izpratnes un informētības pieaugumu gan pašu institūciju vidū, gan projektu pieteicēju vidū. Taču horizontālo prioritāšu sasniegšana ir vairāk veicināta ar specifisku, uz konkrētas horizontālo prioritātes vērstu aktivitāšu starpniecību un mazāk caur visām programmas aktivitātēm horizontālā griezumā, kur horizontālo prioritāšu jautājumi vairāk skatīti, lai nebūtu negatīvas ietekmes horizontālajās jomās.	Nākamajā programmēšanas periodā tādējādi jāveic vertikālo un horizontālo prioritāšu mijiedarbības analīze un jānosaka konkrētas prioritārās vai vēlamās darbības horizontālo prioritāšu jomā, kuru ieviešana gan ar specifisko aktivitāšu palīdzību, gan ar pārējo programmas aktivitāšu starpniecību kopumā nodrošinātu mērķtiecīgu horizontālo prioritāšu sasniegšanu.	Vadošā iestāde sadarbībā ar kompetentajām ministrijām	2007-2013
F.2.	Ņemot vērā to, ka VPD ieviešanas uzraudzības sistēma horizontālo prioritāšu jomā nav pilnībā izveidota, tādējādi šobrīd horizontālo prioritāšu ieviešanas progresa vai ietekmes apjoma informāciju par programmu kopumā nav iespējams iegūt pilnā apjomā. Šādu informāciju ir iespējams apkopot tikai par specifiskajām aktivitātēm, kuru uzraudzībai ir izstrādāti attiecīgi uzraudzības rādītāji horizontālo prioritāšu jomās.	Tādējādi nākamajā programmēšanas periodā būtu pirmkārt jādefinē konkrēti mērķi un konkrēti uzraudzības rādītāji, kas aptver horizontālo prioritāšu jomas visas programmas aktivitātēs.	Vadošā iestāde sadarbībā ar kompetentajām ministrijām	2007-2013

Nr.	Secinājumi	Priekšlikumi	Atbildīgā institūcija	Periods
F.3.	<p>VPD attiecībā uz ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām ir iekļautas prasības vienīgi par dzimumu līdztiesības ievērošanu Vadības komitejās un uzraudzības komitejās un vides aizsardzību kā LR normatīvo aktu ievērošanu, kuras šīs institūcijas ir lielā mērā ievērojušas izvirzītās prasības, ciktāl tās attiecināmas uz institūciju darbību. Turklāt savā darbībā šīs institūcijas ir veicinājušas arī informācijas sabiedrības attīstību, ieviešot elektronisko datu un informācijas uzkrāšanu, un reģionālo attīstību, pārstāvēt institūcijas dažādos Latvijas reģionos un pilsētās.</p>	<p>Ņemot vērā to, ka nākamajā programmēšanas periodā ir definētas vairākas jaunas horizontālās prioritātes un arī no pašreizējā perioda pārņemtajām prioritātēm ir definēti precīzāki un/vai plašāki mērķi (piemēram, dzimumu līdztiesība kā viena no vienādu iespēju jēdziena komponentēm), iesakām vadošajai iestādei sadarbībā ar kompetentajām nozaru ministrijām nākamajā periodā noteikt un skaidrot ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām prasības un/vai vēlamu rīcību, lai veicinātu horizontālo prioritāšu mērķu sasniegšanu arī šo institūciju darbībā.</p>	<p>Vadošā iestāde Kompetentās nozaru ministrijas</p>	<p>2007-2013</p>
F.4.	<p>Izvērtējuma ietvaros veiktās analīzes rezultātā, kas atspoguļota ziņojuma iepriekšējās nodaļās, varēja secināt, ka VPD izvirzītie horizontālie mērķi kopumā atbilst ES ilgtermiņa politikas mērķiem un Latvijas nozaru politikas mērķiem, taču tie mērķtiecīgi tiek ieviesti un uzraudzīti pārsvarā caur vertikālajām prioritātēm. Šī izvērtējuma ietvaros veikto analīžu rezultāti dažādos griezumos ļauj secināt, ka VPD aktivitāšu ieviešanā lielā mērā tieši vai pastarpināti un vismaz neitrāli tiek veicināta horizontālo prioritāšu ieviešana atbilstoši Kopienas līmeņa ilgtermiņa mērķiem. Tomēr konstatētas nepilnības uzraudzības sistēmā šobrīd neļauj izvērtēt vai noteikt tiešā saiknē, cik lielā mērā ir sasniegtas VPD definētās horizontālās prioritātes un līdz ar to arī Kopienas līmeņa ilgtermiņa mērķi.</p>	<p>Nākamajā programmēšanas periodā vadošajai iestādei jāpārlicinās, ka horizontālo mērķu sasniegšana ar uzraudzības rādītāju palīdzību tiek uzraudzīta visās ES struktūrfondu finansētajās aktivitātēs, kur attiecīgās aktivitātes ietekme uz konkrēto horizontālo mērķi ir pastarpināta vai tieša, kas nepieciešams, lai gūtu nepieciešamo informāciju par horizontālo prioritāšu ieviešanas ietekmi uz Kopienas līmeņa ilgtermiņa mērķu sasniegšanu.</p>	<p>Vadošā iestāde</p>	<p>2007-2013</p>

Pielikums 10 – Aptauju anketas

Horizontālo prioritāšu ieviešanas izvērtējums

- Informācijas sabiedrība
- Ilgtspējīga attīstība un vides aizsardzība
- Vienlīdzīgas iespējas un dzimumu līdztiesība
- Teritoriālā līdzsvarotība

Intervija ar Pirmā līmeņa starpniekinstitūciju / Aptauja

1. Informētība par horizontālajām prioritātēm:

a. Saņemtā informācija par horizontālo prioritāšu jautājumiem un šīs informācijas avoti:

- No kurienes (no kādas institūcijas) un kādu informāciju par HP saņēma? Kādu paši meklēja?
- Lūdzu raksturojiet katras horizontālās prioritātes būtību jeb galveno mērķi.
 - *Informācijas sabiedrība*
 - *Ilgtspējīga attīstība un vides aizsardzība*
 - *Vienlīdzīgas iespējas un dzimumu līdztiesība*
 - *Teritoriālā līdzsvarotība*

b. Situācijas, kad horizontālo prioritāšu saturiskā izpratne visvairāk nepieciešama:

- Kuras darbības veicot informācija un izpratne par HP saturisko nozīmi ir visvairāk nepieciešama?
- Kādā veidā / formātā šī informācija būtu nepieciešama?
- Vai par visām prioritātēm Jums ir vienāds izpratnes līmenis? Ja nav vienāds, tad kādēļ?
- Zināšanu un izpratnes līmenis ballēs (1-4)

Horizontālās prioritātes	Pilnībā pietiekami	Labi vairāk jā nekā nē	Vāji vairāk nē nekā jā	Nepietiekami
Informācijas sabiedrība	1	2	3	4
Ilgtspējīga attīstība	1	2	3	4
Vides aizsardzība	1	2	3	4
Vienlīdzīgas iespējas	1	2	3	4
Dzimumu līdztiesība	1	2	3	4
Teritoriālā līdzsvarotība	1	2	3	4

- Lūdzu sniedziet pamatojumu savam vērtējumam.

c. Informācijas pietiekamība horizontālo prioritāšu jautājumos:

- Vai saņemtā informācija ir pietiekama savu funkciju izpildei? Kas pietrūkst?
- Vai pašreiz jums ir pilna informācija par HP saturu un to pielietojšanu? Cik % no 100%? (t.i. cik jums liekas, ka jūs ziniet no tā, ko jūs varētu zināt, ja būtu pilna informācija)

2. *Horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisms:*

a. **Izveidotā ieviešanas mehānisma uzbūve:**

- i. Cik lielā mērā jūs piedalījāties Ieviešanas mehānisma izveidē?
- ii. Kā jūsu prātā darbojas ieviešanas mehānisms? Vai kaut kas ir piebilstams – citi instrumenti?

b. **Ieviešanas instrumentu piemērotība (specifiskās aktivitātes, projektu atlases kritēriji, citi veidi):**

- i. Vai pašreiz izmantotie instrumenti – specifiskās aktivitātes un projektu atlases kritēriji ir pietiekami?
 - ii. Kas jūsu prātā izveidotajos instrumentos ir nepietiekams, nepareizs, nevajadzīgs?
-

3. *Institūciju funkciju un atbildības sadalījums horizontālo prioritāšu ieviešanas posmos (normatīvo aktu regulējums):*

- a. Prasību definēšana:
 - b. Prasību piemērošanas kārtības noteikšana
 - c. Prasībām atbilstošu projektu atlase
 - d. Prasību ievērošanas uzraudzība
 - e. Informācijas apkopošana par prasību ievērošanas rezultātiem
 - f. Kurās jomās ir neskaidrs atbildības sadalījums vai nav noteiktas atbildības?
-

4. *Projektu atlases kritēriji kā viens no ieviešanas instrumentiem:*

- a. Kritēriju pietiekams un skaidrs formulējums:
 - i. Vai pielieto standarta formulējumu no PP vai cenšas detalizēt un pilnveidot prasības (kurām HP)?
 - ii. Vai tiek definēti šie kritēriji kā Jā / Nē kritēriji vai pēc punktu metodes?
 - iii. Kādas ir bijušas grūtības šo kritēriju piemērošanā projektu atlases periodā? Vai ir veikti uzlabojumi kritēriju formulējumos?
 - iv. Kā varētu uzlabot projektu atlases kritērijus un to piemērošanu?
 - b. Atbilstības kritērijiem pārbaudei nepieciešamā informācija
 - i. Kāda informācija tiek pieprasīta, lai izvērtētu atbilstību?
 - ii. Kam tiek uzdoti jautājumi, kas rodas izvērtējot projektu pieteikumus? Kādi ir visbiežākie jautājumi?
-

5. *Horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzības sistēma:*

- a. Uzraudzības pasākumi, kuri vērsti uz horizontālo prioritāšu jautājumiem:
 - i. Vai un kādā mērā jūs piedalījāties uzraudzības sistēmas izveidē attiecībā uz HP?
 - ii. Kādi uzraudzības pasākumi tiek veikti, lai pārbaudītu projekta ieviešanas atbilstību projekta pieteikumā definētajam?
 - iii. Kā jūsu institūcija veic HP ieviešanas uzraudzību?
- b. Uzkrātā un pieejamā informācija par horizontālajām prioritātēm

- i. Kādu informāciju uzkrāj par HP jautājumiem?
- ii. Kādi ir uzraudzības indikatori, kas varētu liecināt par HP ieviešanas progresu?
- iii. Kādu informāciju iekļauj pārskatā Vadošajai iestādei par HP jautājumiem?

6. Horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisma priekšrocības un trūkumi

Horizontālo prioritāšu ieviešanas izvērtējums

- Informācijas sabiedrība
- Ilgtspējīga attīstība un vides aizsardzība
- Vienlīdzīgas iespējas un dzimumu līdztiesība
- Teritoriālā līdzsvarotība

Intervija ar Otrā līmeņa starpniekinstitūciju vai Grantu shēmu apsaimniekotāju / Aptaūja

7. Informētība par horizontālajām prioritātēm:

- Šāņemtā informācija par horizontālo prioritāšu jautājumiem un šīs informācijas avoti
 - No kurienes (no kādas institūcijas) un kādu informāciju par HP saņēma? Kādu paši meklēja?
 - Lūdzu raksturojiet katras horizontālās prioritātes būtību jeb galveno mērķi.
 - Informācijas sabiedrība
 - Ilgtspējīga attīstība un vides aizsardzība
 - Vienlīdzīgas iespējas un dzimumu līdztiesība
 - Teritoriālā līdzsvarotība
- Situācijas, kad horizontālo prioritāšu saturiskā izpratne visvairāk nepieciešama
 - Kuras darbības veicot informācija un izpratne par HP saturisko nozīmi ir visvairāk nepieciešama?
 - Kādā veidā / formātā šī informācija būtu nepieciešama?
 - Vai par visām prioritātēm Jums ir vienāds izpratnes līmenis? Ja nav vienāds, tad kādēļ?
 - Zināšanu un izpratnes līmenis ballēs (1-4)

Horizontālās prioritātes	Pilnībā pietiekami	Labi vairāk jā nekā nē	Vāji vairāk nē nekā jā	Nepietiekami
Informācijas sabiedrība	1	2	3	4
Ilgtspējīga attīstība	1	2	3	4
Vides aizsardzība	1	2	3	4
Vienlīdzīgas iespējas	1	2	3	4
Dzimumu līdztiesība	1	2	3	4
Teritoriālā līdzsvarotība	1	2	3	4

- Lūdzu sniedziet pamatojumu savam vērtējumam.
- Informācijas pietiekamība horizontālo prioritāšu jautājumos
 - Vai saņemtā informācija ir pietiekama savu funkciju izpildei? Kas pietrūkst?
 - Vai pašreiz jums ir pilna informācija par HP saturu un to pielietošanu? Cik % no 100%? (t.i. cik jums liekas, ka jūs ziniet no tā, ko jūs varētu zināt, ja būtu pilna informācija)

8. *Horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisms:*

- a. Izveidotā ieviešanas mehānisma uzbūve
 - i. Cik lielā mērā jūs piedalījāties Ieviešanas mehānisma izveidē?
 - ii. Kā jūsuprāt darbojas ieviešanas mehānisms? Vai kaut kas ir piebilstams – citi instrumenti?
- b. Ieviešanas instrumentu piemērotība (specifiskās aktivitātes, projektu atlases kritēriji, citi veidi)
 - i. Vai pašreiz izmantotie instrumenti – specifiskās aktivitātes un projektu atlases kritēriji ir pietiekami?
 - ii. Kas jūsuprāt izveidotajos instrumentos ir nepietiekams, nepareizs, nevajadzīgs?

9. *Institūciju funkciju un atbildības sadalījums horizontālo prioritāšu ieviešanas posmos:*

- a. Prasību definēšana:
- b. Prasību piemērošanas kārtības noteikšana
- c. Prasībām atbilstošu projektu atlase
- d. Prasību ievērošanas uzraudzība
- e. Informācijas apkopošana par prasību ievērošanas rezultātiem
- f. Kurās jomās ir neskaidrs atbildības sadalījums vai nav noteiktas atbildības?

10. *Projektu atlases kritēriji kā viens no ieviešanas instrumentiem:*

- a. Kritēriju pietiekams un skaidrs formulējums
 - i. Cik lielā mērā esiet iesaistīti projektu atlases kritēriju definēšanā un skaidrošanā?
 - ii. Vai pielieto standarta formulējumu no PP vai tiek detalizētas un pilnveidotas prasības (kurām HP)?
 - iii. Vai tiek definēti šie kritēriji kā Jā / Nē kritēriji vai pēc punktu metodes?
 - iv. Kādas ir bijušas grūtības šo kritēriju piemērošanā konkursa periodā un projektu atlases periodā? Vai ir veikti uzlabojumi kritēriju formulējumos?
 - v. Kā varētu uzlabot projektu atlases kritērijus un to piemērošanu?
- b. Atbilstības kritērijiem pārbaudei nepieciešamā informācija
 - i. Kāda informācija tiek pieprasīta uzrādīt projektu pieteikumos, lai izvērtētu atbilstību HP prasībām?
- c. Projektu pieteicēju izglītošana pieteikumu sagatavošanas procesā
 - i. Kā sniedz informāciju / izglīto projektu pieteicējus?
 - ii. Kā jūsuprāt varētu uzlabot projektu pieteicēju zināšanu / izpratnes līmeni par HP?
- d. No projektu pieteicējiem saņemtie jautājumi un sniegtās atbildes
 - i. Kuri ir visbiežāk uzdotie jautājumi par HP ieviešanu?

11. *Horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzības sistēma:*

- a. Uzraudzības pasākumi, kuri vērsti uz horizontālo prioritāšu jautājumiem:

- i. Pārbaudes projektu izpildes vietās (metodika un atklātie trūkumi)
 - ii. Izdevumu izlases pārbaudes (metodika un atklātie trūkumi) – *tikai otrā līmeņa starpniekinstitūcijām*
 - iii. *Citi uzraudzības pasākumi?*
- b. Uzkrātā un pieejamā informācija par horizontālajām prioritātēm
- i. Kādu informāciju uzkrāj par HP jautājumiem?
 - ii. Kādi ir uzraudzības indikatori, kas varētu liecināt par HP ieviešanas progresu?
 - iii. Kādu informāciju iekļauj pārskatos ISI un VI par HP jautājumiem?

12. Horizontālo prioritāšu ieviešanas mehānisma priekšrocības un trūkumi

Horizontālo prioritāšu ieviešanas izvērtējums

ES struktūrfondu projektu iesniedzēju aptauja

Labdien!

LR Finanšu ministrijas uzdevumā SIA „Ernst & Young Baltic” veic ES struktūrfondu horizontālo prioritāšu ieviešanas sistēmas izvērtējumu, kura viens no mērķiem ir noskaidrot dažādu ES struktūrfondu ieviešanā iesaistīto pušu informētības un izpratnes līmeni par horizontālajām prioritātēm un to ieviešanas jautājumiem.

Šī izvērtējuma rezultātus plānots ņemt vērā, lai nākotnē pilnveidotu sadarbību starp visām iesaistītajām pusēm, t.sk. projektu iesniedzējiem, arī šajos specifiskajos jautājumos.

ES struktūrfondu ieviešanā 2004.-2006.gada periodam ir izvirzītas šādas horizontālās prioritātes, kuras saskaņā ar ES prasībām būtu jāņem vērā ikvienas ES struktūrfondu atbalstītās aktivitātes ietvaros:

- Informācijas sabiedrība
- Ilgtspējīga attīstība un vides aizsardzība
- Vienlīdzīgas iespējas un dzimumu līdztiesība
- Teritoriālā līdzsvarotība

Šīs aptaujas ietvaros vēlamies aptaujāt Jūs kā ES struktūrfondu projekta iesniedzēju un finansējuma saņēmēju un noskaidrot, cik lielā mērā Jums projekta sagatavošanas laikā tika sniegta nepieciešamā informācija šo horizontālo prioritāšu būtības izpratnei un noteikto prasību ievērošanai projekta īstenošanas laikā.

Aizpildītās aptaujas anketas mēs lūgtu Jūs nosūtīt vienā no šādiem veidiem:

- uz e-pasta adresi: linda.grzibovska@lv.ey.com
- uz faksu nr. 7043802
- pa pastu uz adresi: SIA „Ernst & Young Baltic”, Kronvalda bulvārī 3-5, Rīga, LV-1010 ar norādi „Lindai Gržibovskai”
- vai citādi, sazinoties ar Ernst & Young pārstāvi - Lindu Gržibovsku pa telefonu 7043813, 7043801 vai 29455584.

CERAM UZ JŪSU ATSAUCĪBU!

1. Par kurām no zemāk norādītajām horizontālajām prioritātēm Jūs savā projekta iesniegumā sniedzāt informāciju (saskaņā ar projekta iesnieguma standarta formu)?

Lūdzu atzīmējiet vienu vai vairākus piemērotākos atbilžu variantus:

- Informācijas sabiedrība
- Ilgtspējīga attīstība
- Vides aizsardzība
- Vienlīdzīgas iespējas
- Dzimumu līdztiesība
- Teritoriālā līdzsvarotība

2. No kādiem avotiem Jūs saņēmt informāciju vai skaidrojumus par šīm horizontālajām prioritātēm, lai sagatavotu savu projekta iesniegumu?

Lūdzu atzīmējiet vienu vai vairākus piemērotākos atbilžu variantus:

- Izsludinātā projektu iesniegumu konkursa vadlīnijas
- Metodiskie norādījumi par projekta iesnieguma veidlapas aizpildīšanu
- Organizētajos informatīvajos semināros potenciālajiem projektu iesniedzējiem
- Kā atbildes uz Jūsu vai citu attiecīgā konkursa projektu iesniedzēju uzdotajiem jautājumiem
- Kā atsevišķu skaidrojošo materiālu par horizontālo prioritāšu būtību un to piemērošanu projektu iesniegumos
- Ministriju vai aģentūru mājas lapās
- Cits _____

3. No kurām institūcijām Jūs saņēmt skaidrojošo informāciju par šīm horizontālajām prioritātēm?

Lūdzu atzīmējiet vienu vai vairākus piemērotākos atbilžu variantus:

- No izsludinātā projektu iesniegumu konkursa organizētāja (t.i. otrā līmeņa starpniekinstitūcijas vai grantu shēmu apsaimniekotāja)
- No nozaru ministrijām
- No konsultantiem
- No citiem ES struktūrfondu projektu iesniedzējiem vai finansējuma saņēmējiem
- Cits _____

4. Cik lielā mērā Jums bija skaidrs, kā tiks piemēroti konkursa vadlīnijās definētie projektu atlases kritēriji (kvalitātes vērtēšanas kritēriju grupā), ar kuru palīdzību tiek izvērtēta projekta atbilstība horizontālajām prioritātēm?

Lūdzu atzīmējiet vienu piemērotāko atbilžu variantu:

- Šādi kritēriji konkursa vadlīnijās nebija iekļauti vispār
- Definētie kritēriji un to piemērošanas kārtība nebija skaidra, lai būtu pārliecība par projekta iesnieguma atbilstību šīm prasībām
- Kritēriji un to piemērošanas kārtība varēja būt skaidrāk un precīzāk definēta
- Definētie kritēriji un to piemērošanas kārtība bija pietiekami skaidra, lai sagatavotu prasībām atbilstošu projekta iesniegumu
- Cits _____

5. Kas Jums sagādāja grūtības projekta iesnieguma sagatavošanas laikā saistībā ar horizontālajām prioritātēm?

Lūdzu atzīmējiet vienu vai vairākus piemērotākos atbilžu variantus:

- Nepietiekamais skaidrojums par horizontālo prioritāšu mērķiem un prasībām kopumā
- Nepietiekami un/vai neskaidri definētās prasības par projekta iesnieguma sagatavošanu (t.sk. projekta iesnieguma veidlapas aizpildīšanu) attiecībā uz horizontālo prioritāšu jautājumiem
- Neskaidrie noteikumi par to, kā projekta ieviešanas gaitā jāievēro horizontālo prioritāšu jautājumi un kā tie tiks pārbaudīti no uzraudzības institūciju puses
- Projektu atlases kritēriju formulējums un to piemērošanas kārtība
- Cits _____

6. Lūdzu novērtējiet savu informētības u izpratnes līmeni par horizontālo prioritāšu jautājumiem:

Lūdzu atzīmējiet vai apvelciet vienu piemērotāko vērtējumu katrai no horizontālajām prioritātēm:

Horizontālās prioritātes	Pilnībā pietiekami	Labi vairāk jā nekā nē	Vāji vairāk nē nekā jā	Nepietiekami
Informācijas sabiedrība	1	2	3	4
Ilgspējīga attīstība	1	2	3	4
Vides aizsardzība	1	2	3	4
Vienlīdzīgas iespējas	1	2	3	4
Dzimumu līdztiesība	1	2	3	4
Teritoriālā līdzsvarotība	1	2	3	4

Lūdzu norādiet projektu iesnieguma konkursa numuru vai Vienotā programmdokumenta aktivitātes numuru (formātā x.x.x) un nosaukumu, uz kuru Jūs iesniedzāt savu projekta iesniegumu:

Konkursa numurs vai VPD aktivitātes numurs:

Nosaukums:

PALDIES PAR JŪSU LAIKU UN ATSAUCĪBU!

ERNST & YOUNG

© 2006 Ernst & Young.

Visas tiesības saglabātas.

Ernst & Young ir reģistrēta tirdzniecības zīme.

WWW.EY.COM

